IBN BABUYAH

FADA'IL AL-SHI'AH

PRINCETON UNIVERSITY LIBRARY
DUPL>
32101 013682404

صفات الشیعه، و فضائل الشیعه

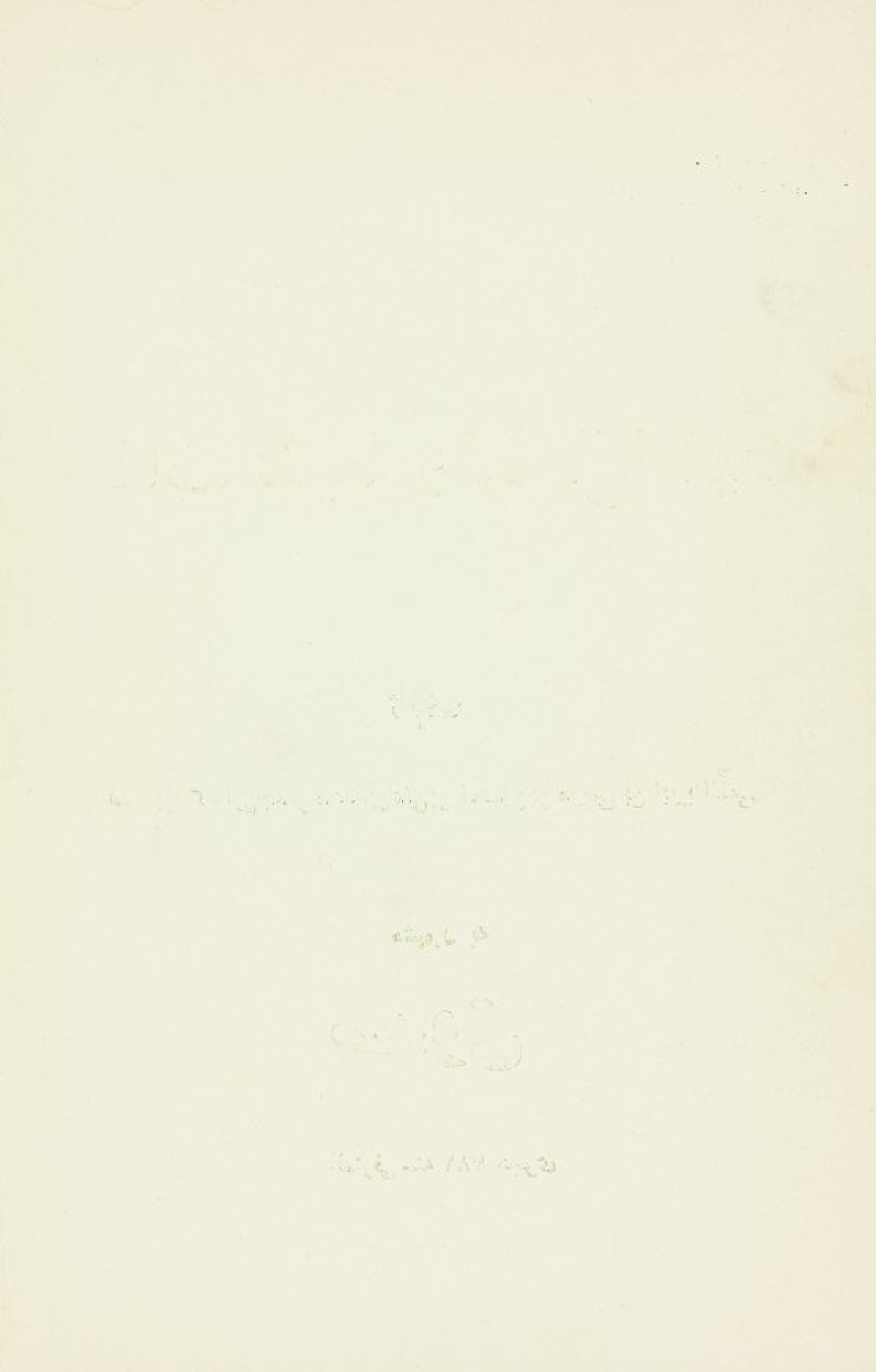
تالیف

فقیه بزرگ ابی جعفر محمد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه القمی

مشهور به

صدوق

المتوفی سنه ۳۸۱ هجری

فضائل الشیعه

تألیف

فقیه بزرگ ابی جعفر محمد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه القمی

مشهور به

صدوق

المتوفی سنه ۳۸۱ هجری

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمدلله رب العالمين ، وصلواته على محمد وآله الطاهرين ، قال ابوجعفر محمد بن على بن الحسين بن بابويه القمى الفقيه رضى الله عنه .

[الحديث الاول] قال حدثنا ابى رضى الله عنه قال حدثنا عبدالله بن الحسين المؤدب ، عن احمد بن على الاصفهانى ، عن محمد بن اسلم الطوسى قال حدثنا ابورجاء عن نافع عن ابن عمر قال سألنا النبى صلى الله عليه وآله وسلم عن على بن ابى طالب عليه السلام فغضب صلى الله عليه وآله وسلم ثم قال : مابال اقوام يذكرون من منزلته من الله كمنزلتى ألا ومن أحب علياً أحبنى ومن أحبنى فقد رضى الله عنه ومن رضى الله عنه كافأه الجنة ، ألا ومن أحب علياً لا يخرج

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمدلله رب العالمين وصلواته على محمد وآله الطاهرين

[حديث ۱] چنين گويد ابوجعفر محمد بن على بن الحسين بن بابويه القمى فقيه رضى الله عنه بنقل ازپدرش ازعبدالله بن الحسين المؤدب . . . از ابن عمر كه گفت ازحضرت رسولخدا صلى الله عليه وآله وسلم راجع بامير المؤمنين على بن ابيطالب عليه السلام سؤال كرديم ناراحت شد وسپس فرمود گروهى كه دراطراف على عليه السلام گفتگو و كنجكاوى ميكنند چه حالى ومنظورى دارند . منزلت او نزدخدا مانند منزلت من پيش پروردگار است ، بدانيد كسيكه على عليه السلام را دوست داشته باشد مرا دوست داشته و كسيكه مرا دوست داشته باشد خدا از اوراضى است و كسيكه خدا از اوراضى باشد بهشت مزد اواست . آگاه باشيد كسيكه على عليه السلام را دوست داشته باشد از دنيا خارج نميشود

من الدنيا حتى يشرب من الكوثر ويأكل من طوبى ويرى مكانه فى الجنة ، ألاومن أحب علياً قبل صلاته وصيامه وقيامه واستجاب له دعاه ، ألا ومن أحب علياً استغفرت له الملائكة وفتحت له ابواب الجنة الثمانية يدخلها من اى باب شاء بغير حساب ، ألا ومن أحب علياً أعطاه الله كتابه بيمينه وحاسبه حساب الأنبياء ، ألا ومن أحب علياً هون الله عليه سكرات الموت وجعل قبره روضة من رياض الجنة ، ألا ومن أحب علياً أعطاه الله بكل عرق فى بدنه حوراء وشفع فى ثمانين من أهل بيته وله بكل شعرة فى بدنه حوراء ومدينة فى الجنة ، ألا ومن أحب علياً بعث الله اليه ملك الموت ، كما يبعث الى الأنبياء ، و دفع الله عنه هول منكر و نكير ، و بيض وجهه وكان مع حمزة سيد الشهداء ، ألا ومن أحب علياً (لايخرج من الدنيا حتى يشرب من الكوثر

مگر اینکه ازحوض کوثر بنوشد وازدرخت طوبی بخورد و جای خود را در بهشت به بیند ، بدانید کسیکه علی علیه‌السلام را دوست داشته باشد نماز وروزه اوقبول می‌شود ودعای اومستجاب میگردد ، با خبر باشید کسیکه اورا دوست داشته باشد ملائکه برای وی طلب آمرزش میکنند ودربهای هشت بهشت برای او گشوده می‌شود تا ازهر دری خواسته باشدوارد شود ، هر کس علی علیه‌السلام را دوست داشته باشد خداوند بزرگ در فردای قیامت صحیفه اعمال اورا بدست راست اوخواهدداد وحساب او مثل حساب انبیاء است ، بدانید کسیکه علی علیه‌السلام را دوست داشته باشد خداوند سکرات مرگ را بر اوآسان میکند و گور ویرا باغی ازباغستانهای بهشت میگرداند ، کسیکه دوست بدارد علی علیه‌السلام را خداوند بعدد هر رگی که در بدن اواست حوری باوعطا فرماید و شفاعت او در هشتاد نفر از اقوام و نزدیکانش پذیرفته می شود و برای او بعدد هرموئی که در بدن اورسته حوری ای وشهری در بهشت است ، کسیکه اورادوست داشته باشد خداوند ملك الموت را هنگام جان دادن پیش اومی فرستد بهیئتیکه نزدپیمبران می فرستد وازاوترس نکیرومنکررا برمیدارد وچهره اورا سفید ونورانی میگرداند وبا حمزه سیدالشهداء ویرا محشور می فرماید ، کسیکه او را دوست داشته باشد

ويأكل من طوبى ـ خل) أثبت الله في قلبه الحكمة وأجرى على لسانه الصواب وفتح الله عليه أبواب الرحمة ، ألا ومن أحب عليا سمي في السماوات والأرض أسير الله ، ألا ومن أحب علياً ناداه ملك من تحت العرش ياعبدالله استأنف العمل فقد غفر الله لك الذنوب كلها ، ألا ومن أحب علياً جاء يوم القيامة و وجهه كالقمر ليلة البدر ، ألا ومن أحب علياً وضع على رأسه تاج الملك والبس حلة الكرامة ، ألا ومن أحب علياً جاز على الصراط كالبرق الخاطف ، ألا ومن أحب علياً كتب له برائة من النار وجواز على الصراط وأمان من العذاب ولم ينشر له ديوان ولم ينصب له ميزان وقيل له ادخل الجنة بلاحساب ، ألا ومن أحب علياً صافحته الملائكة وزارته الأنبياء وقضى الله له كل حاجة ، ألا ومن أحب آل محمد أمن من الحساب والميزان والصراط ، ألا ومن

خداوند دانش وحکمت را بدل او جای میدهد وزبانش را بدرستی وراستی گویا نموده وازلغزش وخطا حفظ میفرماید ، براو درهای رحمت خود را میگشاید ، کسیکه محب علی عليه السلام است در آسمان وزمین اسیر (کمند محبت) حق نامیده میشود، کسیکه علی عليه السلام را دوست داشته باشد فرشته‌ای اززیرعرش الهی صدایش میکند و گوید ای بنده خدا عمل خالصی شروع کردی خداوند گناهان ترا بیامرزد ، هر کس علی عليه السلام را دوست داشته باشد مانند ماه تابان شب چهارده بصحرای محشر وارد میگردد ، کسیکه او را دوست داشته باشد تاجی برسر او گذاشته شده و لباسهای عزت براو پوشانیده میشود ، کسیکه علی عليه السلام را دوست داشته باشد ازپل صراط مانند برق جهنده میگذرد ، هر که اورا دوست داشته باشد امان ازآتش دوزخ وعذاب الهی واجازه عبور از صراط بوی عطا میشود و برای او حسابی نیست و دیوان عمل اورا بازنمیکنند واعمال اورا نمی‌سنجند .وباومیگویند بدون حساب به‌بهشت داخل شو ، کسیکه دوستدار علی عليه السلام است فرشتگان باوی مصافحه کنند و انبیا زیارتش نمایند وخداوند متعال حاجاتش را برآورد ، کسیکه آل محمد عليهم السلام رادوست بدارد ازپس دادن حساب وسنجش اعمال ولغزش ازپل صراط ایمن است ، شخصی که

مات على حب آل محمد فانا كفيله بالجنة مع الأنبياء ، ألا ومن مات على بغض آل محمد لم يشم رائحة الجنة .

قال ابورجاء كان حماد بن زيد يفتخر بهذا ويقول هو الأمل (الأصل خ ل).

[الحديث الثاني] حدثنا الحسن بن عبدالله بن سعد عن جابر عن علي ابن الحسن عن ابي جعفر عن علي بن الحسين عن ابيه عليه السلام : قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم حب أهل بيتي نافع في سبعة مواطن اهوالهن عظيمة ، عند الوفاة ، و في القبر ، وعند النشور ، وعند الكتاب ، وعند الحساب ، وعند الميزان ، وعند الصراط .

[الحديث الثالث] حدثنا جعفر بن علي بن الحسين بن علي بن عبدالله بن المغيرة عن اسماعيل بن مسلم الشعيري عن الصادق جعفر بن محمد عن ابيه عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم أثبتكم قدماً على الصراط أشدكم حباً لأهل بيتي .

[الحديث الرابع] حدثنا الحسين بن ابراهيم رحمه الله عن هشام بن حمزة الثمالي

بر دوستی آل محمد عليهم السلام بميرد من ضامن بودن او با انبيا در بهشتم ، بر حذر باشيد كسيكه بر دشمنی آل محمد عليهم السلام بميرد بوی بهشت را نخواهد شنيد .

ابورجاء گويد حماد بن زيد بداشتن محبت آل محمد افتخار ميكرد وميگفت اصل قبولی اعمال اين است .

[حديث ۲] حضرت علی بن الحسين عليه السلام فرمود رسول خدا می فرمود حب اهل بيت من در هفت موضع خوفناك برای شما مفيد است هنگام مرگ ، در گور ، موقع برخواستن از قبور ، وقت بازشدن كتاب ، دررسيدگی حساب ، زمان سنجش اعمال ودر گذشتن از صراط .

[حديث ۳] امام باقر عليه السلام فرمود رسولخدا صلى الله عليه وآله فرمود از شما كسيكه محبتش باهل بيت من بيشتر باشد قدمش برروی پل صراط از لغزش مصون تر است .

[حديث ٤] امام باقر عليه السلام بنقل از پدرانش فرمود كه رسول اكرم صلى الله عليه وآله

عن ابی جعفر محمد بن علی عن آبائه علیهم السلام قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم لعلی علیه السلام ماثبت حبك فی قلب امری ءمؤمن فزلت به قدمه علی الصراط إلا ثبت له قدم حتی ادخله الله بحبك الجنة .

[**الحديث الخامس**] حدثنا علی بن احمد بن الحسین القزوینی ابوالحسن المعروف بابن مقبر عن زید بن ثابت قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم : من أحب علیاً فی حیاته وبعد موته کتب الله عزوجل له الأمن والایمان ماطلعت شمس أوغربت ، ومن أبغضه فی حیاته وبعد موته مات موتة جاهلیة وحوسب بماعمل .

[**الحديث السادس**] حدثنا محمد بن احمد بن علی الاسدی المعروف بابن جرادة البردعی ، قال حدثتنا رقیة بنت اسحاق بن موسی بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب علیه السلام قالت حدثنی ابی اسحاق بن موسی بن جعفر قال حدثنی ابی موسی بن جعفر عن ابیه جعفر بن محمد عن ابیه محمد بن علی عن ابیه علی بن الحسین عن ابیه الحسین بن علی عن ابیه امیر المؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام ، قال قال رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم لایزول قدم عبد یوم القیامة حتی یسأل عن

بعلی علیه السلام فرمود محبت تو در دل مؤمنی جای نگرفت مگر اینکه خداوند اورا ازلغزش برپل صراط نگهداری خواهد کرد وقدمهای اورا استوار خواهد نمود وبخاطر محبت تو اورا به بهشت خواهد برد .

[**حدیث ۵**] زید بن ثابت گوید رسولخدا صلی الله علیه وآله فرمود کسیکه علی علیه السلام را درزندگی وپس ازمرگش دوست داشته باشد خداوند عزوجل برای او تازمانیکه آفتاب طلوع وغروب میکند امن وایمان می نویسد و کسیکه اورا درزمان زندگیش وپس ازمرگش دشمن داشته باشد بمرگ زمان جاهلیت مرده و از کوچکترین کاری که کرده بازخواست خواهد شد .

[**حدیث ۶**] امیر المؤمنین علیه السلام فرمود رسولخدا صلی الله علیه وآله می فرمود بنده درفردای قیامت قدم ازقدم بر نمیدارد تااینکه چهار چیز ازاوسؤال کنند ازجوانیش که درچه

أربعة أشياء عن شبابه فيما ابلاه ، وعن عمره فيما أفناه ، وعن ماله من اين اكتسبه وفيما انفقه ، وعن حبنا أهل البيت .

[**الحديث السابع**] حدثنا عبدالله بن محمد بن ظبيان عن ابى سعيد الخدرى قال كنا جلوساً مع رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم إذ أقبل اليه رجل فقال يا رسول الله أخبرنى عن قوله عزوجل لابليس (**استكبرت أم كنت من العالين**) فمن هو يارسول الله الذى هو أعلى من الملائكة فقال رسول الله صلى الله عليه وآله انا وعلى و فاطمة والحسن والحسين كنا فى سرادق العرش نسبح الله و تسبح الملائكة بتسبيحنا قبل أن يخلق الله عزوجل آدم بالفى عام فلما خلق الله عزوجل آدم أمر الملائكة أن يسجدوا له و لم يأمرنا بالسجود فسجد الملائكة كلهم إلا ابليس فانه أبى (و) لم يسجد فقال الله تبارك وتعالى (**استكبرت أم كنت من العالين**) عنى من هؤلاء الخمسة المكتوبة اسماؤهم فى سرادق

چيز تمام كرد وازعمرش كه درچه كارى تلف نموده وازمال او كه از كجا آورده ودر كجا خرج كرده وازمحبت ما اهل بيت .

[**حديث ٧**] ابى سعيد خدرى گويد با رسولخدا صلى الله عليه وآله وسلم نشسته بوديم مردى پيش او آمد و عرض كرد يا رسول الله خبر ده بمن از فرمايش خدا بابليس (**استكبرت ام كنت من العالين**[1]) عالين چه كسانى هستند آيا از فرشتگان والامقام ترند رسولخدا صلى الله عليه وآله وسلم فرمود من و على و فاطمه و حسن و حسين عليهم السلام در برابر عرش پروردگار جهانيان بوديم واورا تسبيح ميكرديم و فرشتگان بتسبيح ما تسبيح ميگفتند پيش از دوهزار سال قبل ازخلقت آدم وهنگاميكه خداوند آدم را آفريد بفرشتگان امر كرد آدم را سجده كنند ومارا باين سجده امر نكرد تمام فرشتگان سجده كردند مگر ابليس كه سرباز زد وسجده ننمود وسپس خداوند بزرگ فرمود (**استكبرت أم كنت من العالين**) مقصود از عالين پنج تن بودند كه نام آنها بر سرادق عرش

---

(١) (آيا تكبر ورزيدى يا از گروه عالين بودى . سوره ص ـ آيه ٧٥) .

العرش ، فنحن باب‌الله الذی یؤتی منه ، بنا یهتدی المهتدی ، فمن أحبنا أحبه الله واسکنه جنته ، ومن أبغضنا أبغضه‌الله و اسکنه ناره ، ولایحبنا الا من طاب مولده .

[الحدیث الثامن] حدثنا عبدالله بن محمد بن عبدالوهاب ، قال حدثنا محمد بن حمران عن ابیه عن ابی‌عبدالله جعفر بن محمد الصادق علیه‌السلام : قال خرجت انا و ابی ذات یوم (الی) المسجد فاذا هو باناس من‌اصحابه بن القبر والمنبر قال فدنا منهم وسلم‌علیهم‌وقال انی والله لأحب ریحکم وارواحکم‌فاعینوا علی‌ذلك بورع‌واجتهاد ، واعلموا ان ولایتنا لاتنال إلابالورع والاجتهاد ، من ائتم‌منکم بقوم فلیعمل‌بعملهم ، انتم شیعة‌الله ، وانتم انصارالله ، و انتم السابقون الأولون ، والسابقون الآخرون ، والسابقون فی الدنیا الی محبتنا ، والسابقون فی الآخرة الی الجنه ، ضمنت لکم الجنة بضمان‌الله عزوجل وضمان النبی صلی‌الله‌علیه‌وآله ، وانتم الطیبون ، و نساؤکم الطیبات

الهی نوشته شده بود وما کسانی هستیم که ازراه ما خلایق می‌توانند بخدای خود نزدیك شوند ، بما هدایت میشوند ، و کسیکه مارا دوست داشته باشدخداوندا‌ورا دوست دارد ودربهشت ساکنش می گرداند و کسیکه مارا دشمن بدارد خداوندا‌ورا دشمن دارد ودرآتش جایش دهد ، جزحلال زاده کسی مارا دوست‌ندارد .

[حدیث۸] محمد بن حمران ازپدرش نقل کرد که امام‌صادق علیه‌السلام می‌فرمود روزی من وپدرم بمسجد میرفتیم وبین قبر رسولخدا صلی‌الله‌علیه‌وآله و منبرش بگروهی از یارانش برخورد کردیم بآنان نزدیك شدیم و پدرم سلامشان داد و فرمود بخدا سوگند بوی شما را دوست دارم(باپرهیزگاری ومجاهدت بانفس باین رشته محبت واتصال کمك کنید وبدانید که ولایت ودوستی ما جز باورع‌وپرهیزگاری‌و کوشش در راه حق بدست نمی‌آید از شما کسیکه بقومی اقتدا کند باید مانند آنها عمل ورفتارنماید ، شماشیعه‌وحزب‌ویاوران خداهستید) پیشی گیرندگان‌اول وآخرید ، پیش گیرنده‌اید دردنیا برای‌محبت ما وسبقت گیرنده‌اید در آخرت‌برای واردشدن به‌بهشت ، بهشت‌رابضمان‌خدا ورسولش برای شماضمانت‌میکنم شماپاکیدوزنان‌شما

كل مومنة حوراء و كل مؤمن صديق بكم من مرة قال أمير المؤمنين عليه السلام لقنبر أبشروا وبشروا فوالله لقد مات رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم وهو ساخط على امته إلا الشيعة ، ألا وان لكل شيء شرفا وشرف الدين الشيعة ، ألا وان لكل شيء سيداً وسيد المجالس مجالس الشيعة ، ألا وان لكل شيء اماماً وامام الأرض أرض تسكنها الشيعة ، ألا وان لكل شيء شهوة وان شهوة الدنيا سكنى شيعتنا فيها ، والله لولا ما في الأرض منكم مااستكمل اهل خلافكم طيبات و ما لهم في الآخرة من نصيب ، كل ناصب وان تعبد واجتهد منسوب الى هذه الآية **(عاملة ناصبة تصلى ناراً حامية)** من دعا لكم مخالفاً فاجابة دعائه لكم ، ومن طلب منكم الى الله تبارك و تعالى اسمه حاجة فله مائة ، ومن دعا دعوة فله مائة ، ومن عمل حسنة فلايحصى تضاعفاً ، و من أساء

ازپاکانند ، هرزن مؤمنه‌ای حوری است وهرمرد مؤمن دوست شما است ، امیرالمؤمنین علیه السلام بقنبر فرمود بشارت باد شما را و خوشحال شوید بخدا قسم رسولخدا صلى الله عليه وآله وسلم درگذشت درحالیکه بر امتش خشمناك بود مگر گروه شیعیان ، بدانید برای هرچیز شرفی است وشرف دین شیعه است ، برای هرچیزی سروری است وسرور مجالس جایگاه شیعیان است ، برای هرچیزی پیشوائی است وپیشوای زمین‌ها زمینی است که شیعه درآن مأوی گزیند ، بدانید برای هرچیزی دوست داشتنی‌ای هست وخواستنی دنیا مسکنی است که شیعه مادرآن جای دارد ، بخداقسم اگر کسی ازشمادرزمین نبود مخالفین شماابداً ازخوبی وپاکیزگی بهره‌ای نمیبردند ودر آخرت نصیبی نداشتند هرناصبی دشمن ما وشما اگرچه درعبادت کوشا باشد مشمول این آیه شریفه است **(عاملة ناصبة تصلی ناراً حامیه[1])** کسی از مخالفان که برای شما دعا کند دعای او درباره شما مستجاب خواهد شد و کسی ازشما که طلب حاجتی کند صد برابر برای اوبراورده خواهد شد ، وازشما کسیکه کارنیکی کند زیادی جزای آنرا نمیتوان بشمارش درآورد وشخصی از شما اگر کار بدی

---

(۱) (کار کننده ناصبی آتش گرم چشد ـ سوره غاشیه آیه ۳۰) .

سيئة فمحمد رسول‌الله صلى الله عليه وآله حجته على تبعتها ، و الله ان صائمكم ليرفع فى رياض الجنة تدعو له الملائكة بالفوز حتى يفطر ، وان حاجكم و معتمر كم لخاصة‌الله عزوجل ، وانكم‌جميعاً لأهل دعوةالله واهل‌ولايته لاخوف عليكم ولاحزن ، كلكم فى الجنة فتنافسوا الصالحات ، والله ما أحد أقرب من عرش‌الله عزوجل بعدنا من شيعتنا ، ما أحسن صنع‌الله اليهم ، لولا ان‌تفشلوا ويشمت به عدوكم ويعظم الناس ذلك لسلمت عليكم الملائكةقبيلا ، قال‌اميرالمؤمنين يخرج اهل ولايتنامن‌قبورهم يخاف‌الناس و(هم)لايخافون ويحزن‌الناس‌و(هم) لايحزنون .

وقد حدثنى محمد بن‌الحسن بن الوليد رحمه‌الله بهذا الحديث عن‌ابى‌بصير عن ابى‌عبدالله عليه السلام مثله إلاأن حديثه لم‌يكن‌بهذا الطول (و)فى‌هذه زيادة ليست فى‌ذلك والمعانى متقاربة .

[الحديث التاسع] عن ابى‌ذررضى‌الله عنه قال‌رأيت رسول‌الله صلى الله عليه وآله قدضرب

كند رسولخدا صلى الله عليه وآله تبعات و آثار وجودى آن گناه‌را جلو گيراست ، بخداسوگند روزه‌دار شما در باغهاى بهشت مى‌خرامد و بالا ميرود و فرشتگان اورا برستگارى مژده مى‌دهند تا افطار كند حج كننده وعمره گذارنده شما ازخاصگان حق‌است ويقيناً همگى شما ازاهل دعوة خدا وولايت ومحبت اوهستيد وخوف واندوهى برشما نميباشد ، تمام شما در بهشتيد بكارهاى شايسته و نيك رغبت كنيد وبگرويد ، بخدا سوگند پس از ما كسى ازشما بپروردگار جهانيان نزديكتر نيست ، چقدر خداوند بشما نيكى‌كرده اگر نبود كه دركارسست نمى‌شديد ودشمنانتان شما را سرزنش نميكردند ومردم اين‌امررابزرك‌نمى كردندفرشتگان برشما دسته دسته علناً درود مى‌فرستادند . اميرالمؤمنين عليه السلام فرمود دوستداران ما ازگورهاى خود برمى‌خيزند در حاليكه همه مردم ترسان ومحزونند وآنان ترسى واندوهى ندارند .

[حديث۹] ابى‌ذر رضى‌الله‌عنه گويد ديدم رسولخدا صلى الله عليه وآله بر كتف على بن

كتف علي بن ابی طالب عليه السلام بيده وقال ياعلی من أحبنا فهوالعربی ومن ابغضنا فهو العلج ، فشيعتنا أهل البيوتات والمعادن والشرف ومن كان مولده صحيحاً ، وماعلی ملة ابراهيم عليه السلام الا نحن وشيعتنا وساير الناس منها براء ، ان الله وملائكته يهدمون سيئات شيعتنا كما يهدم القدوم البنيان .

[الحديث العاشر] حدثنا عبدالله بن محمد بن عبدالوهاب ، قال حدثنا حماد بن يزيد عن ايوب عن عطاء عن ابن عباس ، قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم حب علي بن ابی طالب يأكل (الذنوب ـ خل) السيئات كما تأكل النار الحطب .

[الحديث الحادی عشر] و بهذا الاسناد عن مستفاد بن محبی ، قال حدثنا زكريا بن يحيی بن ابان القسطاط ، قال حدثنا محمد بن زياد عن عقبة عن عامر الجهنی قال دخل رسول الله صلى الله عليه وآله المسجد ونحن جلوس وفينا ابوبكر وعمر وعثمان وعلی عليه السلام فی ناحية فجاء النبی صلى الله عليه وآله وسلم فجلس الی جانب علی عليه السلام فجعل ينظر يميناً وشمالا ثم (قال) ان عن يمين العرش و عن يسار العرش لرجالا علی منابر من نور

ابيطالب عليه السلام زد و فرمود يا علی كسی كه ما را دوست داشته باشد از عرب است (يعنی ازماست) و كسی كه مارا دشمن داشته باشد بی دين است ، شيعيان ما اصيل‌زاده وازخاندان شرف‌اند و كسی برملت ابراهيم عليه السلام نيست مگرما وپيروان ما وساير مردم ازاين راه بدورند خداوند وفرشتگان بديهای پيروان مارا ازبين می‌برند همانطور كه تيشه بنا را خراب می كند .

[حديث ۱۰] ابن‌عباس گفت رسولخدا صلى الله عليه وآله وسلم فرمود دوستی علی‌بن‌ابيطالب عليه‌السلام گناهان شيعيان را ميخورد همانطور كه آتش هيزم را ازبين می‌برد .

[حديث ۱۱] عامر جهنی گويد رسولخدا صلى الله عليه وآله وسلم داخل مسجد شدوما نشسته بوديم ابابكر وعمر وعثمان وعلی عليه السلام دربين ما بودند رسولخدا صلى الله عليه وآله وسلم آمدند ونزد علی عليه السلام نشستند و براست وچپ نگاه كردند سپس فرمودند در راست وچپ عرش مردانی بر منابر نور هستند كه از چهره آنان نور می‌درخشد ،

تتلألأ وجوههم نوراً ، قال فقام ابوبكر وقال بأبي أنت وامي يارسول الله انامنهم قال اجلس ، ثم قام اليه عمر فقال مثل ذلك فقال له اجلس ، فلمارأى ابن مسعود ما قال لهما النبي صلی الله علیه و آله قام حتى استوى قائما على قدميه ثم قال بأبي أنت وامي يارسول الله صفهم لنا نعرفهم بصفتهم ، قال فضرب على منكب علي عليه السلام ثم قال هذا و شيعته هم الفائزون .

[الحديث الثاني عشر] حدثنا محمد بن موسى بن المتوكل رحمه الله عن هشام بن سالم عن حبيب السجستاني عن ابي جعفر عليه السلام قال قال رسول الله صلی الله علیه و آله قال الله عزوجل لأعذبن كل رعية في الاسلام دانت بولاية امام جائر ظالم ليس من الله وان كانت الرعية في أعمالها بارة تقية ولأعفون عن كل رعية في الأسلام دانت بولاية امام عادل من الله وان كانت الرعية في أعمالها ظالمة سيئة .

[الحديث الثالث عشر] حدثنا محمد بن الحسن بن احمد بن الوليد رحمه الله قال حدثنا المفضل عن ابي حمزة قال سمعت اباعبدالله عليه السلام يقول : انتم اهل تحية الله

ابابكر برخاست و گفت پدر و مادرم فدای تو باد يا رسول الله من از آنانم فرمود بنشين ، سپس عمر برخاست مثل گفته ابابكر را عرض كرد رسولخدا فرمود بنشين چون ابن مسعود آنچه را رسولخدا با آنان گفته بود ديد وشنيد برپای خاست وعرض كرد پدر ومادرم فدای تو باد برای ما آنان را توصيف كن تا بصفت ونشانی آنها را بشناسيم رسولخدا صلی الله علیه و آله دست خود را بردوش امير المؤمنين عليه السلام زد وفرمود اين است وپيروان او كه ازرستگارانند .

[حديث ۱۲] امام باقر عليه السلام فرمود رسولخدا صلی الله علیه و آله می فرمود خدا فرموده است هر رعيتی را كه به پيشوای ظالم منصوب ازطرف غيرخدا نزديك شود واورا دوست داشته باشد اگرچه بسيار باتقوا ونيكوكار باشد عذاب ميكنم ، وهر رعيت مسلمانی را كه بدوستی امام عادل منصوب از نزد خدا متصف باشد اگرچه دراعمالش ظالم وبد كردار باشد می بخشد .

[حديث ۱۳] ابی حمزه گويد شنيدم امام صادق عليه السلام می فرمود: شما اهل تحيت

و سلامه ، و انتم اهل اثرةالله برحمته . واهل توفيق‌الله و عصمته ، و اهل دعوةالله وطاعته ، لاحساب عليكم ولاخوف ولاحزن .

[**الحديث الرابع عشر**] قال ابوحمزة وسمعت اباعبدالله جعفر بن محمد عليه السلام يقول رفع القلم عن الشيعة بعصمةالله و ولايته .

[**الحديث الخامس عشر**] قال ابوحمزة وسمعت اباعبدالله عليه السلام يقول : انى لأعلم قوماً قدغفرالله لهم ورضى عنهم وعصمهم ورحمهم وحفظهم من كل سوءوأيدهم وهداهم الى كل رشد وبلغ بهم غاية الامكان ، قيل : من هم يا اباعبدالله ، قال: اولئك شيعتنا الأبرار شيعة علی .

[**الحديث السادس عشر**] وقال ابوعبدالله عليه السلام نحن الشهداء على شيعتنا وشيعتنا

خدا ورحمت او هستيد و از اکرام شدگان حقيد و اهل توفيق و در عصمت پروردگاريد و اهل دعوت خدا و بندگی او می‌باشيد حساب و ترس و اندوهی بر شما نيست .

[**حديث ۱۴**] ابوحمزه گويد شنيدم امام صادق عليه السلام می‌فرمود قلم از نوشتن سيئات شيعيان ما برداشته شده چون آنان را خداوند نگهداری می کند ودر قلعهٔ ولايت وحصن حصين اويند .

[**حديث ۱۵**] ابوحمزه گويد شنيدم ازحضرت جعفر بن محمد الصادق عليه السلام که می‌فرمود من می‌شناسم گروهی را که خدا گناهانشانرا آمرزيده و از آنان راضی است وآنهارا حفظ می کند وترحم می‌فرمايد واز هر بدی مصون می‌دارد و تائيدشان می کند وبراه راست هدايتشان می‌فرمايد وبآنها بحد امکان رسيدگی می کند عرض شد يا اباعبدالله کيانند فرمود : اينها شيعيان نيکوکار و پيروان علی عليه السلام هستند .

[**حديث ۱۶**] امام صادق عليه السلام فرمود ما گواه برشيعيان خود هستيم وشيعيان ما

شهداء على الناس ، وبشهادة شيعتنا يجزون ويعاقبون .

[الحديث السابع عشر] ابی رحمه‌الله قال حدثنی سعد بن عبدالله عن ابی بصیر عن ابی عبدالله عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم یاعلی ان الله وهبك حب المساكين والمستضعفين فی الارض فرضيت بهم اخوانا و رضوا بك اماماً ، فطوبی لمن أحبك وصدق عليك و ويل لمن ابغضك و كذب عليك يا علی انت العالم بهذه الامة من احبك فاز ومن ابغضك هلك ، يا علی انا المدينة وانت بابها وهل تؤتی المدينة الا من بابها ، ياعلی أهل مودتك كل أواب حفيظ ، و كل ذی طمر لواقسم علی الله لبر قسمه ياعلی اخوانك كل طاهر وزكی (طاووذاك) مجتهد يحب فيك ويبغض فيك محتقر عند الخلق عظيم المنزلة عندالله ، ياعلی محبوك جيران الله فی دار الفردوس لايتأسفون علی ماخلفوا من الدنيا ، ياعلی انا ولی لمن واليت وانا عدو لمن عاديت ، يا علی

گواه برسایر مردمند وبگواهی شیعیان مردم به‌جزا وعقاب میرسند .

[حدیث ۱۷] امام صادق عليه السلام فرمود که رسولخدا صلى الله عليه وآله وسلم فرمود یاعلی خداوند تبارك وتعالی دوستی بیچارگان وضعفا را بتو بخشید ببرادری آنها راضی شدم وآنان نیز باینکه تو پیشوای آنها باشی راضی گشتند ، خوشا بحال کسی که ترا دوست داشته باشد و تصدیق نماید و وای بر کسی که ترا دشمن داشته باشد وتکذیب نماید یاعلی تو عالم امتی کسیکه ترا دوست داشته باشد رستگار است و کسیکه ترا دشمن داشت هلاك گردید ، یاعلی من شهرم وتودرب آنی وآیاشهررا جز ازدربش وارد می‌شوند (یاعلی محبین تو بسیار تسبیح پروردگار کنند و بر آن مواظبت می‌نمایندوهر صاحب جامه کهنه‌ایست که اگرخدارا سوگنددهدقبول می‌شود یاعلی برادران توپاکان از گناهند (گرسنه کوشا) دوستیشان برای تواست ودشمنی آنهاهم در راه تو وبا دشمنان تواست) نزد مردم کوچکند و نزد خدا جلیل‌القدرند یا علی دوستان تو در بهشت همسایگان رب‌العالمینند ، ازآنچه دردنیا پس‌پشت گذاشته‌اند متأسف نمیشوند ، یاعلی من دوست کسی هستم که با تو دوست است و دشمن کسی‌هستم که‌ترا دشمن دارد ، یاعلی کسیکه ترادوست‌داشته‌باشد مرادوست داشته

من أحبك فقد احبنى ومن ابغضك فقد ابغضني ياعلى اخوانك الذبل الشفاه تعرف الرهبانية فی وجوههم ، ياعلى اخوانك يفرحون فی ثلاثة مواطن عند خروج انفسهم وانا اشاهدهم و انت ، وعند المسائلة فی قبورهم ، و عند العرض ، وعند الصراط إذا سئل سائر الخلق عن ايمانهم فلم يجيبوا ، ياعلى حربك حربی و سلمك سلمی وحربی حرب الله ، من سالمك فقد سالم الله عزوجل ، ياعلى بشر اخوانك بان الله قدرضی عنهم اذرضيك لهم قائداً و رضوا بك ولياً ، ياعلی انت امير المؤمنين وقائد الغر المحجلين ، ياعلى شيعتك المبهجون ولولا انك وشيعتك ماقام لله دين، ولولا من فی الارض ، لما انزلت السماء قطرها ، ياعلى لك كنز فی الجنة وانت ذوقرنيها ، شيعتك تعرف بحزب الله ، ياعلی انت وشيعتك القائمون بالقسط ، وخيرة الله من خلقه ،

و كسی كه ترا دشمن داشته باشد مرا دشمن داشته ، يا علی برادران تو كسانی هستند كه اززيادی رياضت وروزه‌داری لبهايشان چروك خورده وترك دنيا درچهره آنان خوانده می‌شود ، ياعلی برادران تو در سه موضع شادمانند ، هنگام جان‌دادن درحاليكه من وتو ناظر آنانيم ، موقع سؤال وجواب گور و عرض اعمال و وقت گذشتن ازپل صراط همان زمانيكه مردم را از ايمانشان پرسش می كنند وپاسخی نمی‌دهند ، ياعلی جنگ ياتوجنگ بامن وآشتی ياتوآشتی بامن است و جنگ بامن جنگ باخدا است كسيكه باتو درصلح است باخدا صلح كرده ، ياعلی برادرانت‌را بشارت ده كه پروردگارجهانيان ازآنان خوشنود است چون به‌پيشوائی ودوستی تو رضايت داده‌اند ، ياعلی تو اميرمؤمنان وپيشوای دست وپيشانی سفيدانی (كنايه آنكه محل سجده وجاهای وضو گرفتن آنها نورانی وتميزاست) ، ياعلی شيعه تو مسرور وبرخوبيند واگر تو وشيعيانت نبوديد دين خدا بر پا نمی‌شد واز آسمان قطره‌ای برزمين فرو نمی‌ريخت ، يا علی دربهشت برين برای تو گنجی‌است وتو ذوالقرنين اين امتی (گفته‌اندمقصودازذوالقرنين آنكه صاحب حسن وحسين بود يا آنكه سلطنت ظاهر وباطن يافت ويااينكه چون تارك عمايه‌نش بدونيم‌شد ....) پيروان توحزب الله‌وداد گستر ودادپرورند خداوندازساير مخلوقاتش شماراابر گزيده

یا علی انا أول من ینفض التراب من رأسه وانت معی ثم سائر الخلق ، یاعلی انت وشیعتك علی الحوض تسقون من احببتم وتمنعون من کرهتم ، وانتم الآمنون یوم الفزع الاکبر فی ظل العرش ، یفزع الناس و لاتفزعون ، و یحزن الناس ولاتحزنون فیکم نزلت هذه الآیة (**ان الذین سبقت لهم منا الحسنی اولئك عنها مبعدون ، لایسمعون حسیسها وهم فیما اشتهت انفسهم خالدون ، لایحزنهم الفزع الاکبر و تتلقاهم الملائکة هذا یومکم الذی کنتم توعدون**) یا علی انت وشیعتك تطلبون فی الموقف وانتم فی الجنان تتنعمون ، یاعلی ان الملائکة والخزان یشتاقون الیکم ، و ان حملة العرش والملائکة المقربون لیخصونکم بالدعاء ویسألون الله بمحبتکم ، ویفرحون لمن قدم علیهم منهم کما یفرحون الأهل بالغائب

یاعلی من وتو اولین نفراتی هستیم که از خاك برمیخزیم وسپس سایرمردم از گورها خارج خواهند شد یاعلی تو وپیروانت ازحوض کوثر دوستان خودرا سیراب میکنید ودشمنان خویش را منع می‌نمائید روز رستاخیز در سایه عرش الهی در امانید وحال آنکه تمام مردم درناله و خروشند وغمگینند وشما ازاندوه برکنارید ، این آیه درباره شما فرود آمده (**ان الذین سبقت لهم منا الحسنی اولئك عنها مبعدون ، لایسمعون حسیسها و هم فیما اشتهت انفسهم خالدون ، لایحزنهم الفزع الاکبر وتتلقاهم الملائکة هذا یومکم الذی کنتم توعدون**[۱])
یا علی تو وشیعیانت را در موقف سؤال جستجو میکنند و حال آنکه شما دربهشت مینو سرشت بداده های پروردگار خویش سرخوش وبهره ورید ، یاعلی فرشتگان و خازنان بهشت مشتاق شمایند و نگهدارندگان عرش و ملائکه مقرب الهی بویژه شما را بدعا یاد می کنند و از حضرت رب‌العزت محبت شما را مسئلت می‌نمایند وبسان خانواده‌ایکه از آمدن غائبشان که از غیبت وسفر دراز برگشته

۱ـ کسانیکه بتوفیق‌ما درنیکی‌ها پیشی گرفتند ازآن «دوزخ» بدورند وصدای آن را نمیشنوند وازآنچه نفسهایشان بخواهد بهره‌ور جاودانیند ، فزع روز قیامت اندوهگینشان نسازد و فرشتگان برایشان درآیند بشارت دهند که این همانروزیستکه بشما وعده داده شده بود ـ سوره انبیا آیه ۱۰۱-۱۰۳

القادم بعد طول الغيبة ، يا علي شيعتك الذين يخافون الله في السر وينصحونه في العلانية ، ياعلي شيعتك الذين يتنافسون في الدرجات لانهم يلقون الله وماعليهم ذنب ياعلي ان اعمال شيعتك تعرض علي كل يوم جمعة فافرح بصالح مايبلغني من اعمالهم واستغفر لسيئاتهم ، ياعلي ذكرك في التوراة وذكر شيعتك قبل ان يخلقوا بكل خير و كذلك في الانجيل ليتعاظمون أليا ومايعرفون شيعته . وانما يعرفونهم لمايجدونهم في كتبهم . . . ياعلي ان اصحابك ذكرهم في السماء اعظم من ذكر اهل الارض لهم الخير فليفرحوا بذلك وليزدادوا اجتهادا ، ياعلي أرواح شيعتك تصعد الى السماء في رقادهم فتنظر الملائكة اليها كنظر الهلال شوقا اليهم لمايرون منزلتهم عندالله عزوجل ، ياعلي قل لأصحابك العارفين بك يتنزهون عن الاعمال التي يقرفها عدوهم ، فما من يوم ولا ليلة إلا ورحمة من الله تغشاهم فليجتنبوا الدنس،

خوشحال میشوند فرشتگان نیز از ورود شیعیان مسرور میگردند (یاعلی پیروان تو در پنهانی از خدا می ترسند و در آشکارا بنده مطیع خدایند و مردم را بفرمانبری از حق نصیحت میکنند ، یاعلی پیروان تو در درجات عالیه ایمان و تقوی سالك وراغب اند چون میدانند که خدا را در روز رستخیز بزرگ باید بدون گناه دیدار کنند) یاعلی کارهای پیروان تو را در هر روز جمعه بمن نشان می دهند بر اعمال نیك آنان مسرور شده واز گناهانشان آمرزش پروردگار را خواهانم ، یاعلی در توریة تو و پیروانت بنیکی یاد شده اید پیش از آنکه شیعیان آفریده شده باشند و در انجیل هم الیا را بزرگ می شمارند درحالیکه شیعیانش را بقدریکه در کتابهایشان نوشته شده می شناسند، یاعلی یاران تورا در آسمان نیکوتر از زمین یاد می کنند ونام می برند ، خیر و خوبی با آنان همدوش است وبخاطر آن هردم کوشش خودرا در بندگی پروردگار زیادتر می کنند ، یاعلی ارواح پیروان تو درخواب بآسمان بالا میرود و فرشتگان مانند کسیکه رؤیت هلال می کند باشوق آنان را می نگرند برای مقام ومنزلتی که نزد خدادارند ، یاعلی بیاران عارف خود بگو از اعمال مخلوط بگناه که از دشمنان گرفته اند بپرهیزند و روز وشبی نمیگذرد مگر اینکه رحمت نو از خداوند آنان را فرامیگیرد

يا علی اشتد غضب الله علی من قلاهم وبریء منك ومنهم واستبدل بك وبهم ومال الی عدوك وترکك وشیعتك واختار الضلال ونصب الحرب لك ولشیعتك وابغضنا أهل البیت وابغض من والاك ونصرك واختارك و بذل مهجته و ماله فینا ، یا علی اقرأهم منی السلام من لم أر ولم یرنی واعلمهم أنهم اخوانی الذین اشتاق الیهم فلیلقوا علمی الی من یبلغ القرون من بعدی ولیتمسکوا بحبل الله ولیعتصموا به ولیجتهدوا فی العمل فانا لانخرجهم من هدی الی ضلالة وأخبرهم أن الله عنهم راض وانه یباهی بهم ملائکته وینظر الیهم فی کل جمعة برحمته ویأمر الملائکة ان یستغفروا لهم ، یا علی لاترغب عن نصرة قوم یبلغهم و یسمعون انی احبك فحبوك بحبی ایاك و دانوا الله عزوجل

تا میتوانید از گناهان دوری کنید ، یا علی خشم خدا بر کسانیکه درباره فضائل پیروانت کوتاه آمدند واز تو وآنان جدا شدند شدید گشت و خداوند بر کسانیکه بجای تو وشیعیانت کسان دیگررا بدل گرفتند وبدشمن تو میل کردند وترا و ایشان را ترك کردند وگمراهی را اختیار نمودند وجنگ باتو و شیعیانت را کار خود قرار دادند واهل بیت پیغمبر و کسانی را که دوست تو بوده ویاریت داده وخون وجان ومال خودرا در راه ماریختند ومارا بردیگران اختیار کردند دشمنی داشتند سخت خشمگین شد ، یاعلی پیروان خودرا که ندیده ام وآنان هم مرا دیدار نکرده اند از من سلام برسان و بشارت ده که برادران منند و بدیدار ایشان مشتاقم علم مرا بقرون پس ازمن میرسانند و بحبل الله متمسك می شوند و با این تمسك خود را از مهالك حفظ می کنند ودر بندگی پروردگار کوشایند ، آنهارا از هدایت بضلالت نمی بریم وبایشان خبرده که پروردگارشان از آنان راضی است وبایشان برفرشتگان خود افتخار می کند ودرهر جمعه برحمت مخصوص خویش سرافرازشان می فرماید وفرشتگان را امرمی کند برای ایشان آمرزش بخواهند ، یاعلی از یاری کسانیکه شنیده اند ترا دوست دارم وترا بخاطر من دوست دارند وباین وسیله بخدا نزدیکی می جویند دست مکش همان کسانیکه بهترین محبت های خالصانه را بتو پیش کش

بذلك و اعطوك صفوالمودة من قلوبهم و اختاروك على الآباء والاخوة والاولاد وسلكواطريقك وقدحملواعلى المكاره فينا فابوا الانصرنا وبذلواالمهج فينامع الاذى وسوء القلب ومعاشرته مع مضاضته ذلك فكن بهم رحيماواقنع بهم فان‌الله اختارهم بعلمه لنا من بين‌الخلق وخلقهم من‌طينتنا واستودعهم‌سرنا والزم قلوبهم معرفة‌حقنا وشرح صدورهم وجعلهم متمسكين بحبلنا لايؤثرون علينا من‌خالفنا مع مايزول‌من الدنيا عنهم وميل الشيطان (السلطان ـ خ‌ل) بالمكاره‌عليهم والياألف(كذا)ايديهم‌الله وسلك بهم طريق الهدى فاعتصموا به والناس فى‌غمرة الضلالة متحيرون فى‌الاهواء عموا عن الحجة وماجاء من‌عندالله فهم يمسون و يصبحون فى سخط‌الله ، وشيعتك على منهاج الحق والاستقامة لايستأنسون الى من خالفهم ليست الدنيا منهم وليسوا

نموده وترا برپدران وبرادران وفرزندان خود برتری داده وراه ترا برگزیده‌اند وناهمواریهارا در راه دوستی ما باهمه ناراحتی وگفتارهای تلخ نیش‌دار ودردناکی که نثارآنان می کنند برخود هموار کرده‌اند پس بایشان دلسوزباش‌ودر دوستی با مردمان‌باآنهاقناعت‌فرما، خداوند تبارك وتعالی‌بادانائیش‌ایشانرا رای‌ماازسایرخلق برگزید وآنان‌را ازطینت ما آفرید وسر ربوبیت وعبودیت وولایت و محبت‌را در دل ایشان جای داد وقلوب آنهارا ملازم حق ما کرد ودلهایشان‌را گشودوشرح‌صدر بآنان عطا فرمود واز آویختگان بریسمان ولایت ما قرارشان‌داد مخالف مارابرما نمی‌گزبنند وبا اینکه دنیای، آنها درمعرض خطر قرار گیرد و سلطان بر رنج دادنشان میل کند خداوند دستهای‌آنان را دردست هم گذارد وبین ایشان‌را الفت دهد راه هدایت‌را درپیش پای آنها گذارد تاخودرا از گمراهی، حفظ کنندرحالیکه سایر مردم در گمراهی ودر خواهش نفسانی گیج مانده وراه چپ وراست‌خودرا نمی‌شناسند وازدیدن حجت ونشانی پروردگار وآنچه ازنزد اوآمده محرومند ودر زیر خشم پروردگار صبح را شام می کنند و شیعیان تو بر راه حق و صحیح‌اند بکسانیکه در راه مخالف آنها هستند انس‌نمی گیرند دنیا ازآنان نیست وآنان‌هم

منها اولئك مصابيح الدجى اولئك مصابيح الدجى اولئك مصابيح الدجى .

[الحديث الثامن عشر] حدثنا محمد بن الحسن بن احمد بن الوليد رحمه الله قال حدثني محمد بن الحسن الصفار قال حدثني عباد بن سليمان عن محمد بن سليمان عن ابيه سليمان الديلمي قال كنت عند ابي عبدالله عليه السلام اذ دخل عليه ابو بصير وقد حضره النفس فلما ان اخذ مجلسه قال ابو عبدالله عليه السلام ماهذا النفس العالي قال جعلت فداك يا ابن رسول الله كبر سني ودق عظمي واقترب اجلي مع ماانی لاادري على ماارد عليه في آخرتي قال له ابو عبدالله عليه السلام يا ابا محمد وانك لتقول هذا (قال) قلت جعلت فداك فكيف لاأقول (قال) يا ابا محمد أما علمت ان الله تبارك وتعالى يكرم الشباب منكم ويستحي من الكهول (قال) الله يكرم الشباب منكم ان يعذبهم ، ومن الكهول ان يحاسبهم (قال) قلت جعلت فداك هذا لنا خاص ام لأهل التوحيد (قال) فقال لا والله إلا لكم خاصة دون العامة (وفي الخبر) ان الله تعالى يقول شيب المؤمنين نوري وانا استحي ان أحرق نوري بناري ، وقد قيل الشيب حلية العقل وسمة الوقار (قال) قلت جعلت فداك فانا

از دنيا نيند ، آنها چراغهای رفع تاریکی هستند آنان روشنائی ظلمت‌ها هستند آنان نور در تیر گی‌هایند .

[حديث ۱۸] سليمان ديلمی گفت نزد امام صادق عليه السلام بوديم كه ابو بصير نفس زنان وارد شد چون نشست ابو عبدالله عليه السلام فرمود اين چه حالی است ؟ عرض كرد يا بن رسول الله سن من فزونی گرفته ومغز استخوانم آب شده و اجلم نزديك گشته درحاليكه نمی‌دانم در آخرت بر من چه خواهد گذشت حضرت فرمود يا ابا محمد تو هم چنين می گوئی عرض كرد فدايت شوم چگونه نگويم فرمود يا ابا محمد آيا نمی‌دانی خداوند متعال جوانان شمارا اكرام كرده ازاينكه عذاب كند و پيران شما را لطف كرده از اينكه بمعرض حساب كشد عرض كرد فدايت شوم آيا اين موهبت ويژه ما است يا برای تمام اهل توحيد است فرمودند نه اين فقط برای شما است نه برای ديگران خداوند متعال می فرمايد پيری درمؤمن نور من است ومن شرم دارم ازاينكه نورم را بنارم بسوزانم و گفته‌اند پيری زينت عقل و نشان وقار

قد رمينا بشيء انكسرت له ظهورنا وماتت له افئدتنا واستحلت به‌الولاة دماءنا، فی حديث رواه‌لهم فقهاؤهم(قال) وقال‌ابو عبدالله ﷺ الرافضة (قال)قلت نعم(قال)لاوالله ماهم‌سموكم به بل ان‌الله‌سماكم به‌أما علمت (یااباﷴ) ان‌سبعين‌رجلامن‌بنی‌اسرائيل رفضوا فرعون اذاستبان لهم ضلالته ولحقوا بموسی إذاستبان لهم هداه فسموا فی عسكر موسی الرافضة لأنهم رفضوا فرعون وكانوا أشدذلك العسكر عبادةوأشدهم حباً لموسی وهارون‌وذريتهما ، فاوحی‌الله الی‌موسی أن أثبت‌لهم هذا الاسم‌فی‌التوراة فانی سميتهم به و نحلتهم اياه فاثبت‌موسی الاسم لهم ثم ادخر الله هذا الاسم حتی نحلكموه (یااباﷴ) رفضوا الخير ورفضتم الشر بالخير تفرق‌الناس كل‌فرقةفاستشعبوا كل‌شعبة فانشعبتم مع‌اهل‌بيت نبيكم ﷴ ﷺ وسلم‌فذهبتم حيث ذهب‌الله، واخترتم

است عرض کرد فدایت شوم ماموردحمله‌ای قرار گرفته‌ایم که پشتمان را شکسته ودلهایمان‌رامیرانیده وقاضیان‌خون مارا‌حلال‌دانسته‌اندبخاطر حدیثی که فقهاء‌آنان برایشان‌روایت کرده‌اند حضرت‌صادق ؑ فرمودند (اقب)الرافضه عرض کردبلی، فرمود بخدا سوگند آنها شمارا باین نام ننامیدند بلکه پروردگار عالمیان شمارا باین نام نامید آیا نمی‌دانی که هفتاد مرد از بنی‌اسرائیل هنگامیکه گمراهی فرعون برایشان‌آشکار شد اورا ترک کردند وبحضرت موسی ؑ پیوستندموقعیکه هدایت او برآنان هویدا گشت در لشکر موسی ؑ برافضه مشهور شدند چون فرعون‌را ترک کردند واین گروه دربندگی خدا و محبت بموسی ؑ و هارون وفرزندانش با فشارترین مردم بودند ، خداوند بموسی‌ؑ وحی‌فرستاداین‌اسم‌را در توراة برای آنها ثبت کن که من آنهارا باین نام نامیدم و این لقب را بآنان بخشش فرمودم پس موسی‌ؑ این اسم‌را برای ایشان ثبت کرد . سپس خداوند بزرگ این اسم‌را ذخیره کرد تا بشما عطا فرماید یا اباﷴ آنها ترک‌خیر کردند وشما بخاطر خیر ترک شر نمودید . مردم متفرق ودسته‌دسته گشتند وشما باهل‌بیت پیغمبرتان‌ﷺ پیوستید وبراهی که بخدا میرسد رفتید وآنچه‌را که خدا اختیار

من اختاراللہ واردتم من اراداللہ ، فابشروا ثم ابشروافانتم واللہ المرحومون المتقبل من محسنکم المجاوز عن مسیئکم من لم یأت اللہ بما انتم علیه لم یتقبل منه حسنة ولم یتجاوز عنه سیئة یا ابا محمد ان للہ ملائکة تسقط الذنوب من ظهور شیعتنا کما تسقط الریح الورق عن الشجر فی أو ان سقوطه ، و ذلك قول اللہ عزوجل : **(والملائكة يسبحون بحمد ربهم ويستغفرون للذين آمنوا[1])** فاستغفارهم واللہ لکم دون هذا الخلق (یا ابا محمد) فهل سررتك قال قلت جعلت فداك زدنی ، قال (یا ابا محمد) ما استثنی اللہ احداً من أوصیاء الانبیاء ولااتباعهم ماخلا امیر المؤمنین وشیعته فقال فی کتابه وقوله الحق **(يوم لا يغني مولى عن مولى شيئاً وهم لا ينصرون ، الا من أتى الله بقلب سليم[2])**

واراده نموده اراده واختیار نمودید پس بشارت باد شمارا که مورد رحمت و عنایت پروردگارید اعمال نیکوکار شما مورد پذیرش و گنهکار شما مورد آمرزش الهی قرار می گیرد اگر کسی ازراهی که شما سوی خدا میروید (طریق اهل بیت علیهم السلام وقبول ولایتشان) نرود اعمال نیکویش قبول نشده و گناهانش آمرزیده نمی شود یاابا محمد یزدان فرشتگانی دارد که گناهان شیعیان را میریزند همانطور که بادبرگ درختان را خزان می کند واین مصداق فرمایش خداوند درقرآن مجید است آنجا که می فرماید **(والملائكة يسبحون بحمد ربهم و يستغفرون للذين آمنوا[1])** و استغفار آنان فقط شمارا فرا می گیرد نه این مردمان را یاابا محمد آیا خوشحال شدی عرض کردفدایت شوم زیادتر بفرما فرمود یاابا محمد خداوند عالمیان احدی ازجانشینان پیغمبران را استثنا نکرده مگر امیر المؤمنین علیه السلام وشیعیان اورا ودر کتاب خودفرموده **(يوم لا يغني مولى عن مولى شيئا وهم لا ينصرون ، الا من أتى الله بقلب سليم[2])**

---

(۱) وفرشتگان سپاس وتسبیح پروردگارشان را می کنند وبرای کسانی که ایمان آورده اند آمرزش میخواهند - سوره مؤمن آیه ۷ .

(۲) روزی که هیچ دوستی دوستش را از چیزی بی نیاز نمی کند و کمك و یاری نمی شوند مگر آنکه بادلی درست برپروردگار جهانیان واردشود - سوره شعرا آیه ۸۹ .

يعنى بذلك علياً وشيعته (يا ابامحمد) فهل سررتك قال قلت جعلت فداك زدنى قال لقد ذكركم الله اذيقول (**ياعبادى الذين اسرفوا على انفسهم لاتقنطوا من رحمة الله ان الله يغفر الذنوب جميعا انه هو الغفور الرحيم**[1]) والله ماأراد بهذا غيركم (ياابامحمد) فهل سررتك قال قلت جعلت فداك زدنى (قال) لقد ذكركم الله فى كتابه فقال (**ان عبادى ليس لك عليهم سلطان**[2]) والله ماأراد بهذا إلا الأئمة وشيعتهم (ياابامحمد) فهل سررتك قال قلت جعلت فداك زدنى (قال) ذكركم الله فى كتابه فقال (**اولئك الذين انعم الله عليهم من النبيين والصديقين والشهداء والصالحين وحسن اولئك رفيقا**[3]) ورسول الله صلى الله عليه وآله وسلم فى هذه الآية من النبيين ونحن فى هذا الموضع الصديقون والشهداء

مقصود آيه شريفه على عليه السلام وپيروانش هستند يا ابامحمد آيا مسرور شدى عرض كرد فداى تو شوم زياد تر بفرما فرمود خداوند شما را در اين آيه شريفه ياد كرده (**ياعبادى الذين اسرفوا على انفسهم لاتقنطوا من رحمة الله ان الله يغفر الذنوب جميعا انه هو الغفور الرحيم**[1]) بخدا سوگند جز شما كسى ديگررا اراده نفرموده است يا ابامحمد خوشحال شدى عرض كرد فدايت شوم زيادتر بفرما فرمود خداوند در كتابش شما را باينطور ياد نموده (**ان عبادى ليس لك عليهم سلطان**[2]) بخدا سوگند غيرازائمه عليهم السلام وپيروانشان كسى ديگرمنظور نيست ياابامحمد آياخوشحال شدى عرض كرد فدايت شوم زيادتر بفرما فرمود پروردگار بزرگ در كتاب خود شمارا ياد نموده وفرموده (**اولئك الذين انعم الله عليهم من النبيين والصديقين والشهداء والصالحين وحسن اولئك رفيقا**[3]) ورسولخدا صلى الله عليه وآله وسلم دراين آيه از انبيا است وما ازصديقون وشهداء هستيم وشما صالحونيد وشما بصلاح ونيكى يادمى شويد

---

(۱) اى بندگانى كه برنفس هاى خودظلم كرده ايداز رحمت خدا نااميد نشويد خداوند گناهان همه را مى آمرزد اوخداى آمرزنده بخشايشگراست - سوره زمر آيه ۵۳ .

(۲) بربندگان من تسلطى ندارى - سوره بنى اسرائيل آيه ۶۵ .

(۳) آنها باپيغمبران وراستگويان وشهداونيكوكاران كه مورد مرحمت الهى قرار دارندهمنشيند وآنان دوستان خوبى برايشان هستند - سوره نساء آيه ۶۹ .

وانتم الصالحون فتسموا بالصلاح كما سماكم الله (يا ابامحمد) **فهل** سررتك(**قال) قلت** جعلت فداك زدني (قال) لقد ذكركم الله اذحكى عن عدوكم وهو فى النار اذ **يقول** **(مالنا لا نرى رجالا كنا نعدهم من الاشرار اتخذناهم سخريا أم زاغت عنهم الابصار[1])** ماعنى ولا أراد بهذا غيركم اذصرتم فى هذا العالم شرار الناس فانتم والله فى الجنة تحبرون وانتم فى النار تطلبون (يا ابامحمد) فهل سررتك قال قلت جعلت فداك زدني قال (يا ابامحمد) ما من آية نزلت تقود الى الجنة وتذكر اهلها بخير إلا هى فينا وفى شيعتنا، وما من آية نزلت تذكر اهلها بسوء وتسوق الى النار إلا وهى فى عدونا ومن خالفنا (قال) قلت جعلت فداك زدني فقال (يا ابامحمد) ليس على ملة ابراهيم صلى الله عليه الانحن وشيعتنا وسائر الناس من ذلك براء (يا ابامحمد) فهل سررتك .

همانطور که خداوند تبارك وتعالى شما را نامیده است یا ابامحمد آیا مسرور شدی عرض کرد فدایت شوم زیادتر بفرما فرمودند خداوند شما را ذکر کرده است هنگامیکه از دشمن شما حکایت می کند که درآتش است **(مالنا لا نرى رجالا كنا نعدهم من الاشرار اتخذناهم سخريا أم زاغت عنهم الابصار[1])** دراین آیه غیر از شما اراده نشده چون دراین دنیا درنظرمردم بدترین مردمان بودید در حالیکه در بهشت متنعم بنعمت های الهی هستید شمارا در دوزخ جستجو می کنند یا ابامحمد آیا مسرور شدی عرض کرد فدای توشوم زیادتر بفرما فرمود یاابامحمد آیه‌ای درباره بهشت واهل آن فرود نیامده مگر آنکه درباره ما وپیروان ماست وآیه‌ای درباره دوزخ نازل نگشته که اهل آنرا بعاقبت بد و آتش دوزخ مژده دهد مگر اینکه درباره دشمن ما و کسی که مخالف ماست وارد شده عرض کرد فدایت شوم زیادتر بفرما سپس فرمود یاابامحمد برملت ومذهب حنیف ابراهیم خلیل علیه السلام جزماوشیعیان ما کسی نیست وسایر مردم از این راه بدورند یاابامحمد آیاخوشحال شدی .

---

(۱) چه‌شده‌مردانی را که‌ازاشرارشان‌می شمردیم‌وآنهارا بمسخره‌می گرفتیم‌نمی‌بینیم (در دوزخ نیستند) باچشمان ما برآنها نمی‌افتد - سوره‌ص آیه۶۳.

[**الحديث التاسع عشر**] ابی رحمه‌الله قال حدثنی سعد بن عبدالله قال حدثنی عباد بن سلیمان عن ابان بن تغلب عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام قال قلت جعلت فداك (**فلا اقتحم العقبة**[1]) قال فقال من اکرمه‌الله بولایتنا فقد جاز العقبة و نحن تلك العقبة من اقتحمها نجاقال فسکت (ثم قال) هلا أفیدك حرفا فیها خیرا من الدنیا ومافیها قال قلت بلی جعلت فداك (قال) قوله تعالی (**فك رقبة**[2]) الناس کلهم عبید النار غیرك واصحابك فان‌الله عزوجل فك رقابكم من النار بولایتنا أهل‌البیت .

[**الحديث العشرون**] وبهذا الاسناد عن سلیمان الدیلمی عن ابی‌بصیر عن ابی‌عبدالله علیه‌السلام قال قال امیرالمؤمنین علیه‌السلام انا الراعی راعی الأنام أفتری الراعی لایعرف غنمه (قل) فقام الیه جویریة قال یاامیرالمؤمنین فمن غنمك (قال) صفر الوجوه ذبل الشفاه من ذکرالله .

[**حديث ١٩**] ابان بن تغلب گوید بامام صادق علیه‌السلام عرض شد فدایت شوم معنی آیه (**فلا اقتحم العقبة**[1]) چیست فرمود کسی که خداوند ولایت مارا باو کرامت فرماید ازعقبه می گذرد وما آن عقبه هستیم که کسیکه ازآن گذشت نجات یافت پس مکثی کرد وسپس فرمود آیا سخنی بتو بگویم که خیری در آن باشد که ازدنیا وهرچه درآنست بهتر باشد عرض کرد آری فدای توشوم فرمود قول خداوند تعالی (**فك رقبة**[2]) مردم تماماً بنده واسیر آتش‌اند غیراز تو و یارانت که خداوند متعال گردنهای شمارا از زنجیرهای آتشین دوزخ بخاطر دوستی ما اهل‌بیت‌عصمت نجات داده است .

[**حديث ٢٠**] ابی‌بصیر گوید ابوعبدالله علیه‌السلام فرمود که حضرت امیرالمؤمنین می‌فرمود من چوپانم وچوپان مردمم آیاچوپانی‌را که گله خود را نشناسد دیده‌اید سپس برپاخاست جویریه عرض کرد یا امیرالمؤمنین گله تو کیانند فرمود کسانی که اززیادی یاد خدا بودن چهرهائی زرد ولبانی خشکیده دارند .

---

(١) تحمل مشقت ننموده و بعقبه تکلیف تن درنداد ـ سوره بلد آیه ١١

(٢) آزاد کردن بندگان ـ سوره بلد آیه ١٣

[**الحديث الحادی والعشرون**] وبهذا الاسناد عن سليمان بن عنتمة ابن اسلمة عن معاوية الدهنی قال قلت لابی عبدالله عليه السلام جعلت فداك هذا الحديث الذی سمعته منك ما تفسيره قال وما هو قلت ان المؤمن ينظر بنورالله فقال يامعاوية ان الله خلق المؤمنين من نوره وصنعهم من رحمته واتخذ ميثاقهم لنا فی الولاية علی معرفته يوم عرفهم نفسه فالمؤمن أخو المؤمن لابيه وامه ، ابوه النور و امه الرحمة انما ينظر بذلك النور الذی خلق منه .

[**الحديث الثانی والعشرون**] وبهذا الاسناد عن سليمان عن داود بن كثير الرقی قال دخلت علی ابی عبدالله عليه السلام فقلت له جعلت فداك قوله تعالی(**وانی لغفار لمن تاب وآمن وعمل صالحا ثم اهتدی**[1]) فما هذا الهدی بعد التوبة والايمان والعمل الصالح (قال)فقال معرفة الأئمة والله إمام (كذا) ياسليمان.

[**حديث ۲۱**] معاويه دهنی گويد بامام صادق عليه السلام عرض كردم فدايت شوم تفسير اين حديثی كه ازشما شنيدم چيست فرمود آن حديث كدامست عرض كردم مؤمن بنور خدائی نگاه می كند فرمود يامعاويه خداوند مؤمنين را از نور خودش آفريده وازرحمت خويش آنان را ساخت واز آنها برولايت ماپيمان گرفت برپايه شناسائی خودش روزيكه خودرا بآنها شناسانيد مؤمن برادر مؤمن ازيك پدرومادر است ، پدرش نور ومادرش رحمت است او بااين نوريكه از آن آفريده شده نگاه می كند .

[**حديث ۲۲**] داود بن كثير رقی گويد برامام صادق عليه السلام داخل شدم وعرض كردم فدايت شوم خداوند تبارك وتعالی فرموده است(**وانی لغفار لمن تاب وآمن وعمل صالحا ثم اهتدی**[1]) معنی اين هدايت آخرين بعد از توبه و ايمان و عمل صالح چيست ؟ فرمود معرفت ائمه طاهرين واين امام ياسليمان .

---

(۱) ومن آمرزنده ام كسی را كه توبه كند و ايمان آورد و كردار شايسته كند وسپس هدايت يابد - سوره طه آيه ۸۵

[الحديث الثالث والعشرون] ابی رحمه‌الله قال حدثنی سعد بن عبدالله عن عباد بن سليمان عن سدير الصيرفی عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال دخلت عليه وعنده ابوبصير وميسرة وعدة من جلسائه فلما ان اخذت مجلسی اقبل علی بوجهه وقال يا سدير ، اما ان ولينا ليعبدالله قائماً وقاعداً ونائما وحيا وميتا قال قلت جعلت فداك أما عبادته قائما وقاعدا وحيا فقد عرفنا ، كيف يعبدالله نائما و ميتاً قال ان ولينا ليضع رأسه فيرقد فاذا كان وقت الصلاة و كل به ملكين خلقا فی الارض لم يصعدا الی السماء ولم يريا ملكوتها فيصليان عنده حتی ينتبه فيكتب الله ثواب صلاتهما له والركعة من صلاتهما تعدل الف صلاة من صلاة الآدميين وان ولينا ليقبضه الله اليه فيصعد ملكاه الی السماء فيقولان يا ربنا عبدك فلان ابن فلان انقطع و استوفی اجله ولأنت اعلم منا بذلك فاذن لنا نعبدك فی آفاق سمائك و اطراف ارضك قال فيوحی الله اليهما ان فی سمائی لمن يعبدنی ومالی فی عبادته من حاجة بل هو أحوج اليها وان فی أرضی

[حديث ۲۳] سدير صيرفی گويد برامام صادق عليه السلام وارد شدم و ابوبصير وميسره و عده‌ای ازيارانش بنزد اوبودند چون نشستم بمن رو آورد وفرمود يا سدير دوست ما درحال ايستاده ونشسته وخواب وبيدار ومرگش خدارا پرستش می كند عرض كردم فدای تو شوم بندگی اورا درحال ايستاده ونشسته و زندگی شناختيم ولی چگونه درخواب ومرگ عبادت پروردگار می كند فرمود چون دوست ما سرخودرا زمين گذارده و ميخوابد در هنگام نمازش فرشتگانی كه درزمين خلق شده‌اند وبآسمان نرفته‌اند وملكوت آسمانها را نديده‌اند موكلند بنزد او نماز بخوانند تا اينكه بيدارشود وخداوند ثواب نماز اين دوفرشته‌را برای اومی‌نويسد ويكركعت نماز آن‌دو برابر هزار نمازيست كه آدميان بجای آورند ودوستی ازدوستان ماراقبض روح می كنند دو فرشته بآسمان بالا می‌روند وعرض می كنند خدايا بنده تو فلان ابن فلان بدرودزندگی گفت وتو خود باين قضيه از ما داناتری بما اجازه فرما كه ترا درآسمان وزمينت نيايش كنيم پس بآن‌دوفرشته وحی ميرسد كه كيست در آسمانم مرا آنطور كه بايد وشايد عبادت كند وحال آنكه به‌نيايش او نيازی ندارم

لمن يعبدني حق عبادتي وما خلقت خلقاً أحوج الي منه فيقولان يا ربنا من هذا يسعد بحبك اياه (قال)فيوحي‌الله اليهما ذلك من اخذ ميثاقه بمحمد عبدي و وصيه وذريتهما بالولاية اهبطا الى قبر وليي فلان ابن فلان فصليا عنده الى ان ابعثه فى القيامة . قال فيهبط‌الملكان فيصليان عند القبر الى‌ان‌يبعثه‌الله فيكتب ثواب‌صلاتهما له والركعة من صلاتهما تعدل الف صلاة من صلاة الآدميين .

(قال سدير) جعلت فداك يابن رسول‌الله فاذن‌وليكم‌نائما وميتا أعبد منه حياً و قائما (قال) فقال هيهات يا سدير ان ولينا ليؤمن على الله عز و جل يوم القيامة فيجيز أمانه .

بلكه وى نيازمند آنست و در زمينم كيست كه مرا بشايستگى بندگى نمايد درحاليكه آفريده‌اى از او نيازمندتر بخود نيافريده‌ام فرشتگان عرض مى كنند پس كيست آنكه بمحبت تو نيكبخت ميشود وحى مى‌رسد آنكسيستكه ازاواقرار به‌بندگى محمد صلى‌الله‌عليه‌وآله وولايت ودوستى جانشين محمد صلى‌الله‌عليه‌وآله وفرزندان پاكش پيمان گرفته شده‌بگور دوست من‌فلان ابن‌فلان فرود آئيد ونزد او تا زمانيكه از خاك برانگيخته شود نماز بخوانيد . سپس امام عليه‌السلام فرمود دوفرشته پائين آمده ونزد گور او نيايش پروردگار مى كنند تا روز رستخيز فرا رسد ومزد نمازهاى‌آندورا براى‌اومى‌نويسند وهرركعت نمازفرشتگان برابر يكهزار نمازآدميانست .

سدير عرض كرد فداى توشوم بنابراين دوست شما كه خواب و مرده است از دوستى كه بيدار وزنده وبرپاست عابدتر است فرمود يا سدير هيهات دوست ما در روز رستخيز براى ديگران‌امان‌ازآتش دوزخ مى‌طلبد وباواجازه شفاعت وامان داده ميشود .

(منظور آنكه ارزش او درنزد پروردگار جهانيان بالاتر ازاينها است كه تو فكرمى كنى او كسى‌است كه‌براى ديگران ميانجيگرى‌وشفاعت وطلب‌امان‌ميكند وخود نيازى بدستگيرى ديگران ندارد ومن بقدر فهم تو باتوسخن گفتم) .

[الحديث الرابع والعشرون] وبهذا الاسناد عن سدير قال قلت لابی عبدالله عليه السلام جعلت فداك يابن رسول الله هل يكره المؤمن على قبض روحه (قال) لا اذا اتاه ملك الموت ليقبض روحه جزع عند ذلك فيقول له ملك الموت ياولی الله لاتجزع فوالذی بعث محمداً بالحق لانا أبر بك وأشفق عليك من الوالد الرحيم لولده حين حضره، إفتح عينيك وانظر (قال) ويمثل له رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم وأمير المؤمنين وفاطمة والحسن والحسين والأئمة هم رفقاؤك (قال) فيفتح عينيه وينظر وتنادی روحه من قبل العرش يا ايتها النفس المطمئنة ارجعی الی محمد وأهل بيته وادخلی جنتی (قال) فما من شیء أحب اليه من انسلال روحه واللحوق بالمنادی .

[الحديث الخامس والعشرون] ابی رحمه الله قال حدثنی سعد بن عبدالله عن معاوية بن عمار عن جعفر بن محمد عن ابيه عن جده عليهم السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم إذا كان يوم القيامة يؤتی باقوام على منابر من نور تتلألأ وجوههم كالقمر ليلة البدر

[حديث ۲۴] سدير گويد بامام صادق عليه السلام عرض كردم فدايت شوم آيا مؤمن از قبض روحش ناراحتی دارد فرمود نه چون هنگاميكه فرشته مرگ برای گرفتن روانش می آيد ناله می كند فرشته مرگ باو گويد ای دوست خدا در فغان مباش بآنخدائيكه محمد صلى الله عليه وآله را بدرستی برانگيخته من از پدر دلسوز به پسرش بتو دلسوزتر ونيكوكارترم ديدگان خودرا باز ونگاه كن چه می بينی در برابر چشمانش پيغمبر خدا وامير المؤمنين وفاطمه وحسن و حسين وائمه اطهار عليهم السلام ممثل می شوند باو گويند اينان رفقای توهستند ديدگان خودرا باز می كند و می نگرد روح اورا از عرش آواز دهند ای نفس مطمئنه بسوی محمد وآل محمد بر گرد وبه بهشت برين داخل شو در چنين حالی هيچ چيزی نزد او محبوب تر از اين نيست كه روانش از كالبدش جدا شده وبندا كننده بپيوندد .

[حديث ۲۵] امام صادق عليه السلام بنقل از پدرانش از رسولخدا نقل فرموده كه رسولخدا صلى الله عليه وآله می فرمود وقتيكه روز رستاخيز فرا رسد گروهی بر منبرهای نور

يغبطهم الأولون والاخرون ثم سكت ثم أعاد الكلام ثلاثا (فقال عمر بن الخطاب) بأبي أنت وامي هم الشهداء قال هم الشهداء وليس هم الشهداء الذين تظنون (قال) هم الأوصياء (قال) هم الاوصياء وليس هم الاوصياء الذين تظنون (قل) فمن اهل السماء او من اهل الارض (قال) هم من اهل الارض (قال) فاخبرني من هم (قال) فاوماً بيده الى علي عليه السلام وقال هذا وشيعته ما يبغضه من قريش الاسفاحي ولا من الانهار (كذا) الا يهودی ولا من العرب الادعی ولا من سائر الناس الاشقی يا عمر كذب من زعم انه يحبني ويبغض عليا .

[**الحديث السادس والعشرون**] حدثني محمد بن الحسن بن احمد بن الوليد رحمه الله قال حدثني محمد بن الحسن الصفار عن محمد بن قيس و عامر بن السمط عن ابي جعفر عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يأتي يوم القيامة قوم عليهم ثياب من نور على

برمی آیند که چهره آنان چون ماه شب چهارده درخشانست واولین و آخرین مردم بایشان رشک می برند زمانی ازسخن بازایستاد وسپس همین گفتگورا سه بار باز گو فرمود عمر بن الخطاب عرض کرد پدر ومادرم فدای تو باد اینان شهدا هستند فرمودند شهدا هستند ولی نه آن شهدائی که شما خیال می کنید عرض کرد جانشینان پیغمبران هستند فرمود اوصیایند ولی نه آن جانشینانی که درخاطر خود می گذرانید عرض کرد از اهل آسمان یا زمینند فرمود ازاهل زمین اند عرض کرد پس اینان کیانند رسولخدا صلى الله عليه وآله وسلم بدست خود اشاره بعلی علیه السلام کرد وفرمود این وپیروان اوهستند از قریش جز کسی که حرامزاده باشد وازنژاد و مذاهب دیگر جز یهودی واز عرب مگر مشکوك درنسب واز سائر مردم جز بدبخت کسی اورا دشمن نمی دارد .

[**حدیث ۲۶**] امام باقر علیه السلام گوید رسولخدا صلى الله عليه وآله وسلم فرمود در روز جزا گروهی که جامه هائی ازنور دربردارند ونور ازچهره آنان می تابد واردبیابان

وجوههم نور يعرفون بآثار السجود يتخطون صفا بعد صف حتى يصيروا بين يدى رب العالمين يغبطهم النبيون والملائكة والشهداء والصالحون ، قال له عمر بن الخطاب من هؤلاء يارسول الله الذين يغبطهم النبيون والملائكة والشهداء والصالحون قال اولئك شيعتنا وعلى امامهم .

[**الحديث السابع والعشرون**] حدثني محمد بن الحسن بن أحمد بن الوليد رحمه الله قال حدثني محمد بن الحسن الصفار عن معاوية بن عمار عن ابی عبدالله عليه السلام عن ابيه عن جده عليه السلام قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله لعلى يا على لقد مثلت الى امتى فى الطين حين رأيت صغيرهم و كبيرهم ارواحاً قبل ان تخلق اجسادهم وانى مررت بك وشيعتك فاستغفرت لكم فقال على يانبى الله زدنى فيهم قال نعم ياعلى تخرج أنت وشيعتك من قبوركم ووجوهكم كالقمر ليلة البدر وقد فرجت عنكم الشدائد وذهبت عنكم الأحزان تستظلون تحت العرش تخاف الناس ولاتخافون وتحزن الناس ولاتحزنون وتوضع لكم مائدة والناس فى المحاسبة .

محشر می‌شوند ازعلائم سجودشان شناخته می‌شوند صفوف را می‌شکافند تادرصف اول در برابر خدای عالمیان قرار گیرند پیغمبران وفرشتگان وشهداء ونیکوکاران بآنان رشک برند عمر بن خطاب گفت اینها چه کسانیند فرمودند اینان پیروان مامی‌باشند که علی عليه السلام پیشروایشانست .

[**حدیث ۲۷**] امام صادق عليه السلام بنقل ازپدرانش فرمود که رسولخدا فرمود یاعلی امت من درطینت (ذر) پیش من ممثل شدند تااینکه کوچك وبزرگ آنهارادیدم ارواحی بودند پیش از آنکه جسدهایشان آفریده شود ومن بتو وپیروانت گذشتم وبرایتان استغفار کردم علی عليه السلام عرض کرد ای پیغمبر خدا بیشتر بفرما فرمود یاعلی تو وشیعیانت از گورهای خود باچهره‌هائی مانند ماه تابان بیرون می‌آئید و سختی‌ها برشما گشایش شده و بدون هراس در زیر سایه عرش الهی آرمیده‌اید مردم هراسناکند وشما نمی‌ترسید ومردم اندوهگینند وشمارا اندوهی نباشدوشمابرسرسفره پروردگار جهانیانیددرحالیکه مردم گرفتارپس‌دادن حسابند.

[الحديث الثامن والعشرون] ابي رحمه‌الله قال حدثنا سعد بن عبدالله عن محمد القبطي قال سمعت اباعبدالله عليه السلام يقول للناس أغفلوا قول رسول‌الله صلى الله عليه وآله في علي في يوم غدير خم كما أغفلوا قوله يوم مشربة أم ابراهيم . انى الناس يعودونه فجاء علي عليه السلام ليدنو من رسول‌الله صلى الله عليه وآله فلم يجد مكانا فلما رأى رسول‌الله صلى الله عليه وآله أنهم لايفرجون لعلي عليه السلام قال يا معشر الناس هذا اهل بيتي تستخفون بهم وانا حي بين ظهرانيكم أما والله لئن غبت فان الله لايغيب عنكم إن الروح والراحة والرضوان والبشرى والحب والمحبة لمن أئتم بعلي وتولاه وسلم له وللاوصياء من بعده ، حق علي ان ادخلهم في شفاعتي لانهم اتباعي فمن تبعني فانه مني مثل جرى في ابراهيم لاني من ابراهيم وابراهيم مني وديني دينه وسنتي سنته وفضله فضلي وانا افضل منه وفضلي له فضل تصديق قول ربي (**ذرية بعضها من بعض والله سميع عليم**[1]) وكان

[حديث ۲۸] محمد قبطي گويد شنيدم امام صادق عليه السلام بمردم مى فرمود فرمايش پيغمبر بزرگ‌را درباره علي عليه السلام در روز غديرخم فراموش كرديد مانند روزمشربه‌ام ابراهيم كه مردم بعيادت‌او آمده بودند وعلي عليه السلام آمد كه بنزديك رسولخدا جاى گيرد وجايش ندادند چون پيغمبر خدا مشاهده فرمود مردم بعلي عليه السلام راه نمى‌دهند فرمود اى گروه مردمان اينانى را كه سبك مى‌شماريد اهل‌بيت منند من رفعت وعظمت ايشان‌را ميخواهم بخدا سوگند اگرازشما پنهان شوم خداوندازشما نهان نخواهد ماندروح وراحت ورضوان وبشارت ومحبت براى كسيستكه علي عليه السلام را پيروى نمايد و ويرا دوست داشته وباو وجانشينانش سرسپرده باشد برمن است كه آنها را درشفاعت خود داخل كنم براى اينكه ايشان پيروان منند وكسيكه‌مرا پيروى كند ازمنست همانطور كه درباره ابراهيم عليه السلام وارد شده چون من از ابراهيم وابراهيم ازمن است ودين من دين اوست روش من روش وى و برترى او برترى منست ومن ازاو برترم و برترى من براو بگواه فرمايش پروردگار است كه مى‌فرمايد (**ذرية بعضها من بعض والله سميع عليم**[1]) و هنگام اين سخنرانى

---

(۱) فرزندانى كه بعض‌از آنها بر بعض‌ديگر برترى‌دارند وخداو ندشنواى‌داناست. سوره آل‌عمران آيه ۳٤

رسول‌الله ص قداثبت رجله‌فی‌مشربة ام‌ابراهیم‌حین‌عاده‌الناس .

[**الحدیث‌التاسع والعشرون**] ابی‌رحمه‌الله قال حدثنا سعد بن عبدالله عن ابی‌داود الاعمی عن ابی‌عبدالله الجدلی قال قال علی علیه‌السلام یا اباعبدالله ألا احدثك بالحسنة التی من جاء بها أمن من‌فزع یوم‌القیامة ، والسیئة التی‌من‌جاء بها اکبه‌الله علی وجهه فی النار قال قلت بلی قال الحسنة حبنا والسیئة بغضنا .

[**الحدیث الثلاثون**] وبهذا الاسناد عن الحسن بن علی عن عاصم بن حمید عن اسحاق النحوی قال سمعت اباعبدالله علیه‌السلام یقول ان‌الله‌ادب‌نبیه صلی‌الله‌علیه‌وآله علی‌محبته (**انك لعلی خلق‌عظیم**[1]) ثم فوض‌الیه فقال (**ما آتاکم‌الرسول فخذوه ومانهاکم عنه فانتهوا**[2]) وقال (**من‌یطع‌الرسول فقد اطاع‌الله**[3]) وان رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله فوض

وعیادت کردن‌مردم پیغمبرخدارا پاهای مبارکش‌رادرمشربه‌ام‌ابراهیم‌دراز کرده‌بود (غرفه ازخانه پیغمبراکرم باین نام نامیده می‌شده وآن همان‌جائی بود که‌ابراهیم پسررسولخدا درآنجابدنیاآمده‌بود) .

[**حدیث۲۹**] ابوعبدالله جدلی گوید علی علیه‌السلام بمن فرمود یا اباعبدالله میخواهی ترا بکار نیکی رهبری کنم که اگر کسی برآن کاردست یابد ازفزع‌روز قیامت درامان‌ماند وبدی‌ایرا هم‌بتونشان دهم که اگرباآن خوگیرد خداوند اورا بخواری واز روی چهره بآتش دراندازد عرض کردم بلی فرمود آن حسنه محبت ما وآن سیئه دشمنی ماست .

[**حدیث۳۰**] اسحق نحوی گوید شنیدم امام‌صادق علیه‌السلام می‌فرمود خداوند به پیامبر خود آداب حب و دوستی و بندگی حضرتش را آموخت و سپس فرمود (**انك لعلی خلق عظیم**[1]) و امر دین خودرا باو واگذار نمود و فرمود (**ما آتاکم الرسول‌فخذوه‌ومانهاکم‌عنه‌فانتهوا**[2])وفرمود(**من‌یطع الرسول فقد اطاع‌الله**)

---

(۱) تو برحد کمال خوی‌خوب هستی - سوره قلم‌آیه۴

(۲) آنچه پیغمبر برای‌شما آورد دریافت وعمل کنید وآنچه‌را که شما را از آن بازداشت بازایستید - سوره‌حشرآیه۷

(۳) آنکس که فرمان پیغمبررا برد خدارا فرمان‌برده است - سوره نساء آیه۸۰

الی علی عليه السلام فأتمنه فسلمتم وجحد الناس فوالله لنحبكم أن‌تقولوا اذاقلناوتصمتوا اذا صمتنا ونحن فيما بينكم و بين‌الله ، والله ماجعل لاحد من‌خير فی خلاف امره .

[**الحديث الحادی والثلاثون**] وبهذا الاسناد عن الحسن بن علی بن علاء عن محمد بن مسلم عن ابی‌جعفر عليه السلام قال ان ذنوب المؤمنين مغفورة لهم فليعمل المؤمن لمايستأنف اما انها ليست الا لاهل الايمان .

[**الحديث الثانی والثلاثون**] و بهذا الاسناد عن ابی‌جعفر عليه السلام قال إن الله عزوجل يعطی الدنيا من يحب ويبغض ولايعطی الآخرة الا من‌احب ، وان‌المؤمن ليسأل ربه موضع سوط من‌الدنيا فلايعطيه و يسأله الآخرة فيعطيه ماشاء و يعطی الكافر من الدنيا قبل أن‌يسأله ماشاء ويسأله موضع‌سوط فی‌الآخرة فلايعطيه‌اياه .

رسولخداهم پس ازخود بعلی عليه السلام واگذار نمود وشما شيعيان باو سر فرو آورديد وديگر مردم سر باز زدند بخدا سوگند شما را دوست دارم تا آنجا كه آنچه را ما گفته‌ايم بازگو كنيد وچون ما خاموش شديم شماهم خاموش شويدبين‌شما وخدای شما گواهيم بخدا سوگند برای هيچ كسی در دشمنی و دوری كردن از اين امر خوبی قرار داده نشده .

[**حديث ۳۱**] محمدبن مسلم گويد امام باقر عليه السلام می‌فرمود گناهان مؤمنين بخشيده می‌شود ومؤمن پس ازآن مانند كسی است كه تازه بكار بندگی وزندگی دست زده بديهی است اين بخشش الهی ويژه اهل ايمان‌است .

[**حديث۳۲**] امام باقر عليه السلام فرمود خداوند بزرگ دنيارا بدوست‌ودشمن خود داد ولی سرای بازپسين را تنها بدوستان خود می‌دهد ، مؤمن از خدای خود می‌خواهد كه ناراحتی دنيايش‌را بردارد وازاو برداشته‌نمی‌شود وآخرت‌راهراندازه درخواست كند باو داده خواهدشد و بدون خواهش كافران بآنان دنيا داده ميشود ولی چون ازخدا می‌خواهد كه عذاب آخرت‌را ازاو بردارد جوابی‌نمی‌شنود .

[الحديث الثالث والثلاثون] وبهذا الاسناد عن الحسن بن علی بن فضال عن محمد بن الفضل عن ابی حمزة قال سمعت اباعبدالله علیه السلام یقول انتم للجنة والجنة لکم اسماؤکم الصالحون والمصلحون ، وانتم اهل الرضا عن الله برضاه عنکم . والملائکة اخوانکم فی الخیر اذا اجتهدوا .

[الحديث الرابع والثلاثون] وبهذا الاسناد قال ابوعبدالله علیه السلام دیارکم لکم جنة وقبورکم لکم جنة ، للجنة خلقتم والی الجنة تصیرون .

[الحديث الخامس والثلاثون] وبهذا الاسناد قال سمعته یقول اذاقام المؤمن فی الصلاة بعث الله الحورالعین حتی یحدقن به فاذا انصرف ولم یسأل الله منهن شیئا تفرقن وهن متعجبات .

[الحديث السادس والثلاثون] حدثنی محمد بن الحسن الصفار عن الحارث بن محمد الاحول عن ابی عبدالله علیه السلام عن ابی جعفر علیه السلام قال سمعته یقول ان رسول الله صلی الله علیه وآله لما اسری به قال لعلی علیه السلام یا علی انی رأیت فی الجنة نهراً ابیض من اللبن وأحلی

[حدیث ۳۳] ابی حمزه گوید شنیدم امام صادق علیه السلام می‌فرمود شما و بهشت برای یکدیگر آفریده شده‌اید شما به‌نیکوکاران نامیده میشوید و اهل رضای پروردگارید خداوند ازشما خشنود است و فرشتگان برادران شما هستند اگر در کارهای خوب کوشا باشید .

[حدیث ۳۴] امام صادق علیه السلام فرمود شهرها و گورهای شما برایتان بهشت است برای بهشت آفریده شده‌اید وبه‌آنجا هم خواهید رفت .

[حدیث ۳۵] امام صادق علیه السلام فرمود هنگامیکه مؤمن بنماز برمیخیزد خداوند حورالعین‌را برمی‌انگیزد که پیرامون اودرآیند وچون مؤمن نمازراتمام نموده و برمیگردد وخواهشی نمی کند آنها باشگفتی از دور اوپرا کنده‌می‌شوند .

[حدیث ۳۶] امام باقر علیه السلام فرمود رسولخدا پس از معراجش بعلی علیه السلام فرمود یاعلی در بهشت جوی سفیدی از شیر دیدم که از شهد شیرینتر و ازتیر

من العسل وأشد استقامة من السهم ، فيه اباريق عدد نجوم السماء على شاطئه قباب
الياقوت الاحمر والدر الابيض فضرب جبرئيل بجناحه الى جانبه فاذا هو مسك اذفر
ثم قال والذى نفس محمد بيده ان فى الجنة لشجراً يتصفق بالتسبيح بصوت لم يسمع
الاولون والآخرون باحسن منه يثمر ثمراً كالرمان وتلقى الثمره على الرجل
فيشقها عن تسعين حلة والمؤمنون على كراسى من نور وهم الغر المحجلون أنت
قائدهم يوم القيامة على الرجل نعلان شراكهما من نور يضيء امامه حيث شاء من
الجنة فبينا هو كذلك اذاشرفت عليه امرأة من فوقه تقول سبحان الله ياعبدالله مالك
فينا دولة فيقول من أنت فتقول انا من اللواتى قال الله عز وجل **(فلاتعلم نفس ما
اخفى لها من قرة أعين جزاء بما كانوا يعملون**[1]) ثم قال والذى نفس محمد بيده انه

برنده تر بود بعدد ستارگان آسمانها کاسه‌هائی درآن بود بر کنار آن گنبدهائی
ازیاقوت قرمز و در سفید گذارده بودند ، جبرئیل با بالش بکنار او زد وآن
مشك اذفر بود ، سپس فرمود بآنکسیکه جان محمد صلی الله علیه وآله دردست او است در بهشت
درختی است وبرگهایش تسبیح می گویند که آفریدگان اولین وآخرین صدائی
بخوبی وخوشی آن نشنیده‌اند میوه‌ای بمانند اناره‌ی دهد که چون آنرافرومی اندازد
ومؤمن میشکافدش به‌نود پرده تقسیم میشود (ظاهراً مقصود ازحله همان پرده‌های
مابین دانه‌های انار است) ومؤمنین برتخت‌هائی از نور نشسته‌اند واز دست وپیشانی آنان
نوروروشنی تابانست وتو پیشوای آنانی برپای ایشان کفش‌هائیست که بندهای آن
از نور است وجلو خودرا ازبهشت تاآنجا که بخواهد به‌بیند روشن می کند در این
حال زنی ازبالا باو گوید پاکست خدا ای بنده خدا خیر تو برای ماچیست مؤمن
گوید تو کیستی پاسخ دهد از کنیزانی هستم که خداوند درباره آنان فرموده
(فلا تعلم نفس ما اخفی لها من قرة اعین جزاء بماکانون یعملون[1]) سپس فرمود

---

(۱) هیچ آفریده‌ای نمی دانددرغیب‌عالم‌ازچیزهائی که دوست‌دارد چهابرایش آماده
شده واین پاداش کارهای خیری است که می نمود ـ سوره سجده آیه۱۷

ليجيئه كل يوم سبعون الف ملك يسمونه باسمه واسم ابيه .

[**الحديث السابع والثلاثون**] حدثني محمد بن موسى بن المتوكل عن مالك ابن الجهني عن ابي عبدالله عليه السلام قال يامالك ماترضون ان تقيموا الصلاة و تؤدوا الزكاة وتكفوا ايديكم وتدخلوا الجنة ، ثم قال يامالك انه ليس من قوم أئتموا بامام في دار الدنيا الاجاء يوم القيامة يلعنهم ويلعنونه الا انتم و من كان بمثل حالكم ، (ثم قال) يامالك من مات منكم على هذا الامر شهيد بمنزلة الضارب بسيفه في سبيل الله ، (قال) وقال مالك بينما انا عنده ذات يوم جالس و انا احدث نفسي بشيء من فضلهم فقال لي انتم والله شيعتنا لاتظن انك مفرط في امرنا يا مالك انه لايقدر على صفة الله احد فكما لايقدر على صفة الله فكذلك لايقدر على صفة الرسول صلى الله عليه وآله ، و كما لايقدر على صفة الرسول فكذلك لايقدر على صفتنا . و كذلك لايقدر على صفة المؤمن ،

بآن کسیکه روان محمد بدست اواست سوگند هر روز هفتاد هزار فرشته بر او فرود می‌آیند که اورا بنامش ونام پدرش می‌خوانند .

[**حدیث ۳۷**] مالك جهنی گوید امام صادق علیه السلام فرمود ای مالك نمی‌خواهید که نماز بخوانید وزکوة بدهید ودست خودرا ازحرام باز گیرید ودرعوض به بهشت بروید سپس فرمود یامالك هر گروهی که ازپیشوائی (باطل) دردنیا پیروی کنند روز رستاخیز امام ومأموم هر دویکدگر را لعن می کنند مگر شما ها یا هر کس که بمانند شما باشد (ازما پیروی نماید) سپس فرمود ای مالك کسی ازشما که بر دوستی ما بمیرد مانند کسیستکه درراه خدا بشمشیر کشته شود و در شمار شهیدان نوشته شده‌است مالك گوید درحالیکه روزی نزداو بودیم وباخودحدیثی ازفضایل آنهامی گفتم بمن فرمود بخدا سوگند گمان مدار که پیروان ما درباره ما تند می‌روند یامالك کسی را یارای آن نیست که خدارا بستاید (آنطور که حق اواست) وهمانطور که نیروی توصیف خدارا ندارد از وصف کردن رسولخداهم ناتوان‌است وبهمین‌منوال حق توصیف مارا هم نمی‌تواند بجا آورد وهم چنین از تعریف مؤمن نیز درمانده

يا مالك ان المؤمن ليلقى اخاه فيصافحه فلايزال الله ينظر اليهما والذنوب تنحات عن وجوههما حتى يتفرقا ، وانه لايقدر على صفة من هوهكذا (وقال) ان ابي عليه السلام كان يقول لن تطعم النار من يصف هذا الامر .

[الحديث الثامن والثلاثون] حدثني محمد بن علي ماجيلويه عن عمه محمد ابن ابي القاسم عن جعفر بن عمر الكلبي قال قال ابوعبدالله عليه السلام ما اكثر السواد قال قلت له يابن رسول الله ما اكثر السواد فقال اما والله مايحج لله عز وجل غيركم ، ولايصلي الصلاتين غيركم ، ولايؤتى أجره مرتين غيركم ، وانكم لدعاة الشمس والقمر والنجوم ، ولكم يغفر ، ومنكم يتقبل .

[الحديث التاسع والثلاثون] حدثنا جعفر بن محمد بن مسرور رحمه الله قال حدثني الحسن بن محمد بن عامر عن الصباح بن سيابة عن ابي عبدالله عليه السلام قال ان الرجل ليحبكم ومايدري ماتقولون فيدخله الله الجنة ، وان الرجل ليبغضكم ومايدري

است یامالك مؤمن با برادر مؤمن خود برخورد می کند ومصافحه می نماید ودرهمان حال خدای بزرگ بآنها نگاه می کند و گناهانشان فرو میریزد تا هنگامیکه از یکدیگر جدا شوند و کسی توانائی ندارد چنین افرادی‌را آنطور که باید و شاید ستایش کند .

[حدیث ۳۸] جعفر بن عمر کلبی گوید امام صادق علیه السلام می‌فرمود چقدر سیاهی لشکر و افراد بیکاره زیاد شدند عرض کردم یابن رسول‌الله سیاهی لشکر چیست ؟ فرمود کسی خدارا جز شما صبح نکرد ونمازهای قبل وبعد صبح‌رابجا نیاورد واجر ومزد دوبرابر نگرفت شما داعیان ومبلغین آفتاب وماه و ستارگانید (ظاهراً منظور از آفتاب شمس نبوت وازماه قمر ولایت وازستارگان ائمه‌معصومین ویاعلمایند) گناهان شما آمرزیده واعمالتان قبول می‌شود .

[حدیث ۳۹] صباح بن سیابة گوید امام‌صادق علیه السلام فرمود گاه هست‌مردی شما را در حالیکه نمی‌داند چه میگوئید دوست دارد و خداوند او را به‌بهشت وارد می کند ومردی شمارا درحالیکه نمی‌فهمد چه میگوئید (واز معتقدات واقعی شما

ماتقولون فيدخله‌الله النار ، وان‌الرجل ليملأ صحيفته من غير عمل ، قلت فكيف قال يمر بالقوم ينالون منا و اذا رأوه قال بعضهم لبعض‌ان‌هذا الرجل من شيعتهم ، ويمر بهم الرجل من‌شيعتنا فيرمونه ويقولون فيه فيكتب‌الله له بذلك حسنات حتى يملأ صحيفته من غيرعمل .

[الحديث الاربعون] ابى رحمه‌الله قال حدثنى سعد بن عبدالله عن منصور الصيقل قال كنت عند ابى‌عبدالله عليه السلام فى‌فسطاطه بمنى فنظر الى‌الناس فقال‌يأكلون الحرام ويلبسون الحرام و ينكحون الحرام ولكن انتم تأكلون الحلال و تلبسون الحلال والله مايحج غيركم ولايتقبل الامنكم .

[الحديث الحادى والاربعون] وبهذا الاسناد عن‌الحسن بن على بن‌عاصم بن حميد عن عمربن حنظلة قال‌قال ابوعبدالله عليه السلام يا عمر ان‌الله يعطى‌الدنيا من‌يحب ويبغض ولايعطى هذا الامر الا صفوته من خلقه ، انتم والله على دينى و دين آبائى

باخبر نيست) دشمن ميدارد و خداوند اورا بآتش می‌برد و مردی هست که نامه عملش بدون اینکه کاری نماید پر میشود عرض کردم چگونه فرمود بگروهی از بدگویان ما برخورد می کند وچون اورا به‌بینند بعضی از آنها به‌بعضی دیگر می گویند این مرد ازپیروان آنها است شما ساکت شوید وچون شیعه ما می گذرد اورا هدف تیر تهمت قرار داده ودرباره او آنچه‌را که باید نگویند می گویند پس خداوند توانا حسناتی درصحیفه عملش می نویسد بدون اینکه عملی کرده باشد .

[حدیث ٤٠] منصور صیقل گوید نزد امام صادق علیه السلام در خیمه او بمنی بودیم بمردم‌نگاهی کرد وفرمود حرام می‌خورند وحرام‌می‌پوشند وبحرام‌زناشوئی می کنند ولیکن شما حلال میخورید و حلال می‌پوشید و بحلال ازدواج می کنید بخداسوگند جزشما کسی حج نکرد وغیر ازعمل شما عمل دیگری‌را نپذیرفتند

[حدیث ٤١] عمربن حنظله گوید امام‌صادق علیه السلام فرمود یا عمر ایزددانادنیارا بدوست ودشمنش می‌دهد ولی دوستی مارا فقط به برگزیدگان آفرینشش می‌دهد

ابراهيم واسماعيل لاأعنى على بن‌الحسين ولاالباقر ولوكان هؤلاء على‌دين هؤلاء .

[**الحديث‌الثاني والاربعون**] وبهذاالاسناد عن الحسن بن على بن عقبة عن موسى النميرى عن ابى‌عبدالله عليه‌السلام قال اتى‌رسول‌الله صلى‌الله‌عليه‌وآله‌وسلم رجل فقال يا رسول‌الله انى لاحبك فقال رسول‌الله صلى‌الله‌عليه‌وآله‌وسلم انت مع من احببت .

[**الحديث الثالث والاربعون**] حدثنا محمد بن على بن ماجيلويه رحمه الله قال حدثنا محمد بن يحيى عن حنظلة عن ميسر قال سمعت اباالحسن‌الرضا عليه‌السلام يقول لايرى منكم فى النار اثنان لاوالله ولاواحد ، قال فقلت اين ذا من كتاب‌الله فامسك هنيئة قال فانى‌معه ذات يوم فى‌الطواف اذقال ياميسر أذن لى فى‌جوابك‌عن‌مسألتك كذا ، قال قلت فاين هو من‌القرآن فقال فى سورة الرحمن وهو قول‌الله عزوجل (**فيومئذ لايسأل عن ذنبه منكم انس ولاجان**[1]) فقلت له ليس فيها (منكم) قال

بخداسوگند شما بردين من ودين پدرانم ابراهيم واسمعيل هستيد وعلى‌بن‌الحسين ومحمد باقر را بميان نياوردم گرچه اينهاهم بردين آنهايند (مقصود آنكه فكرنكنند پدران خودرا ميخواهم تعريف نموده وبرخ مردم بكشم) .

[**حديث ۴۲**] موسى نميرى گويد ابى‌عبدالله عليه‌السلام فرمود مردى نزد رسولخدا صلى‌الله‌عليه‌وآله‌وسلم آمد عرض كرد اى پيغمبرخدا ترا دوست دارم پيغمبر خدا صلى‌الله‌عليه‌وآله‌وسلم فرمود تو با كسى كه دوستش دارى خواهى بود .

[**حديث ۴۳**] ميسر گويد از حضرت رضا عليه‌السلام شنيدم كه مى فرمود بخدا سوگند ازشما دونفررا درآتش نمى‌بينم ويكنفررا هم نخواهم ديد عرض كردم‌اين موضوع از كجاى كتاب خدا است بمن پاسخى نداد تا اينكه روزى با او در طواف بودم وفرمودند يا ميسر اكنون پاسخ خويش‌را بشنو عرض كردم در كجاى كتاب خدا است فرمود درسوره رحمن (**فيومئذ لايسأل عن ذنبه منكم انس و لاجان**[1]) عرض كردم درآيه لفظ منكم نيست فرمود اول كسى كه اورا تغييرداد ابن‌اروى

---

(۱) پس درآنروز ازگناه آدميان‌وجنيان پرسش نخواهدشد - سوره‌الرحمن آيه ۳۹

ان اول من قد غيرها ابن أروى وذلك انها حجة عليه وعلى اصحابه ولولم يكن فيها (منكم) لسقط عقاب الله عزوجل عن خلقه اذا لم يسأل عن ذنبه انس ولاجان فلمن يعاقب الله اذا يوم القيامة .

[**الحديث الرابع والاربعون**] حدثنا محمد بن الحسن بن الوليد رحمه الله قال حدثنا محمد بن الحسن الصفار عن العباس بن يزيد ، قال قلت لابی عبدالله عليه السلام ذات يوم جعلت فداك قول الله عزوجل (**واذا رأيت ثم رأيت نعيما وملكا كبيرا**[1])قال فقال لی : إذا أدخل الله اهل الجنة الجنة ارسل رسولا الى ولی من اوليائه فيجد الحجبة على بابه فتقول له قف حتى يستأذن لك فما يصل اليه رسول الله الا باذن وهو قوله (**واذا رأيت ثم رأيت نعيما وملكا كبيرا**[1]) .

[**الحديث الخامس والاربعون**] حدثنا محمد بن موسى بن المتوكل رحمه الله قال حدثنا محمد بن يحيى العطار عن احمد بن العيص ، رفعه عن جعفر بن محمد عليهما السلام

بود واين گناه براو ویاران اواست واگر درآیه منکم نبود عذاب خدا ازآفریدگانش برداشته میشد اگر ازگناه جمیع آدمیان وجنیان بازخواست نشود پس خداوند در روز رستاخیز کرا عقاب کند .

[**حديث ٤٤**] عباس بن يزيد گويد روزی بامام صادق عليه السلام عرض كردم فدايت شوم فرمايش يزدان پاك در كتابش (**واذا رأيت ثم رأيت نعيما وملكا كبيرا**[1]) را تفسیر کن فرمود چون خداوند اهل بهشت را در بهشت وارد کند پیغمبری از پیغمبرانش را نزد دوستی از دوستان خود می فرستد دربانانی را بردرگاه اومی یابند وبآن رسول میگویند همین بیرون بایست تا برایت رخصت بگیریم وپیغمبر خدا جز با اجازه او وارد نخواهد شد واینست فرمایش خدای بزرگ (**و اذا رأيت ثم رأيت نعيما وملكا كبيرا**[1])

[**حديث ٤٥**] احمد بن العيص گويد ازحضرت صادق عليه السلام بمن رسيد كه

---

(١) وچون بنگری آنجا کشوری برنعمت وبزرگ می بینی - سوره انسان آیه ٢٠

قال قال : اذا كان يوم القيامة نشفع فى المذنبين من شيعتنا فاما المحسنون فقد نجاهم الله .

می‌فرمود : هنگامیکه روز رستاخیز فرا رسد گناهکاران شیعیان‌را شفاعت‌می کنیم ولی نیکو کاران‌راخداوند نجات می‌دهد .

ترجمه کتاب **(فضائل الشیعه)** تمام‌شد

صفات الشیعه

تألیف

دانشمند بزرگ ابی جعفر محمد بن علی بن الحسین بن موسی بن بابویه القمی

مشهور به

صدوق

المتوفی سنه ۳۸۱ هجری

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمدلله رب العالمين وصلواته على محمد وآله الطاهرين

قال ابوجعفر محمد بن علی بن الحسين بن موسى بن بابويه الفقيه مؤلف هذا الكتاب رحمة الله عليه .

[**الحديث الاول**] قال حدثنی محمد بن موسى بن المتوكل رحمه الله ، قال حدثنا محمد بن يحيى العطار الكوفى عن ابيه عن موسى بن عمران النخعی عن عمه الحسين بن زيد النوفلی عن علی بن سالم عن ابيه عن ابی بصير قال قال الصادق عليه السلام شيعتنا أهل الورع والاجتهاد و أهل الوفاء والأمانة و أهل الزهد والعبادة أصحاب احدى وخمسين ركعة فی اليوم والليلة القائمون بالليل الصائمون بالنهار يزكون اموالهم ويحجون البيت ويجتنبون كل محرم .

بنام خداوند بخشاينده مهربان

سپاس مر خدای جهانیانراست و درود بی‌پایان بر محمد و فرزندان پاك و پاك نژادش باد گردآورنده این کتاب ابوجعفر محمد پسرعلی پسرحسین پسرموسی پسر بابویه که رحمت خدا براو باد چنین گوید :

۱ـ ابی‌بصیر گوید امام صادق علیه السلام فرمود پیروان ما پرهیز گار و در پرستش پروردگار کوشا وبا وفا وامانت‌دار و کناره گیرازدنیایند پنجاه‌ویکر کعت نماز در روز وشب بجای می‌آورند شبها را بیدار وروزهارا روزه‌دارند زکوةدارائی خودرا می‌دهند وحج خانه خدا می کنند وازهر ناشایستی دوری مینمایند .

[الحديث الثانی] حدثنا ابی رضی‌الله عنه ، قال حدثنا علی بن ابراهیم عن ابیه عن علی بن معبد عن الحسین بن خالد عن ابی‌الحسن الرضا علیه السلام قال: شیعتنا المسلمون لامرنا الآخذون بقولنا المخالفون لأعدائنا فمن لم یکن کذلک فلیس منا .

[الحدیث الثالث] حدثنا جعفر بن محمد بن مسرور رحمه الله ، قال حدثنا الحسین بن محمد بن عامر عن عمه عبدالله بن عامر عن محمد بن ابی‌عمیر عن ابان بن عثمان عن الصادق جعفر بن محمد علیه السلام انه قال لادین لمن لاتقیة له ولا إیمان لمن لاورع له .

[الحدیث الرابع] حدثنا محمد بن علی ماجیلویه رحمة‌الله‌علیه ، قال حدثنی عمی محمد بن ابی‌القاسم عن محمد بن علی الکوفی عن محمد بن سنان عن المفضل بن عمر قال قال الصادق علیه السلام : کذب من زعم انه من شیعتنا وهومتمسک بعروة غیرنا.

[الحدیث الخامس] ابی رحمه‌الله ، قال حدثنی عبدالله بن جعفر عن احمد بن محمد عن ابن ابی‌نجران ، قال سمعت اباالحسن علیه السلام یقول : من عادی شیعتنا فقد عادانا ومن والاهم فقد والانا لأنهم منا خلقوا من طینتنا من أحبهم فهو منا ومن

۲ـ حسین پسر خالد گوید امام رضا علیه السلام می فرمود پیروان ما بفرمان ما گردن نهاده‌اند دستورات ما را گرفته وبکار می‌بندند و با دشمنانمان مخالفند وکسی که براین روش نباشد ازما نیست .

۳ـ ابان پسر عثمان گوید امام‌صادق علیه السلام می‌فرمود کسی که تقیه‌نمی کند برآئین جعفری نیست وهر که پرهیز گاری ندارد بخدا باور ندارد .

۴ـ مفضل پسرعمر گوید امام‌صادق علیه السلام می‌فرمود ، دروغ می گوید آنکه گمان دارد ازپیروان ماست وبجز ماتمسک می‌جوید .

۵ـ پور ابی‌نجران گوید شنیدم که ابوالحسن علیه السلام می‌فرمود آنکه با پیروان ما ستیزه کند با ماستیزه کرده وهر که با آنان مهرورزد با مامهر ورزیده چون آنان ازخمیره ماآفریده شده‌اند کسی که آنهارا دوست‌داشته باشد ازماست

ابغضهم فليس منا ، شيعتنا ينظرون بنورالله ويتقلبون فی رحمةالله ويفوزون بكرامةالله، ما من أحد من شيعتنا يمرض إلامرضنالمرضه ، ولااغتم إلا اغتممنا لغمه، ولايفرح إلا فرحنا لفرحه ، ولايغيب عنا أحد من شيعتنا اين كان فی شرق الأرض أوغربها، ومن ترك من شيعتنا دينا فهو علينا ، ومن ترك منهم مالا فهو لورثته ، شيعتناالذين يقيمون الصلاة ويؤتون الزكاة ويحجون البيت الحرام ، و يصومون شهر رمضان ، ويوالون أهل البيت ، ويتبرؤن من أعدائهم ، (من أعدائنا ـ خل) اولئك أهل الايمان والتقی ، وأهل الورع والتقوی ، ومن ردّ عليهم فقدردّ علی الله ، و من طعن عليهم فقد طعن علی الله ، لأنهم عبادالله حقاً ، وأولياؤه صدقا ، والله ان أحدهم ليشفع فی مثل ربيعة ومضر فيشفعه الله تعالی فيهم لكرامته علی الله عزوجل .

و کسی که دشمن ایشان باشد از ما نیست پیروان ما بروشنائی ما می‌نگرند و در رحمت ما می گروند وبا بخشش ما رستگارند اگر یکی از پیروانمان رنجور شود ماهم بناخوشی او رنجور می‌شویم وچون اندوهناك گردد ماهم اندوهناك می گردیم وبسرور اوما هم مسرور می‌شویم در خاور وباختر جهان هیچیك ازآنان ازدیدگان ما پنهان نیستند ، اگر یکی ازآنان وامی ازخود بجای گذارد دادن آن وام برما است وچون دارائی ازاو بماند از تبار اواست ، پیروان مانماز گذارانند وحج خانه خدا کنند وزکوة دارائی خویش را بدر کنند ، روزه های ماه رمضان را می گیرند وخاندان پیغمبرخویش را مهر ورزند وازدشمنانشان بیزاری جویندایشان پرهیزگار وبآئین خود باور دارند هر که آنها را براند خدا را رانده (ازخدا دور شده) و کسی که برایشان ایراد گیرد برخدا ایراد گرفته چون این گروه‌بندگان ودوستداران درست پروردگارند بخدا سوگند یکی از آنان یارای آن دارد که باندازه نفرات دو ایل ربیعه و مضر (که بزیادی نفرات درعرب مشهورند) درنزد خدا میانجیگری کند وخداوند هم این‌میانجیگری‌را می‌پذیرد برای‌ارزشی که درپیشگاه پروردگار جهانیان دارند .

[الحديث السادس] حدثنا ابی‌رحمه‌الله ، قال حدثنا سعد بن‌عبدالله عن یعقوب بن‌یزید عن محمد بن ابی‌عمیر عن محمد بن عمران عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال من قال لا اله إلا الله مخلصا دخل الجنة ، واخلاصه بها ان یحجبه (أن یحجزه ـ خل) لااله‌إلاالله عما حرم‌الله تعالی .

[الحديث السابع] حدثنا ابی‌رحمه‌الله ، قال حدثنا سعد بن‌عبدالله عن‌احمد بن محمد والحسن بن علی الکوفی وابراهیم بن هاشم ، کلهم عن‌الحسین بن یوسف عن سلیمان بن عمرو عن مهاجر بن الحسین عن زید بن ارقم عن النبی صلی الله علیه وآله وسلم قال من قال لااله‌إلاالله مخلصا دخل‌الجنة واخلاصه‌بها أن‌یحجزه‌لااله‌إلاالله‌عما‌حرم‌الله .

[الحديث الثامن] حدثنا محمد بن موسی بن‌المتوکل‌رحمه‌الله ، قال‌حدثنا محمد بن جعفر الحمیری ، عن احمد بن محمد بن علی عن‌الحسن بن‌محبوب‌عن علی بن رئاب عن ابی‌عبیدة الحذاء قال سمعت اباعبدالله علیه السلام یقول لما فتح رسول‌الله صلی الله علیه وآله وسلم مکة قام علی الصفا فقال یابنی‌هاشم یا بنی‌عبدالمطلب إنی رسول‌الله الیکم وانی شفیق علیکم لاتقولوا إن‌محمداً منا فوالله ماأولیائی‌منکم‌ولامن‌غیر کم

۶ـ محمد پسر عمران گوید امام صادق علیه السلام می‌فرمود کسی که بدرستی و از بن دندان لااله‌إلاالله گوید به‌بهشت داخل می گردد و هنگامی لااله‌إلاالله را درست واز ته دل گفته که با گفتن او دیگر گرد حرام نگردد .

۷ـ زید پسر ارقم گوید پیغمبرخدا صلی الله علیه وآله وسلم فرمود هر که براستی لااله‌الاالله بگوید بهشت برای او است و میزان درستی گفتن لااله‌إلاالله‌اش بآنست که از ناشایست‌ها دوری کند .

۸ ـ ابی‌عبیده حذاء گوید شنیدم ابوعبدالله علیه السلام می فرمود هنگامیکه پیغمبرخدا مکه‌را گشود بر کوه صفا ایستاد و سپس چنین گفت ای پسران هاشم وعبدالمطلب من فرستاده پروردگار شما بسوی شمایم ودلسوزشمایم نگوئیدمحمد ازما است نه شما ونه دیگران دوست من نیست مگراینکه از پرهیزگاران

إلا المتقون ، ألا فلاأعرفكم تأتونی یوم القیامة تحملون الدنیا علی رقابکم ویأتی الناس یحملون الآخرة ، ألا وانی قدأعذرت فیما بینی وبینکم وفیما بین‌الله‌عزوجل وبینکم ، وان لی‌عملی ولکم عملکم .

[الحدیث‌التاسع] حدثنا احمد بن محمد بن یحیی العطار رحمه‌الله ، قال حدثنا سعد بن عبدالله ، عن ابراهیم بن هاشم عن ابن‌ابی‌نجران عن عاصم‌بن‌حمید عن محمد بن قیس عن ابی‌جعفر محمد بن علی الباقر عن ابیه عن جده علیهم‌السلام قال قال امیرالمؤمنین علیه‌السلام مجالسة الاشرار تورث سوء الظن بالأخیار ، ومجالسةالأخیار تلحق الاشرار بالأخیار ، ومجالسه الفجار للأبرار تلحق الفجار بالأبرار ، فمن اشتبه علیکم امره ولم‌تعرفوا دینه فانظروا الی خلطائه فان کانوا أهل دین‌الله فهو علی دین‌الله ، وان کانوا علی غیر دین‌الله فلاحظ له فی‌دین‌الله ، إن رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم کان یقول من‌کان یؤمن بالله والیوم الآخر فلایواخین کافراً ، ولایخالطن فاجراً ،

باشید چگونه در روز جزا بشما آشنا باشم هنگامیکه دنیارا بر گردنهای‌خودسوار کرده ومردم دیگری می‌آیند وآخرت‌را با خود می‌آورند ، آگاه باشید که من پیامبری خودرا بسزا بجا آوردم واندرزهای شایسته بشما دادم و راهنمائی خودرا نمودم کارهای گذشته من از آن من و رفتار گذشته شما برای شما است (واکنش کارهای این سرا درآن دنیا خواهد بود وهر کس در گرو رفتارخود می‌باشد) .

۹ـ محمد پسر قیس گوید امام باقر علیه‌السلام بنقل از پدرانش فرمود که امیرالمؤمنین علیه‌السلام می‌فرمود میوه همنشینی کردن با بدان گمان بد بردن بخوبان است وهمنشینی بانیکان بدان‌را نیك می‌سازد چنانکه همنشینی بابدکاران‌خوبان‌را بد می‌کند وهرزمانیکه نتوانستید دین کسی را بشناسید بهمنشینانش نگاه کنید اگر ازمردان خدا هستند اوهم برآئین خدا است و چنانچه دوستانش بر راه خدا نیستند اوهم بهره‌ای‌ازآئین‌یزدان پرستی‌ندارد پیغمبر خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم می‌فرمود هر که بخدا وروز رستخیر باور دارد با هیچ کافری دوستی نمی‌کند وبا بد کاران نشست

ومن آخى كافراً أوخالط فاجراً كان كافراً فاجراً .

[الحديث العاشر] حدثنا محمد بن الحسن بن الوليد عن محمد بن الحسن الصفار عن محمد بن عيسى بن عبيد عن ابن فضال قال سمعت الرضا عليه السلام يقول : من واصل لنا قاطعا أوقطع لنا واصلا أومدح لنا عايباً أوأكرم لنا مخالفا فليس منا ولسنا منه .

[الحديث الحادى عشر] حدثنا محمد بن موسى المتوكل ، قال حدثنا علي بن الحسين السعد آبادي ، عن احمد بن محمد بن خالد عن ابن فضال عن الرضا عليه السلام انه قال : من والى أعداء الله فقد عادى أولياء الله ، ومن عادى أولياء الله فقد عادى الله تبارك وتعالى ، وحق على الله عزوجل أن يدخله في نار جهنم .

[الحديث الثاني عشر] حدثني محمد بن موسى المتوكل رحمه الله ، عن احمد بن عبدالله عن ابى عبدالله عليه السلام يقول : والله ماشيعة علي صلوات الله عليه الامن عف بطنه وفرجه وعمل لخالقه ورجا ثوابه وخاف عقابه .

وبرخاست نمی‌نماید واگر با آنان همنشینی کرد خود نیز کافر وبدکاره است .

۱۰ـ پسر فضال گوید شنیدم حضرت رضا عليه السلام می‌فرمود هر که بدور شده از ما نزدیك شود ویا ازوابستگان ما دوری کند یا کسی‌را که بما عیب می‌بندد ستایش نماید یا بدشمن ما بخشش کند ازما نیست وماهم ازاو نیستیم .

۱۱ـ پسر فضال گوید امام رضا عليه السلام می‌فرمود : هر که دشمنان خدا را دوست بدارد دوستان خدارا دشمن داشته و کسی که دوستان خدارا دشمن بدارد خدارا دشمن داشته وبرپروردگار جهانیان است که ویرا بدوزخ ببرد .

۱۲ـ احمد پسر عبدالله گوید امام صادق عليه السلام می‌فرمود: پیروان علی عليه السلام شکم وفرج خودرا از حرام نگه می‌دارند و عفیفند کارها تنها بـرای خرسندی آفریننده خود می کنند وبمزد او چشم دارند واز کیفر وشکنجه او هراسنا کند .

[الحديث الثالث عشر] ابی رحمه‌الله ، قال حدثنی محمد بن احمد عن علی بن الصلت عن محمد بن عجلان قال کنت مع ابی‌عبدالله عليه‌السلام فدخل رجل فسلم فسأله کیف من خلفت من اخوانك فاحسن الثناء وزکی واطری فقال له کیف عیادة أغنیائهم لفقرائهم قال قلیلة قال کیف مواصلة أغنیائهم لفقرائهم فی‌ذات ایدیهم فقال انك تذکر اخلاقا ماهی فیمن عندنا ، قال فکیف یزعم هؤلاء انهم لنا شیعة .

[الحديث الرابع عشر] حدثنا محمد بن موسی المتوکل عن الحسن بن علی الخزاز قال سمعت الرضا عليه‌السلام یقول : ان ممن یتخذ مودتنا أهل‌البیت لمن هو أشد فتنة علی شیعتنا من الدجال فقلت له یابن رسول‌الله بماذا قال بموالاة أعدائنا ومعاداة أولیائنا انه اذا کان کذلك اختلط الحق بالباطل و اشتبه الامر فلم یعرف مؤمن من منافق .

۱۳ـ محمد پسر عجلان گوید نزد امام صادق عليه‌السلام بودیم که مردی داخل شد وسلام کرد از او پرسش فرمودند برادران دینی تو چگونه‌اند از آنان ستایش فراوانی نمود باو فرمود احوال‌پرسی توانگران آنها بامستمندانشان چگونه‌است عرض کرد کم است فرمود رسیدگی مالدارانشان بدرویشان برچه پایه است گفت کردار ورفتارهائی‌را یاد آور میشوید که پیش ما نیست فرمود پس چگونه اینان گمان میکنند که ازپیروان مایند .

۱۴ـ حسن پسر خراز گوید از امام رضا عليه‌السلام شنیدم که می‌فرمود : کسی هست که دوستی ماخاندان پیغمبررا دستاویز قرار داده وخرابکاری او بر پیروان ما از زیان دجال بیشتر است عرض کردم ای پسر پیغمبر چرا ؟ فرمود برای‌مهر ورزیدن او بادشمنان ما وستیزه اوبا دوستان ما وچون‌چنین نمود حق بباطل آمیخته می‌شود وامر مشتبه می گردد ومؤمن از دورو شناخته نمیشود .

[الحديث الخامس عشر] حدثنا ابی رحمه‌الله عن العلاء بن الفضيل عن الصادق عليه السلام قال مَن أحب كافراً فقدابغض‌الله ومَن ابغض كافراً فقدأحب‌الله ، ثم قال عليه السلام صديق عدوالله عدوالله .

[الحديث السادس عشر] حدثنا جعفر بن محمد بن مسرور رحمه‌الله، قال حدثني غير واحد من أصحابنا عن جعفر بن محمد عليه السلام قال من جالس أهل الريب فهو مريب .

[الحديث السابع عشر] حدثنا محمد بن علی ماجيلويه ، قال حدثنی عمی عن المعلی بن خنيس ، قال سمعت اباعبدالله عليه السلام يقول : ليس الناصب من نصب لنا أهل البيت لأنك لاتجد احداً يقول انا أبغض محمداً وآل محمد ولكن الناصب من نصب لكم وهو يعلم انكم تتوالونا وتتبرؤن من أعدائنا وقال عليه السلام : من أشبع عدواً لنا فقدقتل ولياً لنا .

[الحديث الثامن عشر] ابی رحمه‌الله قال : حدثنا سعد بن عبدالله وعبدالله بن جعفر الحميری جميعاً عن أحمد بن محمد بن الحسن عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال :

۱۵ـ علاء پسر فضيل گويد امام صادق عليه السلام فرمود كسی كه كافری را دوست داشته باشد خدارا دشمن داشته و كسی كه كافری را دشمن بدارد خدا را دوست داشته سپس فرمود دوست دشمن خدا دشمن خدا است .

۱۶ـ امام باقر عليه السلام فرمود كسی كه با اهل‌شك به‌نشيند خود شكاكست .

۱۷ـ معلی پسر خنيس گويد شنيدم امام صادق عليه السلام می فرمود : كسی كه بما ناصبی باشد اورا ناصبی نگويند برای آنكه‌فردی‌را نمی يابی كه بگويد من محمد ودودمانش‌را دشمن دارم ولی ناصبی كسی است كه نسبت بشما ناصبی است درحاليكه می‌داند شما ما را دوست داريد واز دشمنانمان بيزاری می‌جوئيد سپس فرمود كسی كه دشمنی ازمارا سير كند دوستی ازدوستان مارا كشته است .

۱۸ـ احمد پسر محمد گويد امام صادق عليه السلام فرمود : پيروان علی عليه السلام

ان شيعة علی صلوات الله عليه كانوا خمص البطون ذبل الشفاه وأهل رأفة وعلم وحلم يعرفون بالرهبانية فاعينوا علی ما أنتم عليه بالورع والاجتهاد .

[**الحديث التاسع عشر**] حدثنی محمد بن الحسن بن احمد بن الوليد رحمه الله قال : حدثنی محمد بن الحسن الصفار عن احمد بن محمد البرقی عن محمد بن الحسن بن شمون عن عبدالله بن عمرو ابن ابی المقدام عن أبيه عن ابی جعفر عليه السلام انه قال : يا ابا المقدام انما شيعة علی صلوات الله عليه الشاحبون الناحلون الذابلون، ذابلة شفاههم من القيام خميصة بطونهم مصفرة ألوانهم متغيرة وجوههم اذا جنهم الليل اتخذوا الأرض فراشا واستقبلوها بجباههم، باكية عيونهم ، كثيرة دموعهم ، صلاتهم كثيرة، ودعاؤهم كثير ، تلاوتهم كتاب الله ، يفرحون الناس وهم يحزنون .

[**الحديث العشرون**] ابی رحمه الله ، قال : حدثنی محمد بن احمد بن علی ابن الصلت عن احمد بن محمد عن السندی بن محمد قال : قوم تبع امير المؤمنين عليه السلام

كسانی هستند كه از زيادی روزه‌داری و گرسنگی كشيدن، باريك ميان وخشكيده لب هستند، مهربان ودانشمند ودارای گذشتند، بترك زيادی دنيا شناخته می‌شوند، پس در كارهای خود پرهيز كاری و كوشش درمجاهده بانفس را پيش گيريد .

۱۹ـ پسر ابی المقدام بگفته ازپدرش گويد امام باقر عليه السلام فرمود ای پسر ابی المقدام پيروان علی عليه السلام اززيادی بندگی و بيداری شبها وقيام در آن وروزه‌داری روزها لاغر ورنجديده ولب چروكيده هستند لب خشكند اززيادی ياد خدا كردن ولاغر ميانند از بسياری روزه گرفتن رنگهايشان زرد و چهرهٔ آنان درهم كشيده ودگرگون شده چون شب فرا رسد زمين را فرش خود سازند وپيشانی خويش را در پيشگاه خدا بخاك می‌سايند ديدگان آنان گريان اشكهايشان ريزان و نماز ودعای ايشان فراوانست كتاب خدارا ميخوانند ودرحاليكه مردم درسرورند آنها اندوهگين‌اند .

۲۰ـ سندی پسر محمد گويد گروهی بدنبال امير المؤمنين عليه السلام ميرفتند

فالتفت اليهم قال ما أنتم عليه قالوا شيعتك يا أمير المؤمنين قال مالی لأری علیکم سیماء الشیعة ، قالوا وما سیماء الشیعة قال صفر الوجوه من السهر ، خمص البطون من الصیام ، ذبل الشفاه من الدعاء ، علیهم غبرة الخاشعین .

[**الحدیث الحادی والعشرون**] حدثنی محمد بن موسی بن المتوکل رحمه الله قال: حدثنی علی بن الحسین السعدآبادی عن المفضل ، قال قال ابوعبدالله علیه السلام انما شیعة جعفر من عف بطنه وفرجه واشتد جهاده وعمل لخالقه ورجا ثوابه وخاف عقابه فاذا رأیت اولئك فأولئك شیعة جعفر .

[**الحدیث الثانی والعشرون**] ابی رحمه الله قال : حدثنی علی بن الحسین السعدآبادی ، عن جابر الجعفی قال قال ابوجعفر علیه السلام : یاجابر یکتفی من اتخذ التشیع ان یقول بحبنا اهل البیت ، فوالله ما شیعتنا إلا من اتقی الله واطاعه، وما کانوا

آنها را دید و فرمود شما کیستید گفتند یا امیر المؤمنین پیروان شمائیم فرمود چرا نشانی پیروان خودرا برشما نمی‌بینم عرض کردند نشانی پیروان شما چیست ؟ فرمود : از شب زنده‌داری زرد چهره واززیادی روزه‌داری لاغرمیان اندواز بسیاری ذکرخدا گفتن لبهایشان خشك و چروکیده و بر آنان گرد بیم و ترس خدا نشسته است .

۲۱ـ مفضل گوید امام صادق علیه السلام می‌فرمود : پیروان جعفر علیه السلام کسانی هستند که شکم وفرج خودرا ازحرام نگه میدارند و کوشش آنها در راه بندگی خدایشان زیاد است وامید بمزد پروردگار وترس ازشکنجه اورا دارند اگرچنین مردمی‌را دیدید اینان پیروان جعفربن محمد اند .

۲۲ـ جابر جعفی گوید امام باقر علیه السلام می‌فرمود : یا جابر آیا کسی تنها باینکه بگوید خاندان پیغمبررا دوست دارم دلخوش بوده وخودرا ازپیروان ما می‌پندارد بخدا سوگند پیروان ما کسانید که ازخدا بترسند وفرمانبری اورا پیشه

يعرفون إلا بالتواضع والتخشع و أداء الأمانة و كثرة ذكر الله والصوم والصلاة والبر بالوالدين والتعهد للجيران من الفقراء و أهل المسكنة والغارمين والأيتام وصدق الحديث وتلاوة القرآن و كف الالسن عن الناس إلا من خير و كانوا امناء عشائرهم فی الاشياء ، قال جابر : يابن رسول‌الله مانعرف أحداً بهذه‌الصفة فقال‌لی يا جابر لاتذهبن بك المذاهب حسب الرجل أن يقول احب عليا صلوات الله عليه واتولاه فلوقال انی احب رسول‌الله صلى الله عليه وآله وسلم و رسول‌الله خير من علی ثم لايتبع سيرته ولايعمل بسنته ما نفعه حبه إياه شيئا فاتقوا الله و اعملوا لما عندالله ، ليس بين الله وبين أحد قرابة ، احب العباد الی الله وا كرمهم عليه اتقاهم له و اعملهم بطاعته ، ياجابر مايتقرب العبد الی‌الله تبارك وتعالی إلا بالطاعة ، ما معنا برائة من‌النار، ولا

خود قرار دهند و آنها به‌فروتنی و ترس از خداوند و امانت‌داری و زیادی یاد خدا کردن‌وروزه و نماز بجای آوردن ونیکی به‌پدر ومادر کردن ورسیدگی‌بهمسایگان درویش و وام داران ویتیمان نمودن وراستگوئی و کتاب خدا خواندن وزبان ازعیوب مردم باز داشتن شناخته می‌شوند واینان امینان ملت خود هستند جابر عرض کرد ای پسر پیغمبر ما کسی‌را باین رفتار و کردارنمی‌شناسیم فرمود یاجابر ازراه بدر مرو و کج فهمی مکن آیا برای مرد همین‌بس است که بگوید‌علی علیه‌السلام را دوست دارم ونزدیکی به‌اورامی‌جویم اگراوبگوید پیغمبر خدارا که ازعلی علیه‌السلام والامقام‌تراست دوست دارم وروش زندگانی‌اورا سرمشق خودقرار ندهدو کارهای اورا پیروی‌ننماید این دوستی هیچ بهره برای او نخواهد داشت از خدا بپرهیزید وآنچه‌را که خدا فرمان داده بکاربندید بین خداوند وآفریدگانش خویشی‌نیست دوستدارترین وپر ارج‌ترین مردم بنزد پروردگار پرهیزکارترین آنها است‌همان کسی که ازکارهای پیشوایان دین پیروی‌می‌نماید ، یاجابر بنده بخداوند جز بفرمانبری ازاو نزدیك نخواهد شد ، تنها بگفتن اینکه با مائید از آتش رهائی نخواهید یافت وبرخداوند حجتی ندارید هر که فرمانبر خدا باشد او دوست ما

على الله لأحد منكم حجة ، من كان لله مطيعا فهو لنا ولي ، ومن كان لله عاصياً فهو لنا عدو ، ولاتنال ولايتنا إلا بالعمل والورع .

[**الحديث الثالث والعشرون**] حدثني محمد بن الحسن بن احمد بن الوليد رحمه‌الله ، قال : حدثني محمد بن الحسن الصفار عن ظريف بن ناصح رفعه الى محمد بن علي عليه‌السلام قال انما شيعة علي عليه‌السلام المتباذلون في ولايتنا ، المتحابون في مودتنا ، المتزاورون لاحياء أمرنا ، ان غضبوا لم يظلموا ، وان رضوا لم يسرفوا ، بركة لمن جاوروا ، وسلم لمن خالطوا .

[**الحديث الرابع والعشرون**] ابي رحمه‌الله قال : حدثني سعد بن عبدالله قال حدثني محمد بن عيسى ، عن عمرو ابن ابي المقدام عن ابيه ، قال قال لي ابوجعفر عليه‌السلام انه قال شيعة علي عليه‌السلام الشاحبون الناحلون الذابلون ، ذبلة شفاههم ، خميصة بطونهم ، متغيرة الوانهم .

[**الحديث الخامس والعشرون**] وبهذا الاسناد قال قال ابوجعفر عليه‌السلام لجابر

وبا ما است و کسی که فرمان خدارا نبرد دشمن ماست ودوستی ما جز باکار درست وپرهیزکاری بدست نمی آید .)

۲۳ ـ امام باقر عليه‌السلام فرمود پیروان علی عليه‌السلام کسانی هستند که در دوستی ما سر از پا نمی‌شناسند وبرای ما با هم مهر می‌ورزند برای زنده کردن امر ما یکدیگررا دیدار میکنند اگر خشمگین شوند زیاده‌روی نمیکنند وچون خرسند گردند تندنمیروندبرای همسایگان‌خودبر کتندوباهمنشینان‌وهم امیزش کنندگان خود مهربان ورفتار دوستانه‌دارند .

۲۴ ـ عمرو پسرابی‌المقدام بگفته ازپدرش گفت که امام باقر عليه‌السلام می‌فرمود پیروان علی عليه‌السلام لاغر ورنجدیده ولب خشکیده‌اند شکم آنها لاغر و لبهایشان چروکیده ورنگهایشان گشته است .

۲۵ ـ عمرو پسر ابی‌المقدام بگفته ازپدرش گوید که امام باقر عليه‌السلام فرمود

يا جابر انما شيعة على عليه السلام من لايعدو صوته سمعه ، ولاشحناؤه بدنه ، لايمدح لنا قاليا ، ولايواصل لنا مبغضا ، ولايجالس لنا عائبا شيعة على عليه السلام من لايهر هرير الكلب ، ولايطمع طمع الغراب ، ولايسأل الناس وان مات جوعا ، اولئك الخفيفة عيشتهم ، المنتقلة ديارهم ان شهدوا لم‌يعرفوا ، وان غابوا لم‌يفتقدوا ، وان مرضوا لم‌يُعادوا ، وان ماتوا لم‌يشهدوا ، فی‌قبورهم يتزاورون ، قلت و اين أطلب هؤلاء ، قال فی أطراف الأرض بين الأسواق ، و هو قول الله تعالى عزوجل **(أذلة على المؤمنين أعزة على الكافرين[1])** .

[**الحديث السادس والعشرون**] حدثنی محمدبن‌الحسن بن الوليدرضی‌الله‌عنه، عن المفضل بن قيس عن ابی‌عبدالله عليه السلام ، قال : كم شيعتنا بالكوفة ، قال قلت خمسون الفاً قال : فمازال يقول حتى قال : أترجو أن يكونوا عشرين ثم‌قال عليه السلام

يا جابر پيرو على عليه السلام كسى است كه صدايش از گوشش نمی گذرد(فريادنميزند) ودشمنی او تا بتواند ازدستش بديگری نخواهد رسيد (تا بتواند دشمنی‌باديگری‌را درخود خفه ميكند) كسانی را كه درباره ما كوتاه آمده‌اند ستايش نميكنند و با كسانيكه باما دشمنند رفت وآمدی ندارند و با هر كه بما عيب بندد نمی‌نشينند پيرو على عليه السلام مانند سگ زوزه نميكشد ومانند كلاغ آزمند نيست ازمردم درخواست وپرسش نميكند اگرچه ازگرسنگی بميرد ، زندگانی آنان درويشانه و خانه بدوشند اگر در جائی باشند مردم آنها را نمی‌شناسند و اگر پنهان باشند كسی آنها را نمی‌جويد وچون بيمارشوند احوال‌آنهارا نمی‌پرسند واگربميرند كمتر كسی‌باخبر می‌شود در گورها يكديگررا ديدار كنند (روانشان) عرض كردم اينهارا ازكجاپيدا كنيم فرمود دراطراف زمين وبين بازارهاآواره‌اند واين‌فرمايش خداوند بزرگ است آنجا كه می گويد **(اذلةعلى المؤمنين اعزة على الكافرين[1])**

۲۶ـ مفضل پسر قيس گويد امام صادق عليه السلام فرمود پيروان ما در كوفه چند نفرند عرض شد پنجاه هزار و مرتب می‌پرسيد تا اينكه فرمود آيا اميد داری

---

(۱) برابرمؤمنان فروتن وبر كافران گردن فرازند - سوره‌مائده آيه۵٤

والله لوددت أن يكون بالكوفة خمسة و عشرون رجلا يعرفون أمرنا الذی نحن علیه ولایقولون علینا إلا بالحق .

[الحدیث السابع والعشرون] حدثنا محمد بن علی ماجیلویه رحمه‌الله ، عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال‌قال له ابوجعفر الدوانیقی بالحیرة ایام ابی‌العباس : یا اباعبدالله ما بال الرجل من‌شیعتکم یستخرج ما فی‌جوفه فی‌مجلس واحد حتی‌یعرف‌مذهبه، فقال علیه السلام : ذلك بحلاوة الایمان فی‌صدورهم من‌حلاوته یبدونه تبدیاً .

[الحدیث‌الثامن‌والعشرون] ابی رحمه‌الله ، قال حدثنی احمد بن‌ادریس ، قال حدثنی محمد بن احمد عن ابن‌ابی‌عمیر ، یرفعه الی أحدهم علیهما السلام انه‌قال بعضکم اکثر صلاة من بعض ، وبعضکم اکثرحجاً من‌بعض وبعضکم اکثر صدقة‌من‌بعض، وبعضکم اکثر صیاما من بعض وأفضلکم أفضل معرفة .

[الحدیث‌التاسع‌والعشرون] حدثنی محمد بن موسی المتوکل رحمه‌الله قال حدثنی محمد بن یحیی العطار ، قال‌حدثنی‌المفضل‌بن‌زیاد العبدی عن‌ابی‌عبدالله علیه السلام

که بیست نفر باشند سپس فرمود بخدا سوگند دوست‌دارم در کوفه‌بیست وپنج‌مرد باشند که امامت مارا بشناسند و برما جز گفتار درست نگویند .

۲۷ـ محمد پسرعلی ماجیلویه گوید امام صادق علیه السلام فرمود روزی ابوجعفر منصور دوانیقی (خلیفه دوم عباسی) در حیره زمان ابی‌العباس سفاح برادرش بمن گفت یا اباعبدالله چگونه است که پیرو شما درهرمجلسی که باشد پنهان خود را آشکار میکند ومذهبش شناخته می‌شود فرمود این برای شیرینی ایمانیست که در سینه‌های آنانست وآن شیرینی پنهان آنها هویدا میشود .

۲۸ـ پسر ابی‌عمیر گوید امام باقر (یاصادق علیهما السلام) فرمود ازشما کسی است که نمازش ازدیگری بیشتراست و گروهی از شما حج کردنش بیش از دیگران است ومردی صدقه دان وروزه‌داریش بیش ازسایر مردم است ولی هرکه از شما داناتراست والامقام‌تر است .

۲۹ـ مفضل پسر زیاد عبدی گوید امام‌صادق علیه السلام می‌فرمود ما از خانواده

قال انا اهل بيت صادقون همكم معالم دينكم و هم عدو كم بكم ، و اشرب قلوبهم لكم بغضا ، يحرفون مايسمعون منكم كله ، ويجعلون لكم اندادا ، ثم يرمونكم به بهتاناً ، فحسبهم بذلك عندالله معصية .

[**الحديث الثلاثون**] حدثني احمد بن محمد بن يحيى العطار ، عن محمد بن يحيى بن سدير قال قال ابوعبدالله عليه السلام اذاكان يوم القيامة دعى الخلايق بامهاتهم ماخلانا وشيعتنا فانا لاسفاح بيننا .

[**الحديث الحادي والثلاثون**] حدثني الحسن بن احمد عن ابيه ، عن محمد بن احمد ، عن عبدالله بن خالد الكناني ، قال استقبلني ابوالحسن موسى بن جعفر عليه السلام وقدعلقت سمكة بيدي ، قال اقذفها إني لأكره للرجل (السري خ) ان يحمل الشيء الدني بنفسه ، ثم قال عليه السلام انكم قوم اعدؤكم كثير يا معشر الشيعة ، انكم قوم عاداكم الخلق فتزينوا لهم ماقدرتم عليه .

صدق وصفائيم كوشش شما براى ياد گرفتن معالم دينتان است وهم دشمنانتان بنابودى شما است ودلهاى آنها از كينه شما آغشته است آنچه را كه از شما مى‌شنوند پس وپيش و كم وزياد ميكنند و براى شما شريكانى قرار مى‌دهند و متهمتان مى‌نمايند وهمين گناه براى آنها كافيست .

۳۰ـ محمد پسر يحيى پسر سدير گويد امام صادق عليه السلام مى‌فرمود چون روز رستاخيز فرا رسد آدميان را بنام مادرانشان ميخوانند مگر ما و پيروان مارا چون در نژاد وريشه ما خللى نيست (مقصود آنكه غيرما ومحبين ما مشكوك النسبند) .

۳۱ـ عبدالله پسر خالد كنانى گويد به‌پيشگاه امام موسى كاظم عليه السلام رسيدم وماهى‌اى بدست من بود فرمود اورا بينداز من اكراه دارم كه مرد چيز پستى رابدست گيرد وباخود ببرد سپس فرمود اى گروه پيروان على عليه السلام دشمنان شما زيادند ، شما گروهى هستيد كه مردم شمارا دشمن‌دارند تا مى‌توانيد برايشان زينت كنيد وباتجمل وجلال قدم زنيد .

[الحديث الثاني والثلاثون] حدثني محمد بن علي ماجيلويه، قال حدثني عمي محمد بن ابي قاسم، عن هارون بن مسلم عن مسعدة بن صدقة، قال سئل ابوعبدالله عليه السلام عن شيعتهم، فقال شيعتنا من قدم ما استحسن و امسك ما استقبح و أظهر الجميل وسارع بالأمر الجليل رغبة الى رحمة الجليل فذاك منا والينا و معنا حيث ما كنا.

[الحديث الثالث والثلاثون] حدثني محمد بن موسى المتوكل رحمه الله، قال حدثني عبدالله بن جعفر الحميري، عن الأصبغ بن نباتة قال خرج علي عليه السلام ذات يوم ونحن مجتمعون فقال من انتم وما اجتماعكم، فقلنا قوم من شيعتك يا أمير المؤمنين فقال مالي لا أرى سيماء الشيعة عليكم، فقلنا و ما سيماء الشيعة، فقال عليه السلام صفر الوجوه من صلاة الليل، عمش العيون من مخافة الله، ذبل الشفاه من الصيام، عليهم غبرة الخاشعين.

[الحديث الرابع والثلاثون] ابي رحمه الله، قال حدثني سعد بن عبدالله، عن ابي بصير عن ابي عبدالله عليه السلام قال قلت جعلت فداك صف لي شيعتك، قال عليه السلام شيعتنا

---

۳۲ - مسعدة پسر صدقه گوید ازامام صادق عليه السلام ازپیروانش پرسیدند فرمود پیروان ما کسانیند که درکارهای نیك پیش قدم‌اند و از کردن کارهای بد سر باز می‌زنند نیکوئی‌را آشکار می کنند و بکارخوب پیشی می گیرند برای علاقه‌ای که برحمت خداوند جلیل‌دارند اینان ازمایند وبامایند هرجا که ماباشیم.

۳۳ - اصبغ پسر نباته گوید روزی امیرالمؤمنین عليه السلام بیرون آمد وما گرد هم بودیم فرمودند شما کیستید و گرد هم آمدنتان برای چیست عرض کردیم گروهی ازپیروان تو هستیم فرمودند پس‌چرا نشانی‌پیروان خودرا درشمانمی‌بینم عرض کردیم نشان‌پیروان توچیست فرمودآنها اززیادی‌بیداری ونمازشب‌رنگشان زرد وچشمهایشان کم سو واشك‌ریز ازترس خدایند لبهایشان از زیادی روزه‌داری وذکرخدا گفتن‌خشك شده وبرآنها گرد ترس وفروتنی نشسته است.

۳۴ - ابی‌بصیر گوید بر امام صادق عرض شد پیروان خودرا برای ما بستای

من لايعدو صوته سمعه ، ولاشحناؤه بدنه ، ولايطرح كله على غيره ، **ولايسأل غير** اخوانه ، ولومات جوعا ، شيعتنا من لايهرهرير الكلب ، ولايطمع طمع الغراب ، شيعتنا الخفيفة عيشهم المنتقلة ديارهم ، شيعتنا الذين فى أموالهم حق **معلوم** ، ويتوانسون ، وعندالموت لايجزعون ، وفى‌قبورهم يتزاورون ، قال‌قلت جعلت‌فداك فاين اطلبهم قال فى‌أطراف الأرض وبين‌الأسواق ، كما قال‌الله عزوجل فى كتابه (**أذلة على‌المؤمنين اعزة على الكافرين** ١)

[**الحديث الخامس والثلاثون**] حدثنى **محمد** بن الحسن ، قال حدثناعلى بن حسان الواسطى ، عن عمه عبدالرحمان بن كثير الهاشمى عن جعفر بن **محمد** عن ابيه عليه‌السلام قال قام رجل من‌أصحاب أمير المؤمنين عليه‌السلام يقال له همام ـ وكان‌عابداً ـ فقال له ياأمير المؤمنين‌صف لى المتقين حتى‌كانى انظر اليهم ، فتثاقل‌امير المؤمنين

فرمود پيروان ما كسانى هستند كه صدايشان كوتاه و از گوششان **نمى گذرد** و كينه آنها ازدستهايشان رد نمى گردد (و بديگرى برخورد نميكند) **كار خود** را برديگران بار نميكنند و كل مردم نمى‌شوند بجز از برادران دينى از **كسى ديگر** پرسش ودرخواست نميكنند اگرچه از گرسنگى بميرند ، پيروان ما **مثل سگ** پارس نميكنند ومانند كلاغ آزمند نيستند پيروان ما در زندگانى سبكبال وخانه بدوشند آنها در دارائيشان براى ديگران حقى معلوم كرده‌اند وبا يكديگر انس مى گيرند وهنگام مرگ ناله و بى‌تابى نميكنند در گورهايشان يكديگر را ديدار ميكنند عرض شد فدايت شوم كجا اينهارا بجوئيم فرمودند دراطراف زمين وبين بازار چنانكه خداوند فرمود(**اذلةعلى المؤمنين اعزةعلى الكافرين**[١]) .

٣٥ـ امام صادق بگفته ازپدرانش فرمود مردى ازياران امير المؤمنين عليه‌السلام بنام همام كه بسيار در بندگى پروردگار كوشا بود عرض كرد يا امير المؤمنين پرهيزگاران را چنان برايم بستاى كه گويا خود آنهارا مى‌بينم امير المؤمنين عليه‌السلام

---

(١) برمؤمنان فروتن وبر كافران گردنفرازند - سوره مائده آيه ٥٤

صلوات‌الله علیه فی جوابه ثم قال علیه السلام ویحك یا همام اتق الله واحسن فان الله مع الذین اتقوا والذین‌هم محسنون ، فقال همام یاامیرالمؤمنین أسألك بالذی اکرمك وبماخصك به وحباك وفضلك بما أنالك وأعطاك لماوصفتهم لی ، فقام‌امیرالمؤمنین صلوات‌الله علیه قائما علی قدمیه فحمدالله واثنی علیه وصلی علی النبی وآله وسلم ثم قال أما بعد فان‌الله عزوجل خلق الخلق حیث خلقهم غنیا عن طاعتهم آمنا من معصیتهم لأنه لاتضره معصیة من عصاه منهم ولاتنفعه طاعة من أطاعه ، و قسم بینهم معایشهم ، ووضعهم من الدنیا مواضعهم ، وانما اهبط‌الله آدم وحواء من‌الجنة عقوبة لماصنعا حیث نهاهما فخالفاه و أمرهما فعصیاه ، فالمتقون فیها أهل الفضائل ، منطقهم الصواب ، وملبسهم الاقتصاد ، و مشیهم التواضع : خضعوا لله بالطاعة فبهتوا غاضین ابصارهم عما حرم‌الله علیهم ، واقفین اسماعهم علی العلم النافع لهم ، نزلت

در پاسخ تأملی کرد و سپس فرمود یا همام تو خود پرهیزگار و نیکوکار باش که خدای با پارسایان و نیکوکارانست همام عرض کرد یا امیرالمؤمنین سوگند به آنکسیکه ترا بزرگ داشته و برگزیده ومورد مهر خود قرار داده وترا بردیگران برتری داده آنان‌را برای ما بستای .

امیرالمؤمنین برپا خاست وسپاس‌وستایش پروردگاررا بجاآورد وبر پیمبر بزرگ درود فرستاد وسپس گفت خداوند بی‌همتا آفریدگان‌را آفرید درحالیکه از بندگی آنان بی‌نیاز بود ونافرمانی آنها باو گزندی نمیرسانید چون نافرمانی گنهکار آسیبی باو نمیرساند و فرمانبری فرمانبران بهره‌ای برای‌او ندارد ، وسائل زندگانی‌را بین ایشان پخش نمود وهر کس‌را در جهان مقامی درخور او بداد آدم وحوا را از بهشت بسرای دنیا فرود آورد مزدبه گناهشان هنگامیکه آنان را از خوردن گندم پرهیز داده‌بود ونپذیرفتند ونافرمانی کردند ، پارسایان‌را بردیگران برتری داد ، سخن براستی گویند ، زندگی بصرفه جوئی گذرانند و رفتار آنان با آفریدگان بفروتنی است برای خداوند بندگانی فروتنند ازدنیابریده وخودرا برای سرای بازپسین آماده کرده‌اند چشمهای خودرا ازآنچه خداحرام کرده

انفسهم منهم فی البلاء کالذی نزلت بهم فی الرخاء ، رضاً منهم عن الله بالقضاء ، ولولا الآجال التی کتب الله علیهم لم تستقر أرواحهم فی أجسادهم طرفة عین شوقا الی الثواب ، وخوفا من العقاب ، عظم الخالق فی أنفسهم ، وصغر مادونه فی أعینهم ، فهم والجنة کمن قد رآها فهم فیها منعمون ، وهم والنار کمن قد رآها فهم فیها معذبون ، قلوبهم محزونة ، و شرورهم مأمونة ، و أجسادهم نحیفة ، و حوائجهم خفیفة ، وأنفسهم عفیفة ، و مؤنتهم من الدنیا عظیمة ، صبروا أیاما قلیلة قصاراً اعقبتهم راحة طویلة بتجارة مربحة یسرها لهم رب کریم ، ارادتهم الدنیا ولم یریدوها ، وطلبتهم فاعجزوها ، أما اللیل فصافون أقدامهم ، تالین لأجزاء القرآن یرتلونه ترتیلا ، یحزنون به أنفسهم ، ویستبشرون به وتهیج أحزانهم بکاء علی ذنوبهم ووجع

می پوشانند گوشهای خودرا بشنیدن دانشهای سودمند فراداشته‌اند در دشواری و بلد چنان دلشادند که دیگران در خوشی ونعمت بخواسته‌خدا خرسندند واگر مرگ مقدرخداوندی پای‌بندآنان نبود ازبیم‌شکنجه وشوق‌مزد پروردگار یك‌چشم‌بهم‌زدن جان در کالبدشان نمی‌ماند خداوند در دل آنان بسیار بزرگست وبرای همین‌جز خدا در پیش آنان کوچك است باورشان به‌بهشت چنانست که گویا اورا دیده ودرآن بهره‌مند وآرمیده‌اند وباور آنها به‌دوزخ چنانست که گویا اورا دیده ودر آن آزار کشیده‌اند دلهای آنان از جدائی یار حقیقی اندوهگین ومردمان ازشر ایشان بر کنارند اززیادی کوشش بدنهائی لاغر دارند ومورد نیازشان ازاین سرای ناپایدار کم است ، روانشان بعفت آراسته ورنج آنها در این دنیا زیاد است روزی چند با دشواری شکیبا باشند تا درپی آن آسایشی‌دراز بدست‌آورند بازرگانی‌بس سودمندی دارند که خدایشان راهنمائی کرده وبرای‌آنان میسر فرموده چون دنیا بآنان روآورد از او سر به‌پیچانند ودنیا آنان‌را دنبال کند و آنها برای نپذیرفتن اورا بستوه آورند اما در شب بر پای ایستاده و متفکرانه کلام خدا را می‌خوانند ودلهای خودرا باآن اندزهگین ساخته ودوای درد خویش‌را ازآن جویند وبکمك

كلوم جوانحهم ، واذا مروا بآية فيها تخويف أصغوا اليها بمسامع قلوبهم وأبصارهم،
فاقشعرت منها جلودهم ، ووجلت منها قلوبهم ، وظنوا أن صهيل جهنم وزفيرها وشهيقها
فى اصول آذانهم ، وإذا مروا بآية فيها تشويق ركنوا اليها طمعا ، وتطلعت أنفسهم
اليها شوقا ، فظنوا أنها نصب أعينهم ، جاثين على أوساطهم يمجدون جبارا عظيما ،
مفترشين جباههم وأكفهم وأطراف أقدامهم وركبهم ، تجرى دموعهم على خدودهم،
يجأرون الى الله فى فكاك رقابهم ، واما النهار فحلماء علماء بررة أتقياء قد براهم الخوف
(برى القداح ـ خ ل) فهم أمثال القداح ، ينظر اليهم الناظر فيحسبهم مرضى وما بالقوم
من مرض ، أو يقول قد خولطوا فقد خالط القوم أمر عظيم ، إذا فكروا فى عظمة الله
وشدة سلطانه مع ما يخالطهم من ذكر الموت و أهوال القيامة فزع ذلك قلوبهم و

آن حال بر گناهان خود گریسته و اعضاء آنها خسته و رنجور می گردد
چون بآیات تهدید و شکنجه گذرند بدل گوش کنند آنچنانکه شکنجه
پرورد گارار بچشم می بینند و پوستهای آن‌ها میلرزد ودلهایشان می‌طپد و گمان میکنند
فریاد وخروش دوزخ در بن گوش آنها است وهنگامیکه بآیات رحمت الهی رسند
دل بر وعده های آن سپرده و در آن طمع کرده و مشتاقانه بسوی آنها نگاه
میکنند که گوئی معنی آن آیات درپیش چشمانشان هویدا است ترسان وخمیده
قامت خداوند بزرگ را ستایش کنند ودر پیشگاه یزدان پاك برسر زانو ویا خمیده
قد ویا بحال سجده دستها وجبین خودرا برخاك میسایند ، سرشگ بر گونه‌هایشان
جاری است و برای دور بودن از آتش دوزخ وشکنجه‌اش بخدا پناه برده و کمك
می‌خواهند و اما در روز دانشمندان شکیبا و بزرگواران پرهیزگارند ترس خدا
اندامشانرا چنان گداخته که به‌بیماران می‌مانند در صورتیکه بتن بیمار نیستند
وجانشان رنجور عشق خدا است دیگران آنهارا دیوانه می‌پندارند وحال آنکه کار
بزرگی مبهوتشان ساخته وبزرگی خدا دل وجانشانرا مستغرق دریای حیرت نموده
هنگامیکه در بزرگی خداوند و سترگی سلطنتش فکر میکنند و دشواریهای روز

جاشت حلومهم وذهلت قلوبهم (عقولهم ـ خ ل) واذا استفاقوا بادروا الی الله بالأعمال الزكية لايرضون لله من أعمالهم بالقليل ولايستكثرون له الجزيل فهم لأنفسهم متهمون ومن أعمالهم مشفقون ، أن زكی أحدهم خاف مما يقولون وقال انا أعلم بنفسی من غيری ، وربی أعلم بنفسی منی ، اللهم لاتؤاخذنی بمايقولون ، واجعلنی خيراً ممايظنون ، واغفر لی مالايعلمون ، فانك علام الغيوب ، وستار العيوب، ومن علامة أحدهم انك تری له قوة فی دين ، وحزماً فی لين ، وايمانا فی يقين، وحرصا علی العلم، و كيسا فی رفق، وشفقة فی نفقة ، وقصداً فی غناء ، وخشوعا فی عبادة، وتحملا فی فاقة، وصبراً فی شدة، ورحمة للمجهود، واعطاء فی حق، ورفقا فی كسب، وطلبا للحلال، ونشاطاً فی الهدی ، وتحرجا عن الطمع ، وبراً فی استقامة ، و إغماضا عند شهوة

رستاخيز هم پيش چشمان آنان رژه ميرود دلهای آنان بخروش آمده و كاسه شكيبائيشان لبريز ميگردد وخرد ازسرشان پرواز ميكند وچون توفيق بندگی می‌يابند بكردن كارهای نيك می شتابند و به‌بندگی كردن كم خرسندی ندهند وكار خود را هم چيزی نه‌پندارند از خود بدگمان و بر رفتارهای خود هراسانند اگر مردمان آنهارا بكارهای نيك بستايند بخود نگرفته و گويند من بخود ازغير خود داناترم وخدای من از من بدرون من آگاه‌تر است ، خدايا بگفته ديگران برمن مگير ومرا بهتر از آنچه گمان می برند بگردان گناهان مرا كه بآن پی نبرده‌اند ببخشای بدرستيكه تودانای نهان وغيوب وپوشنده عيوبی‌وازنشانه های آنها اينست كه در كار دين نيرومند وپشتكار دارند وبا نرمی بسيار، دورانديش در كار زندگانيند ، در كار ايمان بمرتبه يقين‌وبه‌پيدا كردن دانش مشتاق وبا وجود زيركی، نرم و با مردم آسان گيرند دربخشش دلسوز و در توانگری ميانه‌رو در بندگی پروردگار ترسان ودر تنگدستی بردبار ودر دشواريها شكيبا و بررنجبران دلسوز ودر راه خدا بخشنده‌اند در كسب، ملايم ودرجويائی حلال كوشا ودر سفر بسوی‌خدا سرخوش‌اند از آز بسيار بدورند هنگام‌توانائی وبرسرپابودن‌نيكو كارند

لايغره ثناء من جهله ، ولايدع احصاء ما قدعمله ، مستبطأ لنفسه في العمل ، يعمل الأعمال الصالحة وهو على وجل ، يمسى وهمه الشكر ، و يصبح وشغله الذكر ، يبيت حذراً ، ويصبح فرحا ، حذراً لما حذر من الغفلة ، وفرحا لما اصاب من الفضل والرحمة ان استصعب عليه نفسه فيما تكره لم يعطها سؤلها فيما اليه ضره ، و فرحه فيما يخلد ويطول ، وقرة عينه فيما لايزول ، ورغبته فيما يبقى وزهادته فيما يفنى، يمزج الحلم بالعلم ، ويمزج العلم بالعقل ، تراه بعيداً كسله ، دائما نشاطه، قريبا أمله، قليلا زلله، متوقعا أجله، خاشعا قلبه ، ذاكرا ربه، خائفا ذنبه، قانعة نفسه، متغيبا جهله ، سهلا أمره ، حريزا دينه ، ميتة شهوته ، كاظما غيظه ، صافيا خلقه، آمنا منه جاره

وزمان چیرگی شهوت از حرام چشم می‌پوشند اگر کسی اورا از روی نادانی بستاید فریفته نخواهد شد وکارهای نیك خود را برخ کسان نمی کشد در کارهای نفسانی ودنیوی آسانگیر است کارهای خوب را پیشه خود ساخته وبازهم هراسانست روز را بشب میرساند وتمام کوشش اوبجا آوردن سپاس خدا است صبح میکند درحالیکه شبرا بیاد ایزد بسر می‌برد خوابی ترسان میکند و بآرزوی کردن کارهای شایسته مسرورانه روز را آغاز میکند شب بیمناك از غفلت خویش و روز خرسند بدریافت فضل وبخشش خداوندی وچشم براه آنست اگر نفس در بندگی وپرستش بااوهمراهی نکند اوهم خواهش‌های اورابرنیاورد خرسندی‌اودرزندگانی جاویدان وطولانیست ودل بدان بسته ورغبت او درسرای پایدار و کناره گیری اوار سرای ناپایدار است دانش وبردباری وخرد را بهم آمیخته واورا می‌بینی درحالیکه تنبلی از اوبدور ونشاطش همیشگی آرزوهایش کوتاه ولغزش‌هایش کم است آماده کوچ بسفر سرای جاوید بادلی هراسان خدای‌خودرا همیشه میخواندواز گناهان خویش ترسان است در این سرا بچیزی خرد سر فرود آورده ونادانی او کم است در کارهای سرای ناپایدار آسان گیر ودر اموآن سرا سختگیر است شهوت‌اومرده وخشم خود را فرو خورده کردار ورفتاراونیك وهمسایه ازاو درامان وراحت است

ضعيفا كبره ، ميتا ضره ، كثيرا ذكره ، محكما امره ، لايحدث بما يؤتمن عليه الاصدقاء ، ولايكتم شهادته للأعداء ، ولايعمل شيئا من الحق رياءاً ، ولايتر كه حياءاً ، الخير منه ماءول ، والشر منه مامون ، ان كان فی الغافلين كتب من الذاكرين ، وان كان فی الذاكرين لم يكتب من الغافلين ، يعفو عمن ظلمه ، ويعطي من حرمه ، ويصل من قطعه ، لايعزب حلمه ، ولايعجل فما يريبه، ويصفح عما قدتبين له بعيد (بعد خل) جهله ، لينا قوله ، غائبامكره (منكره خل) ، قريبا معروفه ، صادقا قوله ، حسنا فعله ، مقبلا خيره ، مدبرا شره ، فهو فی الهزاهز وقور ، وفی المكاره صبور ، وفی الرخاء شكور ، لايحيف علی من يبغض ولايأثم علی من لايحب لايدعی ما ليس له ولايجحد حقا هو عليه ، يعترف بالحق قبل أن يشهد

گردنكش نبوده وآزاری بديگری نميرساند خدارا زياد ياد ميكند ودر كارآئين خود استوار است وآنچه را كه دوستانش بوی راز گويند با كسی درميان نگذارد و گواهی خودرا ازدشمنان خويش هم دريغ ننموده وبرای خدا رياكارانه كار نميكند وشرم وآزرم از او بدور نمی‌شود مردن بنيكی و بخشش اوچشم داشت دارند و از بدی كردن او آسوده‌اند اگر بامردم غافل نشيند نامش در گروه هشياران نوشته می‌شود واگر همنشين آگاهان باشد درشمار اهل غفلت نيست كسی كه براوستم كند می‌بخشدش وچون اورا محروم نمايد بخشش می‌نمايد و كسی كه از او ببرد باو می‌پيوندند ، بردباری او از او جدا نميشود ودر كاريكه دو دل باشد شتاب نميكند ازچيزهای بدی كه مردم برای او انديشيده‌اند وبرآنها دانا شده می گذرد نادانی از او بدور و گفتار او نرم است مردم را فريب نمی‌دهد نيكی او هميشه بمردمان ميرسد ودر جلوی آنانست راستگو در گفتار و نيكو كار در كردار است كار خوب از او ريزان و كار بد ازوی گريزانست ، درتنهائی و كشاكش روزگار با وقار و در دشواريها وناگواريها بردبار است درزمان توانگريش سپاسگزار است بر دشمن خود ستم نكند و در دوستی كوتاهی ننمايد چيزی‌را كه ازاونيست ادعا نميكند وحقی‌را كه براو وارداست رد وانكار نمی‌نمايد بحقی كه ديگران براودارند

علیه ، ولایضیع مااستحفظ (لاینسی ماذکره خ) ولاینابز بالألقاب ، ولایبغی علی أحد ، ولایهم بالحسد ، ولایضر بالجار ، ولایشمت بالمصائب ، سریع الی الصلوات، مؤد للأمانات ، بطیءعن المنکرات ، یأمر بالمعروف ، وینهی عن المنکر. لایدخل فی الامور بجهل ، ولایخرج من الحق بعجز ، ان صمت لم یغمه صمته . وان نطق لم یقل خطأ ، وان ضحك لم یعد صوته سمعه ، قانعا بالذی قدرله ، ولایجمع به الغیظ. ولایغلبه الهوی ، ولایقهره الشح ، ولایطمع فیمالیس له ، یخالط الناس لیعلم، ویصمت لیسلم ، ویسأل لیفهم ، لاینصت لیعجب به ، ولایتکلم لیفخر علی من سواه ، ان بغی علیه صبر ، حتی یکون الله هو الذی ینتقم له ، نفسه منه فی عناء ، والناس منه فی

اقرار میکند بدون آنکه نیازی بگواه باشد چیزی را که باو سپرده‌اند و باید نگهدارد تباه نمیسازد کسی را بنام زشت نخواند و بر هیچ کس ستم روا نمی‌دارد بدیگران رشگ نمی‌برد و آزارش بهمسایگانش نمیرسد کسی را بگرفتاریهایش شماتت وسرزنش نمیکند برای بجا آوردن نمازهای خود شتاب دارد و ادا کننده سپرده‌هااست که باوسپرده‌اند بناشایست‌ها نمی گرود ومردم‌را بکارهای نیك ودوری از کارهای زشت دستور می‌دهد با نادانی دست بکاری نمیزند واز راه راست گامی فراتر نمی‌نهد اگر خموش‌باشد در خاموشی اندوهگین نیست واگر گویا شودجز راست نگوید بلند نخندد بآنچه برایش‌میرسد قانع‌است درخشم‌افسارخویش‌رابنفس سرکش نسپارد وهوی نفس بر او چیره نشود بخل اورا بنده خود نسازدودرآنچه مال او نیست چشم ندوزد بامردم همنشینی میکند برای‌آنکه بدانش‌خودبیفزاید یا بدیگری بیاموزاند وچون خاموش شود برای آنست که راه آشتی پوید پرسش او برای فهمیدن است نه‌مشاجره خاموشی اوبرای ایجاد شگفتی دردیگران‌نسبت بخویش نیست که (او را بزرك و صاحب ظرفیت بپندارند) سخنرانی او برای خود فروشی بردیگری نیست اگر بر اوستم کنند بردبار باشد تا خداوند انتقام اورا بازستاند نفس او از او در رنج ومردم ازنفس او درراحتند نفس خویش‌را

راحة ، اتعب نفسه لآخرته ، وأراح الناس من شره ، بعدمن تباعد عنه بغض ونزاهة، ودنو من دنا منه لين و رحمة ، فليس تباعده بكبر ولاعظمة ، ولادنوه بخديعة ولاخلابة ، بل يقتدى بمن كان قبله من أهل الخير ، وهو امام لمن خلقه من أهل البر (قال) فصعق همام صعقة كانت نفسه فيها فقال امير المؤمنين عليه السلام اما والله لقد كنت اخافها عليه ، وأمر به فجهز وصلى عليه وقال هكذا تصنع المواعظ البالغة باهلها ، فقال قائل فمابالك انت يا أمير المؤمنين قال عليه السلام ويلك ان لكل اجلا لن يعدوه ، وسببا لايجاوزه ، فمهلا لاتعد فانما نفث على لسانك الشيطان .

[**الحديث السادس والثلاثون**] ابی رحمه‌الله ، قال حدثنا سعد بن عبدالله عن صفوان بن مهران قال قال ابوعبدالله عليه السلام انما المؤمن الذی اذا غضب لم يخرجه غضبه من حق ، والذی اذارضی لم يدخله رضاه فی الباطل ، والذی اذا قدر لم يأخذ اكثر من ماله .

برای آماده کردن توشه آن سرا برنج افکند ومردم‌را از بداوراحت کنداز کسی که دوری گزیند برای پرهیز گاری وپاکدامنی است وبهر که نزدیك شود برای دلسوزی ومهربانی است نه دوری او برای گردنفرازی ونه‌نزدیکیش برای فریب است بلکه بخوبان پیش‌ازخوداقتدا میکندواوخود پیشوای پارسایان‌ونیکو کارانست. در این هنگام همام نعره بزد وجان بداد امیر المؤمنين عليه السلام فرمود بخدا سوگند من ازهمین بی‌تابی وبی‌توانی بر او می‌ترسیدم ودستور داد اورا برای دفن آماده کنند وبر اونمازخواند وسپس‌فرمود پندهای رسا با اهلش چنین میکند گوینده‌ای عرض کرد یا امیرالمؤمنین چرا ترا گزندی نرسید فرمود وای برتو برای هرکسی مرگی است که از او رد نمیشود وسببی است که ازآن‌نمی گذرد خاموش باش وبرنگو که شیطان برزبان توسخن می گوید .

۳۶- صفوان پسر مهران گوید امام صادق عليه السلام فرمود مؤمن کسی است که چون خشمگین‌شودخشمش اورااز جاده‌راست بدور نکندوچون‌راضی‌شود خرسندیش اورا درباطل فرونمی‌برد وچون توانائی یابد بیش‌ازمال وحق‌خوددادست‌نمیزند .

[الحديث السابع والثلاثون] ابی رحمه‌الله ، قال حدثنا سعد بن عبدالله عن علی بن عبدالعزیز ، قال قال ابوعبدالله علیه‌السلام یا علی بن عبدالعزیز لایغرنك بكاؤهم فان التقوی فی القلب .

[الحديث الثامن والثلاثون] حدثنا محمد بن موسی المتوكل رحمه‌الله عن عبدالله بن سنان قال سمعت اباعبدالله علیه‌السلام یقول : أوصیكم عبادالله بتقوی‌الله ولاتحملوا الناس علی اكتافكم فتذلوا ، ان‌الله عزوجل یقول فی كتابه **(قولوا للناس حسنا)**[1] ثم قال عودوا مرضاهم ، واشهدوا جنائزهم ، واشهدوا لهم وعلیهم، وصلوا معهم فی مساجدهم ، واقضوا حقوقهم ، (ثم قال) أی شیء أشد علی قوم یزعمون أنهم یأتمون بقوم ویأخذون بقولهم فیأمرونهم و ینهونهم ولایقبلون منهم و یذیعون حدیثهم عند عدوهم فیأتی عدوهم الینا فیقولون لنا ان قوما یقولون ویروون كذا و كذا فنقول نحن نتبرأ ممن یقول هذا فتقع علیهم البرائة .

۳۷ـ علی پسر عبدالعزیز گوید امام صادق علیه‌السلام فرمود یا علی گریه اینان ترا گول نزند پارسائی وپرهیز گاری در دل است .

۳۸ـ عبدالله پسر سنان گوید ازامام صادق علیه‌السلام شنیدم می‌فرمود: ای‌بندگان خدا شمارا به‌پارسائی سفارش میکنم مردم‌را برشانه‌های خود سوار نکنید که‌خوار خواهیدشد خداوند بزرگ‌در کتاب‌خود فرموده **(قولوا للناس حسنا)**[1] سپس فرمود بیماران خودرا پرسش كنید وجنازه‌های آنان‌را مشایعت نمائید وبرای ایشان گواه باشید در پرستشگاههایشان باآنان نیایش بدرگاه خدا كنید وحقوق آنهارا بدهید سپس فرمود چقدر سنگین وسخت است برگروهیكه گمان میكنند بدنبال پیشوایانی‌قدم برمیدارند وفرمایش آنهاراپذیرا هستند درحالیكه‌چون آنهارا دستور بنیكی ودوری از بدی می‌دهند ازآنان نمی‌پذیرند واسرار آنهارا نزد دشمنانشان فاش می كنند وچون دشمنان آنها نزد ما می‌آیند ومی گویند گروهی هستند كه چنین‌وچنان‌می گویند وماخواهیم گفت‌ازآنان بیزاریم بیزاری‌ماازآنهاواجب‌میشود.

---

(۱) بامردم گفتاری نیك بگوئید - سوره بقره آیه ۸۳

[الحديث التاسع والثلاثون] حدثني محمد بن الحسن بن احمد بن الوليد رحمه‌الله، عن ابی الخطاب عن عبدالله بن زياد، قال سلمنا على ابی عبدالله عليه‌السلام بمنی، ثم قلت يابن رسول‌الله انا قوم مجتازون لسنا نطيق هذا المجلس منك كلما اردناه فاوصنا (قال عليه‌السلام) عليكم بتقوی‌الله وصدق‌الحديث وأداء الأمانة وحسن‌الصحبة لمن صحبكم وافشاء السلام واطعام الطعام صلوا فی مساجدهم و عودوا مرضاهم و اتبعوا جنائزهم فان ابی حدثنی ان شيعتنا أهل البيت كانوا خيارمن كانوا منهم، ان كان فقيه كان منهم، وان كان مؤذن كان منهم، وان كان امام كان منهم، وان كان صاحب امانة كان منهم، وان كان صاحب وديعة كان منهم، و كذلك كونوا حببونا الی الناس ولاتبغضونا اليهم.

[الحديث الاربعون] ابی رحمه‌الله، قال حدثنا علی بن ابراهيم بن هاشم عن ابيه عن اسماعيل بن مهران عن حمران بن اعين عن ابی عبدالله عليه‌السلام، قال كان علی بن الحسين عليه‌السلام قاعدا فی بيته اذقرع قوم عليهم الباب فقال ياجارية انظری

---

۳۹. عبدالله پسر زیاد گوید برامام صادق علیه‌السلام درمنی درود فرستادیم‌وسپس عرض کردیم ای پسر پیغمبر ما گروهی گذرنده‌ایم و گفتگوهای این‌جارادرجائی بازگو نخواهیم کرد مارا وصیتی بفرما فرمود شمارا بر پارسائی و پرهیزگاری وراستگوئی وادای امانت ونیکی آمیزش باکسانی که با شما رفت و آمد دارند و درود بلند فرستادن وسیر کردن مردمان‌سفارش میکنم، درمساجدشان‌نماز کنید وبیمارانشان‌را احوالپرسی نمائید مردگان ایشان‌را مشایعت کنید وپدرم‌می‌فرمود پیروان ما خاندان پیغمبرخوبان‌خویشان خود هستند اگردانشمندی یااذان گوئی یا پیشوائی ویا امانت داری وراز داری یافت شود از آنانست مردم را با ما مهربان کنید ومارا باایشان دشمن‌ننمائید.

۴۰ـ حمران پسر اعین گوید امام صادق علیه‌السلام فرمود امام سجاد علیه‌السلام در خانه خود نشسته بود گروهی درب خانه‌را کوبیدند فرمود ای کنیز نگاه کن

من بالباب فقالوا قوم من شيعتك فوثب عجلان حتی کادان یقع فلما فتح الباب ونظر الیهم رجع وقال كذبوا فاين السمت فی الوجوه این اثر العبادة ، این سیماء السجود انما شيعتنا يعرفون بعبادتهم و شعثهم قدقرحت العبادة منهم الآناف و دثرت الجباه والمساجد ، خمص البطون ، ذبل الشفاه ، قدهبجت العبادة وجوههم ، وأخلق سهر الليالی وقطع الهواجر جثثهم ، المسبحون اذاسكت الناس والمصلون اذانام الناس والمحزونون إذافرح الناس ، يعرفون بالزهد ، كلامهم الرحمة وتشاغلهم بالجنة .

[**الحديث الحادی والاربعون**] علی بن احمد بن عبدالله عن ابیه عن جده عن ابی عبدالله البرقی عن ابیه عن عمرو بن شمر عن عبدالله قال قال الصادق عليه السلام : من أقر بستة أشياء فهو مؤمن ، البرائة من الطواغيت والاقرار بالولايه ، والايمان

کوبندهٔ درب کیست عرض کردند گروهی ازپیروان شمایند با شتاب چنان ازجای برخاست که نزدیك بود برزمین افتد وچون درب را بازوبایشان نگاه کرد برگشت وفرمود دروغ می گویند نشانی تشیع آنان چیست ونشانه بندگی واثرسجودشان کجا است ، پیروان ما بهزیادی بندگی و ژولیدگیشان شناخته مبشوند (منظور آنکه بظاهرخود زیاد پای‌بندنبوده وتوجه بیشترشان بعوالم‌معنوی واخروی‌است) زیادی بندگی پروردگار بینی‌های آنان‌را زخم نموده وجبین و جاهای سجودشان پینه بسته از روزه‌های بسیار وایستادن‌درپیشگاه پروردگار ودوام اذکار لاغرمیان ولب خشگانند ، بندگی‌یزدان چهره‌های آنان‌را درهم کشیده وبیداری شب جوانی آنهارا دگرگون نموده و روزه بودن در روزهای گرم بدنهای آنها را گداخته هنگامیکه مردم خاموشند آنان تسبیح گویند وچون مردم درخوابند آنان درنماز بسر می برندوزمانیکه آفریدگان‌مسرورند آنان‌اندوهگینند ، به‌بسیاری برکناری ازدنیا شناخته می‌شوند سخنان آنها رحمت وسرگرمی آنها به‌بهشت است .

۴۱ ـ عبدالله گوید امام صادق فرمود : کسی که بشش چیز باور کند مؤمن است : بیزاری ودوری از گردنکشان و ستمگران واقرار بولایت (سلطنت معنری

بالرجعة ، والاستحلال للمتعة ، وتحريم الجرّی وترك المسح علی الخفّین .

[الحديث الثاني والاربعون] ابی رحمه‌الله ، قال حدثنا عبدالله بن جعفر الحمیری عن مسعدة بن صدقة عن الصادق عليه‌السلام انه قیل له مابال المؤمن احدشیء، قال عليه‌السلام لأن عزالقرآن فی قلبه ، ومحض الایمان فی قلبه ، وهویعبدالله عزوجل ، مطیع لله ، ولرسوله عليه‌السلام مصدق (قیل) فمابال المؤمن قدیکون أشح شیء (قال) لأنه یکسب الرزق من حله ومطلب الحلال عزیز فلایحب ان یفارقه لشدة مایعلم من عسر مطلبه وان سخت نفسه لم یضعه الا فی موضعه (قیل) ماعلامات المؤمن (قال) عليه‌السلام أربعة نومه کنوم الغرقی ، واکله کاکل المرضی ، وبکاؤه کبکاء الثکلی ، وقعوده کقعود المواثب (قیل له) فمابال المؤمن قدیکون انکح شیء (قال) عليه‌السلام لحفظه فرجه عن فروج مالایحل له ولکی لاتمیل به شهوته هکذا ولاهکذا ، و اذا ظفر بالحلال

خاندان پیغمبر ویا محبت آنان) وباور به رجعت وحلال شمردن متعه وحرام شمردن مار ماهی و بر روی موزه مسح نکشیدن .

۴۲ــ مسعده پسر صدقه گوید بامام صادق عليه‌السلام عرض شد چرا مؤمن بچیزی سخت وتند می‌شود فرمود برای آنکه رفعت وعزت کتاب خدا در دل اواست وایمان خالص در قلب او نهفته واوخداوندرا می‌پرستد وفرمانبر او ومصدق پیغمبر اواست عرض شد چرا مؤمن بچیزی بخل میورزد فرمود برای آنکه روزی‌را ازراه حلال بدست می‌آورد و پیدا کردن حلال مشکل است او دوست ندارد از بدست آورده حلال خود دوری کند برای آنکه می‌داند پیدا کردن حلال کار بس دشواری‌است واگر خشمگین شود نابجا نخواهد بود عرض شد نشانه‌های مؤمن چیست فرمود چهار چیز است خواب او مانند خواب غریق و غذا خوردنش مانند آدم بیمار و گریهٔ او مانند گریه شخص مادر مرده وبر پا خاستن اومانندبرخاستن مردم هراسانست که ازجای خود می‌جهند عرض شد چرا مؤمن زناشوئی میکند فرمود برای نگهداشتن خود از نزدیکی باکسانی که بر اوحلال نیستند و برای

اکتفی به واستغنی به عن غیره وقال صلوات‌الله علیه : ان فی‌المؤمن ثلاث خصال لم‌تجتمع الا فیه ، علمه بالله عز وجل ، و علمه بمن یحب ، و علمه بمن یبغض (وقال علیه السلام) ان قوة المؤمن فی قلبه ، ألا ترون انکم تجدونه ضعیف البدن نحیف الجسم ، وهو یقوم اللیل ویصوم النهار (وقال علیه السلام) المؤمن فی‌دینه أشد من‌الجبال الراسیة وذلك لأن الجبل قدینحت منه والمؤمن لایقدر أحد ان ینحت من دینه شیئاً وذلك لضنه بدینه وشحه علیه .

[**الحدیث‌الثالث والاربعون**] وبهذا الاسناد قال قال رسول‌الله صلی الله علیه وآله ألا أنبئکم لِمَ سمی المؤمن مؤمناً لائتمان الناس ایاه علی انفسهم وأموالهم، ألاأنبئکم من المسلم ، المسلم من سلم الناس من یده ولسانه ألا أنبئکم بالمهاجر ، من‌هجر السیئات وما حرم‌الله عزوجل .

اینکه شهوات دیگر را آرزو ننماید وهنگامیکه بحلال دست یافت به‌آن می‌سازد وخود را با آن از دیگران بی‌نیاز می کند سپس فرمود در مؤمن سه خصلت است که در جز او گرد نخواهد آمد بخدا وبه‌آنچه خدا دوست دارد وبآنچه‌خدا دشمن دارد دانا است وبازهم فرمودند زور مؤمن در دل اواست آیا نمی‌بینید که او بدنی لاغر وپیکری ناتوان دارد چون شبها را بیدار و روز ها را روزه دار است و اضافه فرمود : مؤمن درنگهداری دین خود از کوههای استوار پابرجاتراست‌برای آنکه از کوه کم کم با برخورد باد و باران سائیده و تراشیده می‌شود ولی کسی یارای آن ندارد از دین مؤمن چیزی بکاهد واین برای بخلی‌است که بدین خود دارد تا اورا ازدست ندهد .

۴۳ــ امام صادق علیه السلام فرمود آیا شما را خبر ندهم که چرا مؤمن را مؤمن نامیدند برای ایمانی که مردم در دارائی وجان خود بآنان دارند آیا شما را خبر ندهم که مسلمان کیست مسلمان کسی است که مردمان از گزند دست و زبان او آسوده باشند آیا مهاجررا بشما معرفی نکنم مهاجر کسی است که از بدیها دوری کند وازآنچه خداوند روا ندانسته پرهیز نماید .

[**الحديث الرابع والاربعون**] و بهذا الاسناد قال قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم من ساءته سيئة وسرته حسنة فهو مؤمن .

[**الحديث الخامس والاربعون**] ابی رحمه‌الله ، قال حدثنا سعدبن عبدالله عن حباب الواسطی عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال ما أقبح بالمؤمن أن تكون له رغبة تذله .

[**الحديث السادس والاربعون**] وبهذا الاسناد ، قال قال ابوعبدالله علیه السلام البرص شبه اللعنة لايكون فينا ولا فی ذريتنا ولافی شيعتنا .

[**الحديث السابع والاربعون**] وبهذاالاسناد عن احمد بن ابی‌عبدالله عن حصين بن عمر . قال قال ابوعبدالله علیه السلام : ان المؤمن أشد من زبرالحديد انالحديد اذا أدخل النار تغير وان المؤمن لوقتل ثم نشر ثم قتل لم‌يتغير قلبه .

[**الحديث الثامن والاربعون**] حدثنا الحسن بن‌احمد رحمه‌الله عن‌المفضل، قال قال ابوعبدالله علیه السلام ان‌الله تبارك وتعالی خلق المؤمنين من أصل واحد لايدخل فيهم داخل ولايخرج منهم خارج ، مثلهم والله مثل الرأس فی‌الجسد ومثل‌الأصابع

---

۴۴ ـ امام صادق علیه السلام فرمود كه پیغمبر خدا می‌فرمود كسی كه كار بد كردن اورا ناراحت كند وكار نيك اورا خوشنود بسازد مؤمن است .

۴۵ ـ حباب واسطی گويد امام صادق علیه السلام فرمود برای مؤمن چه اندازه زشت است خواهشی داشته باشد كه در راه بجا آوردن آن خواهش خوار گردد .

۴۶ ـ امام صادق علیه السلام فرمود : پیسی مانند داغ راندگی ازدرگاه خدا است ودرما وفرزندان وپیروانمان پیدا نميشود .

۴۷ ـ حصين پسرعمر گويد امام صادق علیه السلام فرمود : مؤمن ازآهن سخت‌تر است آهن اگر گداخته‌شود رنگش برمی گردد ولی مؤمن اگر كشته‌شود ودوباره زنده گردد وسپس اورا بكشند دل او ازايمان برنمی گردد .

۴۸ ـ مفضل گويد امام صادق علیه السلام فرمود ايزد توانا مؤمنين را ازيك‌ريشه آفريد نه كسی می‌تواند در جرگه آنان درآيد ونه كسی‌از آنان می‌تواند از گروهشان خارج شود مثل‌آنان مثل‌سر دربدن ويا انگشتان‌در كف دستان است‌اگر

فی الكف ، فمن رأيتم يخالف ذلك فاشهدوا عليه بتاتا انه منافق .

[**الحديث التاسع والاربعون**] حدثنا محمد بن علی ماجيلويه رحمه‌الله ، عن محمد بن سليمان الديلمی ، قال سمعت اباعبدالله عليه‌السلام يقول الشتاء ربيع المؤمن يطول فيه ليله فيستعين به علی قيامه .

[**الحديث الخمسون**] وبهذا الاسناد ، عن محمد بن احمد عن معاوية بن عمار ، قال قال ابوعبدالله عليه‌السلام : ان الله لم يؤمن المؤمن من بلايا الدنيا ولكن آمنه من العمی فی الاخرة ومن الشقاء يعنی عمی البصر .

[**الحديث الحادی والخمسون**] وبهذا الاسناد عن محمد بن احمد ، عن سعيد بن غزوان قال قال ابوعبدالله عليه‌السلام المؤمن لايكون محارفا (مجازفا خ ل) .

[**الحديث الثانی والخمسون**] وبهذا الاسناد عن احمد بن محمد عن الصالح بن هيثم (ميثم ظ) عن ابی عبدالله عليه‌السلام ، قال ثلاث من كن فيه استكمل خصال الايمان ،

كسی‌را دشمن اينها يافتيد بدوروئيشان گواهی دهيد .

۴۹ ـ محمد پسر سليمان گويد از امام صادق عليه‌السلام شنيدم می فرمود زمستان بهار مؤمن است چون شبهائی دراز دارد و باو نيرو می‌دهد كه شب زنده‌دار باشد .

۵۰ ـ پسر عمار گويد امام صادق عليه‌السلام می‌فرمود : خداوند بزرگ مؤمن را از بلاهای سرای ناپايدار نگه نمی‌دارد ليكن اورا از كوری درآن‌سرا نگه خواهد داشت .

۵۱ـ سعيد پسر غزوان گويد امام صادق عليه‌السلام فرمود مؤمن سخنی به‌نادرستی نمی گويد .

۵۲ ـ صالح پسر هيثم گويد امام صادق عليه‌السلام فرمود سه چيزاست كه چون در كسی يافت شد رفتار ايمانی او تمام است : كسی كه برستم بردبار بوده وخشم

من صبر علی الظلم فکظم غیظه واحتسب وعفا کان ممن یدخله‌الله الجنة وشفع فی مثل ربیعة ومضر.

[الحدیث الثالث والخمسون] وبهذا الاسناد عن محمد بن احمد: عن زید، عن ابی‌عبدالله علیه السلام قال لن تکونوا مؤمنین حتی تکونوا مؤتمنین و حتی تعدوا نعمة الرخاء مصیبة وذلك إن الصبر علی البلاء أفضل من العافیة عند الرخاء.

[الحدیث الرابع والخمسون] وبهذا الاسناد عن محمد بن احمد عن رجل عن ابی‌عبدالله علیه السلام، قال صف لی المؤمن (قال علیه السلام) قوة فی دین، وحزم فی لین، و ایمان فی یقین، وحرص فی فقه، ونشاط فی هدی، وبر فی استقامة، وعلم فی حلم وشکر فی رفق، وسخاء فی حق، وقصد فی غنی، وتجمل فی فاقه، وعفو فی قدرة، وطاعة فی نصیحة، وورع فی رغبة، وحرص فی جهاد، وصلاة فی شغل، وصبر فی شدة

خودرا فرو خورد ومزد آن‌را از خدای خود بخواهد و گذشت نماید، او از کسانیست که یزدان اورا به‌بهشت جاویدان برد ومیانجیگری او را در مانند دو ایل بزرگ ربیعه ومضر به‌پذیرد.

۵۳ـ زید گوید امام صادق علیه السلام فرمود: مؤمن نیستید تا هنگامیکه مورد اطمینان مردم نباشید و مصیبت را بمانند نعمت نبینید شکیبائی بر بلاء از عافیت زمان نعمت بهتر است.

۵۴ـ محمد پسر احمد ازمردی باز گو کرد که ازامام صادق علیه السلام صفات مؤمن را پرسش نمود فرمود مؤمن بدین‌صفات است: دردینداری توانا وبانرمی دوراندیش در ایمان بمرحله یقین، درجویائی دانش کوشا ودرپیدا کردن راه راست شاداب وبا نشاط است در استواری نیکوکار وبا بردباری دانش را گرد آورده و در نرمی شکر گذار است ودر راه خدا بخشنده ودر توانگری میانه‌رو ودر درویشی باشکوه ودر قدرت ازدشمنان می گذرد، در پند دادن مردمان بندگی خدا جوید وبابستگی بدنیا پرهیزگاری را از دست ندهد در کوشش در راه خدا حریص و در گرفتاری کارهای دنیا بیاد خدا است (درسختیها بردبار ودر کشاکش روزگار و دشواریهایش

وفی الهزاهز وقور ، وفی المکاره صبور ، وفی الرخاء شکور ، ولایغتاب ولایتکبر ، ولایقسع الرحم ، ولیس بواهن ولافظ ولاغلیظ ، ولایسبقه بطره ، ولاتفضحه بطنه ، ولایغلبه فرجه ، ولایحسد الناس ، ولایقتر ولایبذر ولایسرف ، ینصر المظلوم ویرحم المساکین ، نفسه منه فی عناء ، والناس منه فی راحة ، لایرغب فی الدنیا ولایفزع من مهائل الناس ، للناس هم قداقبلوا علیه ، وله هم قدشغله ، لایری فی حلمه نقص ، ولا فی رأیه وهن ، ولافی دینه ضیاع ، یرشد من استشاره ، و یساعد من ساعده ، ویکیع عن الباطل والخنا والجهل ، فهذه صفة المؤمن .

[الحدیث الخامس والخمسون] وبهذا الاسناد عن محمد بن احمد عن ابی العلاء عن ابی عبدالله علیه السلام قال : ان المؤمن من یخافه کل شیء وذلك انه عزیز فی دین الله ولایخاف من شیء ، وهو علامة کل مؤمن .

شکیبا است در فراخی و نعمت شکر گذار است پشت سر کسی گپ نمی زند و گردنفرازی نمی کند از خویشاوندان نمی‌برد وابله و تند خو نیست سستی او را نمی گیرد شکمش ویرا رسوا نمی کند وشهوت زنان اورا اسیر نمی‌سازد برمردمان رشك نمی‌برد در زندگانی وبخشش میانه‌رو است ستمدیدگان‌را پشت و پناه و بر بیچارگان دلسوز است نفس او از او در رنج ومردم از او درراحتند دردنیا چندان دل نمی‌بندد واز تهدیدهای مردم بناله درنیامده ونمی‌هراسد هنگامیکه مردم‌همت می گمارند که بدو روآورند هم او اینست که اورا ازکار خود بازخواهند داشت در بردباری او کمی ندارد ورأیش سستی‌نمی‌پذیرد در دین خود سهل انگار نیست کسی که با اورأی زند رهنمائیش کند وکسی که باو کمك نماید عوض خواهد داد از باطل ونادانی وهرزه گوئی بهراسد واین رفتار مرد مؤمن است .

۵۵ـ ابی‌العلاء گوید امام صادق علیه السلام فرمود : مؤمن کسی است که همه ازاوحساب می‌برند واین‌برای‌آنست که دردین‌خدا توانا است وازچیزی بیم ندارد این نشانی مؤمنست .

[الحديث السادس والخمسون] وبهذا الاسناد عن محمد بن احمد عن صفوان الجمال، عن ابی عبدالله عليه السلام قال سمعته يقول ان المؤمن يخشع له كل شیء (ثم قال عليه السلام) اذا كان مخلصا قلبه لله اخاف الله منه كل شیء حتی هو امّ الأرض و سباعها وطير السماء.

[الحديث السابع والخمسون] ابی رحمه الله، قال حدثنا سعد بن عبدالله، قال حدثنا احمد بن الحسن بن علی بن فضال عن عمار بن موسی عن ابی عبدالله عليه السلام انه سئل عن اهل السماء هل يرون أهل الارض (قال عليه السلام) لا يرون إلا المؤمنين لأن المؤمن من نور كنور الكواكب (قيل) فهم يرون أهل الارض (قال عليه السلام) لا يرون نوره حيث ما توجه (ثم قال عليه السلام) لكل مؤمن خمس ساعات يوم القيامة يشفع فيها.

۵۶ـ صفوان جمال گويد شنيدم امام صادق عليه السلام می‌فرمود كه هر چيزی برابر مؤمن فروتن و بيمناكست سپس فرمود اگر دل مؤمن خالصاً مخلصاً در گروی دوستی و بندگی خدا باشد همه چيز از اوهراسانست حتی شير و جانوران درنده ومرغان پرنده.

۵۷ـ عمار پسر موسی گويد از امام صادق عليه السلام پرسيدند از اهل آسمانها آيا ساكنين زمين را می‌بينند فرمود جز مؤمنان را نمی بينند برای آنكه مؤمن از نور است ومانند اختران می‌درخشد عرض شد پس ايشان مردم زمين‌را می‌بينند فرمود آنطور كه بايد و شايد نور اورا نمی‌بينند (مقصود آنكه فرشتگان باندازه بينائی‌وتوانائی‌خود درك نورمؤمنين‌رامی‌نمايند وشايد درحديث‌افتادگی‌داشته‌باشد) سپس فرمودمؤمنين‌درروزرستاخيزپنج ساعت ميانجيگری‌بين‌آفريدگاروآفريدگان می‌كنند. (واگر بجملهٔ الا اضافه كنيم معنی‌آنست كه نمی‌بينند مگر نورش‌را)

[الحديث الثامن والخمسون] ابی رحمه‌الله ، قال حدثنا سعد بن عبدالله عن الحارثی عن زیاد القندی عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال كفى المؤمن من الله نصرة أن یری عدوه یعمل بمعاصی‌الله .

[الحديث التاسع والخمسون] ابی رحمه‌الله ، قال حدثنا سعد بن عبدالله عن الحارثی عن ابی‌عبدالله عليه السلام قال : لایؤمن رجل فیه الشح والحسد والجبن، ولایكون المؤمن جباناً ولاشحيحاً ولاحريصاً .

[الحديث الستون] حدثنا محمد بن الحسن بن احمد بن الوليد (ره) ، قال حدثنا محمد بن یحیی العطار عن بعض اصحابه عن ابی‌عبدالله عليه السلام ، قال المؤمن أصدق على نفسه من سبعين مؤمناً عليه .

[الحديث الحادی والستون] ابی رحمه‌الله ، عن محمد بن یحیی العطار عن سهل بن زیاد عن الحارث بن الدلهاث مولى الرضا عليه السلام قال سمعت اباالحسن عليه السلام يقول لایكون المؤمن مؤمناً حتى تكون فيه ثلاث خصال سنة من ربه ، و سنة من

---

۵۸ ـ زیاد قندی گوید امام صادق عليه السلام فرمود برای یاری خدا برای مؤمن بس است همینکه به‌بیند دشمن او بگنهکاری گرفتار و او را خداوند از گناه نگهداری فرموده است .

۵۹ ـ حارثی گوید امام صادق عليه السلام فرمود : مردیکه در او بخل و رشک وهراس باشد ایمان نیاورده مؤمن ترسو وبخیل و آزمند نیست .

۶۰ ـ محمد پسر یحیی عطار گوید برخی ازیاران ازامام صادق عليه السلام باز گو کرده‌اند که می‌فرمود باندازه‌ایکه هفتاد مؤمن مؤمنی‌را تصدیق واطمینان کنند واورا خوب به‌پندارند او به خود بیشتر اطمینان دارد .

۶۱ ـ حارث پسر دلهاث آزاد کرده امام رضا عليه السلام گوید شنیدم حضرت اباالحسن عليه السلام می‌فرمود مؤمن نیست کسی مگر اینکه سه رفتار در او باشد روشی

نبیه ، وسنة من ولیه ، فالسنة من ربه کتمان سره قال عزوجل (**عالم الغیب فلایظهر علی غیبه احداً الامن ارتضی من رسول**[1]) وأما السنة من نبیه فمداراة الناس فان الله عزوجل أمر نبیه بمداراة الناس فقال (**خذ العفو وأمر بالعرف واعرض عن الجاهلین**[2]) وأما السنة من ولیه فالصبر علی البأساء والضراء فان الله عزوجل یقول (**والصابرین فی البأساء والضراء**[3]) .

[**الحدیث الثانی والستون**] ابی رحمه‌الله ، قال حدثنا سعد بن عبدالله عن علی الناسخ عن عبدالله بن موسی بن جعفر علیه‌السلام ، قال سألته عن الملکین یعلمان الذنب اذا أراد العبد أن یفعله أو بالحسنة قال فقال علیه‌السلام افریح الکنیف والطیب عندك واحدة قال قلت لا قال علیه‌السلام العبد اذاهم بالحسنة خرج نفسه طیب الریح فقال صاحب الیمین لصاحب الشمال قف فانه قدهم بالحسنة فاذا هو فعلها کان لسانه قلمه، وریقه

ازخدا وسنتی ازپیغمبر خداوآئینی ازولی خدا ، اما روشی ازخدا پوشاندن اسرار است خداوند در قرآن می‌فرماید (**عالم الغیب فلایظهر علی غیبه احداً الامن ارتضی من رسول**[1]) وروشی از پیغمبر خدا مدارای با مردم بود و خداوند پیغمبر خود را با سازش وراه آمدن بامردم سفارش کرد وفرمود (**خذ العفو وامر بالعرف واعرض عن الجاهلین**[2]) واما آئین ولیّ خدا صبر درسختی‌ها وبلاها است و خدا می‌فرماید (**والصابرین فی الباساء والضراء**[3]) .

۹۲ـ از امام کاظم علیه‌السلام پرسش شد از دو فرشته که بر انسان گماشته شده آیا هنگامیکه بندهٔ اراده گناه یا صواب کند میدانند فرمود آیا بوی بد وبوی خوب در پیش تو یکسانست عرض شد نه فرمود هنگامیکه بنده اراده کار خیر می کند ازاو بوی خوش بلند می‌شود و فرشته راست بدیگری می گوید دست نگهدار که

---

(۱) دانای نهان‌ها پس آگاه نگرداند برنهان خود کسی‌را جز آنکه را به‌پسندد سوره جن آیه ۲۶

(۲) گذشت‌را پیشه گیر وبخوبی امر کن وازنادانان روی برگردان سوره اعراف آیه ۱۹۹ .

(۳) بردباران، درپریشانی ورنجوری سوره بقره آیه ۱۷۷

مداده ، فيثبتها له ، واذا هم بالسيئة خرج نفسه منتن الريح فيقول صاحب الشمال لصاحب اليمين قف فانه قد هم بالسيئة فاذا هو فعلها كان لسانه قلمه و ريقه مداده فيثبتها عليه .

[**الحديث الثالث والستون**] حدثنی محمد بن صالح عن ابی العباس الدينوری عن محمد ابن الحنفية قال لما قدم أمير المؤمنين عليه السلام البصرة بعد قتال اهل الجمل دعاه الاحنف بن قيس واتخذ له طعاما فبعث اليه صلوات الله عليه والى اصحابه فاقبل ثم قال : يا احنف ادع لی اصحابی فدخل عليه قوم متخشعون كانهم شنان بوالی ، فقال الاحنف بن قيس يا امير المؤمنين ما هذا الذی نزل بهم أمن قلة الطعام او من هول الحرب ، فقال صلوات الله عليه لا يا احنف ان الله سبحانه أحب اقواماً تنسكوا له فی دار الدنيا تنسك من هجم علی ما علم من قربهم من يوم القيامة من قبل

این بنده بکار نیك همت گماشته وهنگامیکه آن کار را انجام داد زبان او کلك (برای نوشتن) وآب دهانش مرکب خواهدشد و برایش ثبت خواهدنمود و وقتیکه بکار زشت همت بگمارد بوی بد ازاو بر خواهد خاست وفرشته چپ بدیگری خواهد گفت بایست که این بنده بکار بد اراده کرده وچون بجا بیاورد زبان او کلك و آب دهانش مرکب خواهد شد و گناه را یادداشت خواهد کرد .

۶۳ـ محمد پسر حنفیه گوید پس از جنگ جمل چون امیر المومنین علیه السلام به بصره رفت احنف پسر قیس طعامی تهیه نمود وبسوی امیرالمومنین علیه السلام ویارانش پیام فرستاد ودعوت نمود حضرت پذیرفت و باحنف فرمود یاران مرا پیش بخوان گروهی خاشع وارد شدند که مانند مشکهای کهنه پوستشان خشك شده وپژمرده شده بودند احنف عرض کرد یا امیرالمومنین چرا اینها بدین گونه‌اند از کمبود مواد غذائی یا ازترس جنگ چنین حالی بآنان دست داده است امیرالمومنین علیه السلام فرمودند یااحنف خداوند گروهی را که ازترس غافلگیرشدن وفرارسیدن روزرستاخیز

أن يشاهدوها فحملوا انفسهم على مجهودها و كانوا اذا ذكروا صباح يوم العرض على الله سبحانه توهموا خروج عنق يخرج من النار يحشر الخلائق الى ربهم تبارك وتعالى و كتاب يبدو فيه على رؤس الاشهاد فضايح ذنوبهم فكادت انفسهم تسيل سيلانا اوتطير قلوبهم باجنحة الخوف طيرانا وتفارقهم عقولهم اذا غلت بهم من اجل التجرد الى الله سبحانه غليانا فكانوا يحنون حنين الواله فى دجى الظلم ، وكانوا يفجعون من خوف ما اوقفوا عليه انفسهم فمضوا ذبل الاجسام ، حزينة قلوبهم ، كالحة وجوههم ، ذابلة شفاههم ، خامصة بطونهم ، تراهم سكارى سمار وحشة الليل ، متخشعون كانهم شنان بوالى قد اخلصوا لله اعمالهم سرا وعلانية فلم تأمن من فزعه

دنیا کناره گیری کرده وسر گرم بندگی پروردگارشان شده‌اند دوست دارد آنها بعین الیقین در این دنیا قیامت‌را دیدار کرده‌اند پیش ازآنکه فرارسد وجان خودرا بکوشش واداشتند وچون بامداد روز رستاخیز را بیاد می آورند پیش خود مجسم می کنند آفریدگانی‌را که ازآتش خارج می‌شوند وهمگی بنزدخدای خود گرد آمده وکارنامه آنان درآشکارا باز میشود وگناهان آنها رسوائی‌ببار می‌آورد نفس‌هایشان از زیادی رنج کشیدن مانند سیلاب روان می‌شوند ویا اینکه‌دلهای آنان با بالهای هراس بپرواز درآمده وخرد از سر آنها می‌پرد هنگامیکه از ترس تنها بودن باخدا بجوش آمده و مانند ناله کردن گمگشته نالان در تاریکی های سخت نالانند واز ترس آنچه را که درپیش‌دارند وبرآن آگاهی یافته‌اندداغدارند دارای بدنهائی پژمرده ودلهائی اندوهگین وچهره‌هائی‌دگرگون ولبهائی‌خشکیده وشکم‌های خالی ومیانی لاغر دارند ، آنان‌را می‌بینی مدهوش ومست ازسر گذشت شب (چیزهائی که از احوال روز قیامت بعین‌الیقین در شب دیده‌اند چنان آنها را مدهوش نموده که اثر آن در روز هم برآنها باقیست) مانند مشکهای کهنه پوست آنها ازترس پروردگارچروکیده و کارهای خودرا برای خدا خالص کرده‌اند درپنهان وآشکار دلهای آنها ازخروش تهی نمیشود بلکه مانند کسانی هستند که

قلوبهم بل كانوا كمن حرسوا قباب خراجهم فلورأيتهم في ليلتهم وقدنامت العيون وهدأت الاصوات وسكنت الحركات من الطير في الركود وقد منههم هول يوم القيامة والوعيد كما قال سبحانه **(أفامن اهل القرى أن يأتيهم بأسنا بياتاً وهم نائمون[1])** فاستيقظوا اليها فزعين و قاموا الى صلاتهم معولين ، باكين تارة و اخرى مسبحين يبكون في محاريبهم ويرنون يصطفون ليلة مظلمة بهماء يبكون ، **فلورأيتهم** يا احنف في ليلتهم قياما على اطرافهم منحنية ظهورهم يتلون اجزاء القرآن لصلاتهم ، قد اشتدت اعوالهم ونحيبهم وزفيرهم ، اذا زفروا خلت النار قداخذت منهم الى حلاقيمهم واذا أعولوا حسبت السلاسل قدصفدت في اعناقهم ، فلو رأيتهم في نهارهم اذا لرأيت قوما يمشون على الارض هونا ويقولون للناس حسناً **(فاذاخاطبهم الجاهلون قالوا**

زخمدارند واگر آنها را در شبهایشان به‌بینی آنزمانیکه دیدگان مردمان بخواب اندراست وصداهایشان خاموش و بی‌جوش وخروش وازجنب وجوش افتاده‌اند ومانند مرغان در آشیانه آرمیده‌اند آنان از ترس روز رستاخیز وشکنجه خدا خویش را ازخواب دور کرده وبهمانگونه که پروردگار فرمود **(افأمن اهل القرى أن يأتيهم بأسنا بياتا وهم نائمون[1])** بیدار می‌مانندو نالانند وبرای ادای نمازوعرض نیاز بدرگاه پروردگار چاره ساز برپا می‌ایستند گاه گریان وزمانی تسبیح گویان اند درجایگاه نمازخود باصدائی اندوهگین گریه می کنند شبهای تاررا انتخاب می کنند که در آن ناله سر دهند وای احنف اگر ایشان‌را در شبهایشان به‌بینی که برپای ایستاده‌اند و پشت‌های آنان خمیده کتاب خدا را در نمازهای خود می‌خوانند وصدایشان با ناله وخروش همراه است چون خروش برآورند مانند کسانی هستند که آتش دوزخ یا گلویشان‌را در خود فرو برده وهنگامیکه شیون سرمی‌دهند گمان می کنند زنجیرها در گردنهای آنها بصدا درآمده واگر آنان‌را درروزشان به‌بینی گروهی را خواهی دید که بافروتنی بر روی زمین راه میروند وبامردمان به‌نیکوئی سخن

---

(۱) آیا ایمن شدندمردمان شهرها که خشم ماشبانه درحالیکه بخواب اندرند آنان را فراگیرد ــ سوره اعراف آیه ۹۷

سلاما) (واذامروا باللغومروا كراما[1]) قد قيدوا اقدامهم من النهمات ، و ابكموا ألسنتهم أن يتكلموا فی أعراض الناس ، وسجموا اسماعهم أن يلجها خوض خائض وكحلوا ابصارهم بغض النظر الى المعاصی وانتحوا دار السلام التی من دخلهاكان آمناً من الريب والاحزان ، فلعلك يا أحنف شغلك نظرك فی وجه واحدة تبدی الأسقام بغاضرة وجهها ، ودارقداشغلت بنقش رواقها وستورقدعلقتها والريح والآجام موكلة بثمرها ، وليست دارك هذه دار البقاء فاحمتك الدار التی خلقهاالله سبحانه من لؤلؤة بيضاء فشقق فيها انهارها وغرس فيها اشجارها و ظلل عليها بالنضج من ثمارهاو كبسها بالعواتق من حورها ثم أسكنها اوليائه واهل طاعته ، فلورأيتهم ياأحنف

می گويند(فاذاخاطبهم الجاهلون قالواسلاما) (واذا مرو باللغو مرو كراما۱) خود را از رفتن بجاهائی كه بر آنها تهمت خواهند زد باز ميدارند و زبانشان از گفتگوی در عيوب مردم لال و گوش آنها ازشنيدن هرزه گوئيهای ديگر كرشده چشمهای خود را با سرمه پاكدامنی سرمه كشيده وازحرام‌خدا بازداشته‌اندوسرای بازپسين راكه هر كس بآن داخل شود ازشك واندوه بدوراست قصدونيت‌نموده‌اند وشايد ای احنف اگرچشم خودرا بخوبی برچهره يكی از آنها بدوزی در عين تازگی ونورانيت دردی آشكارا درته‌آن‌خواهی‌ديد وخانه‌ای كه ترا سر گرم‌ساخته باصورتگری سقفهايش وپرده‌هائی كه بر درگاه آن‌آويخته طوفان‌وعوامل‌مخرب برآن موكل‌اند ونابودش می‌نمايند واين خانه باقی وجاويد تو نيست و برای تو چشم دارم خانه‌ای‌را كه خدای تو ازلؤلؤ سفيد ساخته ونهرهای‌فراوان درآن‌جاری كرده ودرختان زيند در آن نشانده وميوه‌های رسيده آن سايه بر زمين انداخته وحوريان باكره را در آن خانه بخدمت گمارده وسپس دوستان وبندگان خودرا در آن جای داده وای احنف اگر آنهارا به‌بينی درحاليكه بنعمت و فضل بيشتری

---

(۱) هرگاه نادانان باآنان‌سخن گويند آنهاسلام‌دهند وازدرسلامت‌درآيند-فرقان۶۳ وچون بكارهای لغو برخورد كنند بابزرگواری ازآن بگذرند - سوره‌فرقان آيه۷۲

وقدقدموا على زيادات ربهم سبحانه فاذا ضربت جنائبهم صوتت رواحلهم باصوات لم يسمع السامعون باحسن منها ، واظلتهم غمامة فامطرت عليهم المسك والرادن ، وصهلت خيولها بين اغراس تلك الجنان ، وتخللت بهم نوقهم بين كثب الزعفران، ويتطأ من تحت اقدامهم اللؤلؤ والمرجان ، واستقبلتهم قهارمتها بمنابر الريحان ، وهاجت لهم ريح من قبل العرش فنثرت عليهم الياسمين والاقحوان ، و ذهبوا الى بابها فيفتح لهم الباب رضوان ، ثم يسجدون لله فى فناء الجنان ، فقال لهم الجبار إرفعوا رؤسكم فانى قدرفعت عنكم مؤنة العبادة واسكنتكم جنة الرضوان ، فان فاتك يا احنف ما ذكرت لك فى صدر كلامى لتتركن فى سرابيل القطران ، ولتطوفن بينها وبين حميم آن ، ولتسقين شرابا حار الغليان ، فى انضاجه ، فكم يومئذ فى النار من صلب محطوم ووجه مهشوم ، و مشوه مضروب على الخرطوم ،

از جانب خدای خود بهره‌مند شده‌اند واسبان جنیبت آنها بصدائی ترنم کنند که گوشها نوائی بآن خوبی نشنیده وابرهائی آنها را سایه افکند و بر آنها زعفران ومشک فرو ریزد ، اسبان بین باغهای این بهشت شیهه کشند وناقه‌های آنها بین توده‌های زعفران برای خود راه باز کنند و بر روی لؤلؤ و مرجان بدون ناراحتی وبا وقار وآرامش پایکوبی نموده وآنان‌را کوفته وپایمال گردانند وخازنان بهشت با میوه و ریحان آنان را پیشواز کنند و نسیمی ملایم از جانب عرش پروردگار بر آنها می‌وزد ویاسمین وبابونه بر آنها می‌افشاند سپس بسوی درب آن میروند و دربان خلد برین بروی آنها درب را میگشاید ودر درگاه بهشت نخست دربرابر خداوند بزرگ بخاك می افتند ، در چنین حالی یزدان بآنان می گوید سرهای خویش‌را برافرازید که من رنج بندگی را ازشما برداشتم و در بهشت مینوسرشت خویش شمارا جای دادم وای احنف اگرپس پشت بگذاری وازدست بدهی آنچه‌را که در اول گفتار خود گفتم با پیراهنی از قطران و در میان روغن سیاه بد بو و لزج وآب گرم جوشان‌سر گردان‌خواهی بود وشراب جوش‌آمده خواهی‌نوشید وچقدر آنروز در آتش گوشتهای بریان‌شده وچهره‌های‌شکسته‌شده وزشت‌صورتان

وقدا كلت الجامعة كفه ، والتحم الطوق بعنقه ، فلورأيتهم يا احنف ينحدرون فی اوديتها ويصعدون جبالها ، وقدألبسوا المقطعات من القطران ، واقرنوا مع فجارها وشياطينها ، فاذا استغاثوا باسوأ أخذ من حريق شدت عليهم عقاربها وحباتها ولورأيت مناديا ينادی وهو يقول يا اهل الجنة ونعيمها ويا اهل حليها وحللها خلودفلاموت. فعندها ينقطع رجاؤهم وتغلق الابواب و تنقطع بهم الأسباب فكم يومئذ من شيخ ينادی واشيبتاه ، وكم شباب ينادی و اشباباه ، وكم من امرأة تنادی وافضيحتاه ، هتكت عنهم الستور ، فكم يومئذ من مغموس ، بين اطباقها محبوس ، يالك غمسة ألبستك بعد نباس الكتان ، والماء المبرد على الجدران ، واكل الطعام الواناً بعد ألوان ، لباساً لم يدع لك شعراً ناعماً كنت مطعمه الا بيضه ، ولاعينا كنت تبصر بها

بينی ماليده خواهی ديد طوقهای آتشين دست آنها را خورده و گردن‌بندی‌از آتش به گردنهايشان چسبيده وای احنف اگر به‌بينی چگونه در دره‌های دوزخ سرازير ويا از بلندی های آن بالا ميروند ولباسهائی از قطران پوشيده‌اند و با بدكاران واهريمنان همنشين گرديده‌اند واگر كمك خواهند آتش آنهارا فرا خواهد گرفت ومارها و كژدم‌ها فراوان‌تر خواهد شد وچنانكه به‌بينی سروشی‌را كه صدامی‌دهد ای اهل بهشت ونعمتهايش وزيورهايش جاويد باشيد كه مرگی درپی‌نيست وياران دوزخ اميدشان بريده می‌شود ودر بهای آرزو رابرروی‌خود بسته می‌بينند واسباب رستگاری را مفقود می‌يابند ودر آنروز چه اندازه از پيران كه داد ميزنند وای بر پيری ما وچقدر از جوانان كه فرياد می كنند وای بر برنائی ما وچه بسيارزنانی كه ندا می كنند وای بر رسوائی ما وچه بسا غرقه گناهی كه بين طبقات دوزخ زندانی است وای بر تو كه اين گناه‌بعد از لباسهای كتان دنيا و ديوارهای خنك شده با آب سرد وطعامهای رنگارنگ چه لباسی‌بتو می‌پوشانند لباسی كه‌يك‌سرمو ترا راحت نمی گذارد طعام اهل دوزخ در دنيا بهترين غذا ها بود و تخم ماكيان ميخوردنددیگر چشمی نمانده كه بآن بمعشوق خويش بنگرد مگر آنكه كور گشته

الی حبیب الا تقأها ، هذا ما اعدالله للمجرمین وذلك ماأعدالله للمتقین .

[الحدیث الرابع والستون] حدثنا الحسن بن الولید رحمه‌الله ، قال حدثنا محمد بن الحسن الصفار ، قال حدثنا احمد بن محمد بن خالد عن محمد بن مسلم وغیره عن ابی جعفر محمد بن الباقر علیه‌السلام . قال سئل رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم عن خیار العباد ، قال الذین اذا احسنوا استبشروا ، واذا أساؤا استغفروا ، واذا اعطوا شکروا ، واذا ابتلوا صبروا ، واذا غضبوا غفروا .

[الحدیث الخامس والستون] حدثنا محمد بن القاسم الاسترآبادی رحمه الله قال حدثنا یوسف بن محمد بن زیاد وعلی بن محمد بن سیار عن ابویهما عن الحسن بن علی بن محمد بن علی بن موسی بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی ابن ابی طالب عن ابیه عن آبائه علیهم‌السلام ، قال قال رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم لبعض اصحابه ذات یوم یا عبدالله حبب فی الله ، وأبغض فی الله ، و وال فی الله وعاد فی الله ، فانك لاتنال ولایته الا بذلك ، ولایجد رجل طعم الایمان ـ وان کثرت صلاته و صیامه ـ حتی یکون

واز جای خود بدر آمده این‌ها چیزهائیست که خداوند برای گنهکاران آماده کرده وآنها چیزهائیست که پروردگار توانا برای پارسایان فراهم فرموده‌است

۶۴ ـ محمد پسر مسلم گوید امام باقر علیه‌السلام فرمود از رسولخدا صلی‌الله‌علیه پرسش شد بهترین بندگان خدا کیست؟ فرمود کسانی‌اند که چون نیکی کنند مسرور بگردند و هنگامیکه بدی کنند طلب آمرزش کنند و بهنگام بخشش سپاس پروردگار را بجای آورند واگر ببلاها گرفتار شوند صبر کنندوزمان خشمگینی بگذرند .

۶۵ـ علی پسر محمد پسر یسار گوید امام عسگری فرمود پیغمبرخدا روزی به‌برخی ازیارانش می‌فرمود ای‌بنده خدا برای خدا دوست‌داشته باش وبخاطرخدا دشمن داشته باش ودوستی ودشمنیت باید برای خداوند باشد وبس تو دوستی او را جز باین راه بدست نمی‌آوری و مرد مزه ایمان‌را نمی‌چشد گواینکه همیشه‌در نماز

كذلك وقد صارت مواخاة الناس في يومكم هذا اكثرها في الدنيا ، عليها يتوادون، وعليها يتباغضون ، وذلك لايغني عنهم من الله شيئاً ، فقال له عليه السلام كيف لي ان اعلم اني قد واليت وعاديت في الله عزوجل ومن ولي الله عزوجل حتى اواليه و من عدوه حتى اعاديه فاشار له رسول الله صلى الله عليه وآله الى علي عليه السلام فقال أترى هذا فقال بلى ، فقال صلى الله عليه وآله ولي هذا ولي الله فواله وعدو هذا عدوالله فعاده ، ووال ولي هذا ولو انه قاتل ابيك وولدك ، وعاد عدو هذا ولو انه ابوك وولدك .

[**الحديث السادس والستون**] حدثنا الحسن بن احمد بن ادريس رحمه الله عن ابي بصير عن ابي عبدالله عليه السلام عن آبائه عليهم السلام قال قال امير المؤمنين عليه السلام ان لاهل الدين علامات يعرفون بها ، صدق الحديث ، واداء الامانة ، والوفاء بالعهد ، وصلة الرحم ، ورحمة الضعفاء ، وقلة المؤاتاة للنساء ، وبذل المعروف ، وحسن الخلق، وسعة الخلق ، واتباع العلم ، وما يقرب الى الله عزوجل ، طوبى لهم وحسن مآب ،

وروزه دار باشد مگر اینکه چنین که گفتم باشد امروزه دوستی شما مردم باهم بیشتر برای دنیاست برای دنیا باهم دوست یا دشمن می‌شوید واین‌شمارا ازخدای شما بی‌نیاز نمی کند باو عرض شد چگونه من بدانم برای خدا دوستی و دشمنی می کنم وچه کسی‌دوست خدااست‌تابااودوستی کنم وچه کس‌دشمن‌خدااست تاباوی دشمنی نمایم پیغمبر خدا صلى الله عليه وآله بعلی علیه السلام اشاره کرد وفرمود آیا این مردرامی‌بینی عرض کرد بلی فرمود دوست این مرد دوست خدا است او را دوست داشته باش و دشمن او دشمن خداوند است اورا دشمن داشته باش ودوست این شخص‌راا گرچه کشنده پدر وپسرت باشد دوست داشته باش ودشمن این‌مردرا اگرچه پدروپسرت باشد دشمن داشته باش .

۶۶ـ ابی‌بصیر گوید امام‌صادق ع بگفته‌ای‌ازپدرانش‌فرمود که‌امیرالمؤمنین علیه‌السلام می فرمود برای اهل دین نشانه‌هائی است که بآن شناخته می‌شود ، راستگو وادا کننده امانات است به‌پیمان‌خود وفا می کند صله رحم می کندودلسوز بر زیر دستانست با زنان زیاد نمی‌آمیزد بخشنده وخوش اخلاق و صاحب مشربی

وطوبى شجرة فى الجنة اصلها فى دار النبى صلى الله عليه وآله ، وليس مؤمن الا و فى داره غصن منها لايخطر على قلبه شهوة شيء الا اتاه ذلك الغصن به ولو ان راكباً مجداً سار فى ظلها مائة عام لم يخرج منها ، ولوصار فى اسفلها غراب مابلغ اعلاها حتى يسقط هرماً ، ألا فى هذا فارغبوا ، إن المؤمن نفسه منه فى شغل والناس منه فى راحة ، اذا جنه الليل افترش وجهه وسجد لله عزوجل بمكارم بدنه ، يناجى الذى خلقه فى فكاك رقبته ، ألا هكذا فكونوا .

[**الحديث السابع والستون**] حدثنا احمد بن محمد بن يحيى العطار رحمه الله قال حدثنا ابى عن عبدالله بن مسكان عن ابى عبدالله عليه السلام قال ان الله تبارك و تعالى خص رسول الله صلى الله عليه وآله بمكارم الاخلاق فامتحنوا انفسكم فان كانت فيكم فاحمدوا الله عزوجل وارغبوا اليه فى الزيادة منها ، فذكرها عشرة اليقين ، والقناعة ، والصبر ،

وسيع است پيرو دانش و آن چيزهائيستكه اورا بخدا نزديك مى كند خوشا بحال آنها وسرانجام خوبشان ، وطوبى درختى است در بهشت ريشه و تنه آن درخانه پيغمبر است وهيچ مؤمنى نيست مگر اينكه درخانه او شاخه از آن درخت مى باشد بر قلبش شهوتى خطور نمى كند مگر اينكه شاخه طوبى برايش آماده مى كند واگر سوارى باشتاب درسايه اوصد سال بتازد از زير آن خارج نمى تواند شد واگر از پائين او كلاغى بپرد بر بالاى آن نميرسد مگر اينكه شكسته بال فرو خواهد افتاد هان در اين امر رغبت كنيد مؤمن نفسش از او در شكنجه ومردم از او درراحتند هنگاميكه شب فرا ميرسد جبين خويش را بر خاك مى سايد وبا بهترين اعضاى خود خداوند را نماز مى كند وبا كسى كه اورا آفريده راز ونياز مى نمايد واز او ميخواهد كه گردن او را از آتش دوزخ رهائى دهد ، هان اى مردم چنين كه گفتم باشيد .

۶۷ـ عبدالله پسر مسكان گويد امام صادق عليه السلام مى فرمود خداوند بزرگ پيغمبر خود را به بهترين خوها مخصوص كرد نفس هاى خود را آزمايش كنيد اگر در شما از آن خوها چيزى يافت مى شود خدا را سپاس گوئيد و بآن رفتار زياد رو آوريد وآن روش هاى نيك را شمرد ده عدد بودند يقين ، قناعت ، صبر ،

والشكر ، والحلم ، وحسن الخلق ، والسخاء ، والغيرة ، والشجاعة ، والمروة .

[**الحديث الثامن والستون**] حدثنا علي بن احمد بن عمران رضي الله عنه ، عن عبدالعظيم بن عبدالله الحسني قال دخلت على سيدي علي بن محمد بن علي بن موسى بن جعفر الصادق عليهم السلام فلما أبصرني قال لي مرحبا بك يا أباالقاسم انت ولينا حقا . قال فقلت يابن رسول الله اني اريد ان اعرض عليك ديني فان كان مرضيا أثبت عليه حتى القى الله عزوجل ، فقال هات ياأباالقاسم ، فقلت اني اقول ان الله تبارك وتعالى واحد ليس كمثله شيء خارج من الحدين حد التعطيل وحد الابطال وحد التشبيه ، وانه ليس بجسم ولاصورة ولاعرض ولاجوهر ، بل هومجسم الاجسام ، ومصور الصور ، وخالق الاعراض والجواهر ، ورب كل شيء ، و مالكه و جاعله و محدثه ، وانه حكيم لايفعل القبيح ولايخل بالواجب ، و ان محمداً عبده و رسوله خاتم النبيين فلانبي بعده الى يوم القيامة وان شريعته خاتمة الشرايع لاشريعة

شكر ، حلم ، حسن خلق ، سخاوت ، غيرت ، شجاعت ، ومروت .

۶۸- علي پسر احمد پسر عمران گويد عبدالعظيم الحسني فرمود برحضرت امام علي النقي عليه السلام وارد شدم چون مرا ديد بمن فرمود اى اباالقاسم خوش آمدى تو حقاً دوست مائى عرض كرد اى پسر پيغمبر من اراده كرده‌ام دين خودرا برشما عرضه بدارم اگر درست بود اورا صحه بگذارى تا اينكه خدارا ديدار كنم فرمود يا أباالقاسم بفرما عرض كرد من مى گويم خداوند يكى است كه مانند ندارد از تعطيل وتشبيه بدور است (نه وجود موهوم بدون‌صفات ونه ذات و صفاتش شبيه چيزهاى ديگر است) ، جسم‌وصورت وعرض وجوهر نيست بلكه او آفريننده‌اجسام است وصورت آفرين صورتها است وآفريدگار اعراض وجواهر وپرورنده‌هرچيز است وصاحب او وپديد آورنده او وحادث كننده اوست واو حكيمى است كه كار زشت‌نمى كند وكار واجبى را فرو گذار نمى نمايدواينكه محمد صلى الله عليه وآله وسلم بنده او وپيغمبر وخاتم پيغمبران او است و تا روز جزا پيغمبر ديگرى پس از اونخواهدآمدودين

بعدها الى يوم القيامه ، واقول إن الامام والخليفة و والى الأمر بعده امير المؤمنين
على ابن ابى طالب ثم الحسن ثم الحسين ثم على بن الحسين ثم محمد بن على ثم
جعفر بن محمد ثم موسى بن جعفر ثم على بن موسى ثم محمد بن على ثم انت يامولاى
(فقال عليه السلام) ومن بعدى الحسن ابنى و كيف الناس بالخلف من بعده ، قال فقلت
و كيف ذلك يامولاى ، قال عليه السلام لأنه لايرى شخصه ولايحل ذكره باسمه حتى يخرج
فيملأ الارض قسطا وعدلا كما ملئت ظلما وجورا قال فقلت أقررت ، و أقول إن
وليهم ولى الله و عدوهم عدو الله ، وطاعتهم طاعة الله ، ومعصيتهم معصية الله و اقول إن
المعراج حق والمساءلة فى القبر حق وإن الجنة حق ، والنار حق ، والصراط حق ،
والميزان حق ، وإن الساعة آتية لاريب فيها وإن الله يبعث من فى القبور ، وأقول
إن الفرائض الواجبة بعد الولاية الصلاة والزكاة والصوم والحج والجهاد والأمر

او آخرين دينها است وباز مى گويم پيشواى خلق و جانشين و صاحب امر او پس
از او امير المؤمنين عليه السلام على بن ابى طالب است و پس از او حسن و سپس حسين
وبعداً على بن الحسين و بعد از او محمد بن على ودنبال وى جعفر بن محمد و عقبش
موسى بن جعفر وجانشين او على بن موسى الرضا وخليفه او محمد بن على وو ارث
او شمائيد اى آقاى من امام عليه السلام فرمود پس از من هم پسرم حسن خليفه است
ومردم با جانشين پس از او چه مى كنند پس عرض كرد اى آقاى من مگر وضع
او چگونه است فرمود شخص او ديده نميشود و حلال نيست بنام ياد كردن او تا
اينكه خروج كند وظاهر شود وزمين را از داد پر كند همانطور كه از ستم و
بيدادگرى پر شده باشد عرض كرد اقرار كردم وبازمى گويم دوستان ايشان دوستان
خدا ودشمنان ايشان دشمنان خدايند فرمانبرى آنان فرمانبرى ازخدا ونافرمانى
آنها سركشى بدرگاه پروردگاراست و گواهى مى‌دهم عقيده بمعراج، سئوال قبر،
بهشت ودوزخ ، پل‌صراط ، وترازو حق‌است وساعت روز رستاخيز بدون‌شك خواهد
آمد وخداوندهر كه‌را كه در گورباشد برمى‌انگيزد وبازعرض‌مى كنم‌واجبات بعداز
ولايت نمازاست وزكوة وروزه وحج‌خانه‌خدا وجهادفى‌سبيل‌الله وامر بمعروف ونهى

بالمعروف والنهی عن المنکر وحقوق الوالدین فقلت هذا دینی ومذهبی وعقیدتی ویقینی قداخبرتك به ، فقال علی بن محمد علیه السلام یا اباالقاسم هذا والله دین الله الذی ارتضاه لعباده فاثبت علیه ثبتك الله بالقول الثابت فی الحیاة الدنیا وفی الآخرة .

[**الحدیث التاسع والستون**] حدثنا احمد بن الحسن القطان رحمه الله قال حدثنا محمد بن عمارة عن ابیه قال قال الصادق جعفر بن محمد علیهما السلام لیس من شیعتنا من انکر اربعة اشیاء المعراج ، والمساءلة فی القبر ، وخلق الجنة والنار، والشفاعة .

[**الحدیث السبعون**] حدثنا محمد بن اسحاق الطالقانی رحمه الله ، قال حدثنا علی بن الحسن بن علی بن فضال عن ابیه عن ابی الحسن علی بن موسی الرضا علیهم السلام انه قال من کذب بالمعراج فقد کذب رسول الله صلی الله علیه وآله وسلم .

[**الحدیث الحادی والسبعون**] حدثنا عبدالواحد بن محمد بن عبدوس العطار النیسابوری رضی الله عنه ، قال حدثنا علی بن محمد بن قتیبة عن الفضل بن شاذان قال قال علی بن موسی الرضا علیه السلام : من أقر بتوحید الله ونفی التشبیه عنه و نزهه عما

از منکر وحقوق والدین است عرض کرد این مذهب ودین وعقیده وآئین من است که شما را از آن آگاه ساختم حضرت امام علی النقی علیه السلام فرمود یا اباالقاسم بخدا سوگند این دین خدا است که برای بندگان خود پسندیده بر آن باپیمانی استوار در دوسرا ثابت قدم باش .

۶۹ـ محمد پسر عماره بگفته‌ای ازپدرش گوید امام صادق علیه السلام فرمود پیرو ما چهار چیز را منکر نمیشود معراج ، پرسش در گور ، اینکه بهشت ودوزخ آفریده شده‌اند وشفاعت .

۷۰ـ علی پسر حسن پسر علی پور فضال بگفته‌ای ازپدرش گفت امام رضا علیه السلام فرمود کسی که معراج پیغمبر را دروغ بپندارد به پیغمبر خدا دروغ بسته .

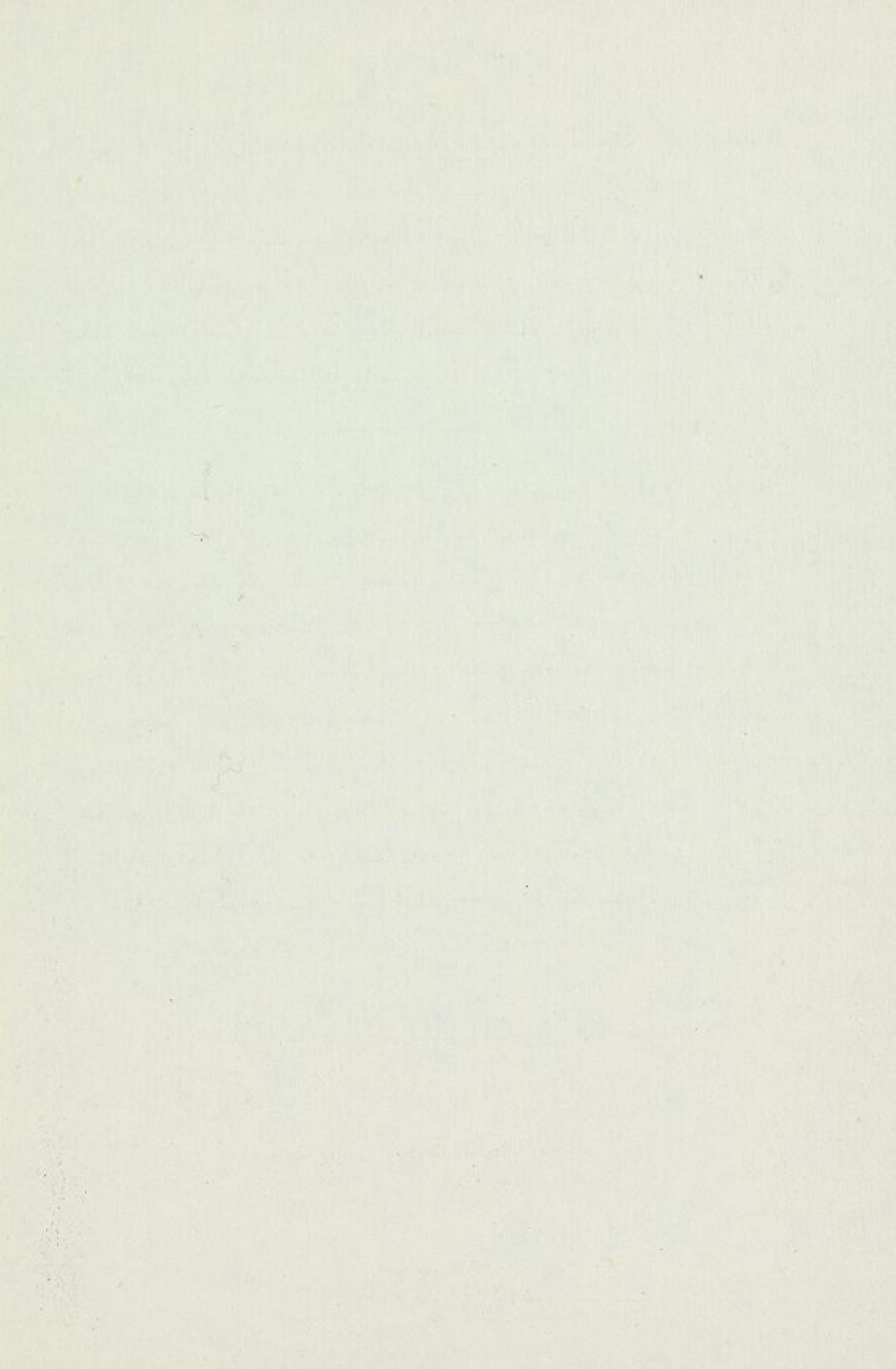
۷۱ـ محمد پسر عبدوس عطار نیشابوری گوید که علی پسر محمد پسر قتیبه از فضل پسر شاذان نقل کرد که امام علی بن موسی الرضا علیه السلام می‌فرمود کسی که اقرار کند خدا یکیست ومانندی ندارد و از صفاتی که شایسته او نیست اورا پاك

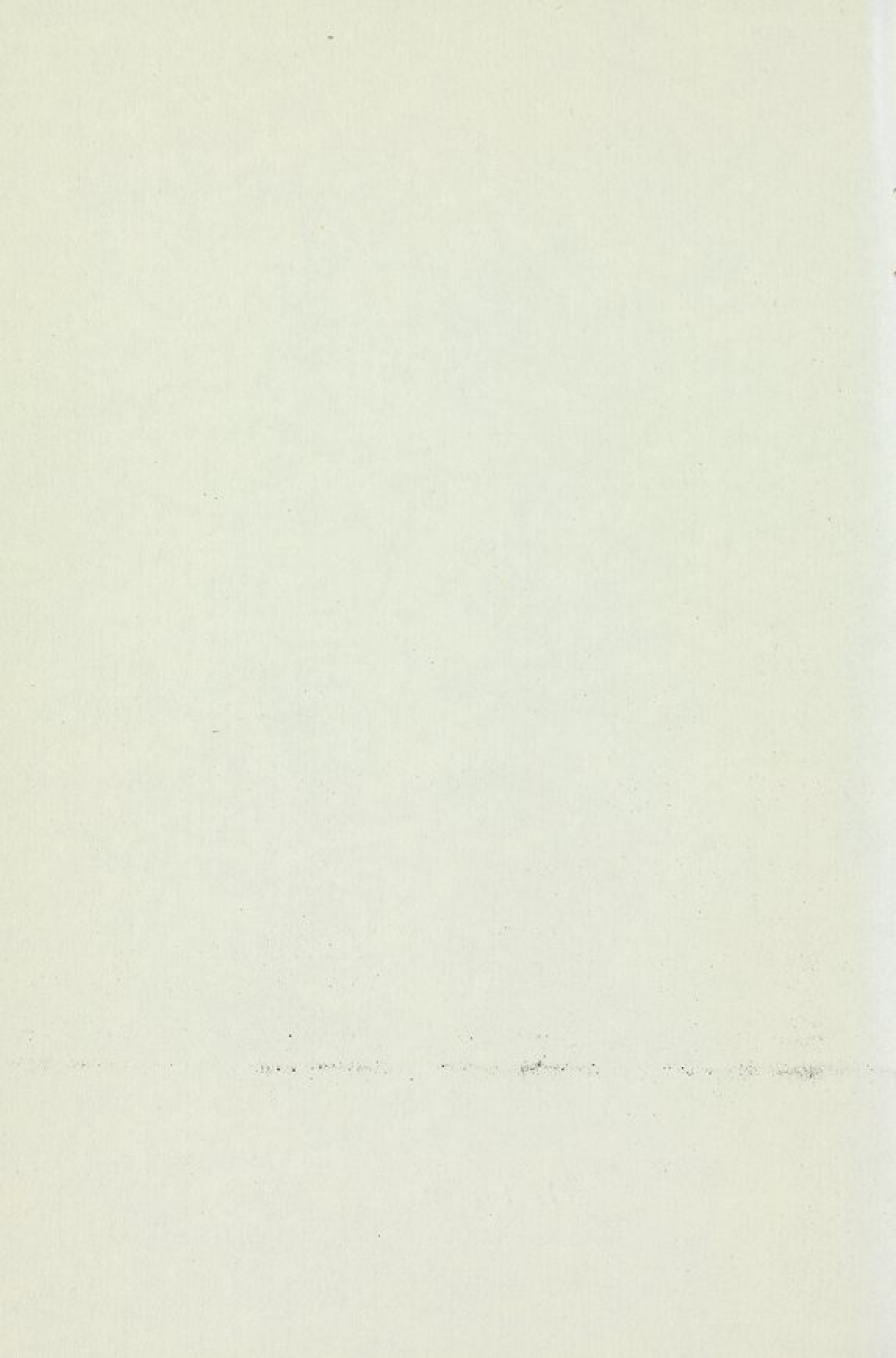
لایلیق به ، وأقر بأن له الحول والقوة والارادة والمشیة والخلق والامر والقضاء والقدر ، وأن افعال العباد مخلوقة خلق تقدیر لاخلق تکوین ، و شهد أن محمداً رسول‌الله وأن علیاً والائمة بعده حجج‌الله و والی اولیاءهم و اجتنب الکبائر ، واقر بالرجعة ، والمتعتین وآمن بالمعراج والمساءلة فی القبر والحوض والشفاعة ، وخلق الجنة والنار والصراط والمیزان والبعث والنشور والجزاء والحساب فهو مؤمن حقا ، وهو من شیعتنا اهل البیت .

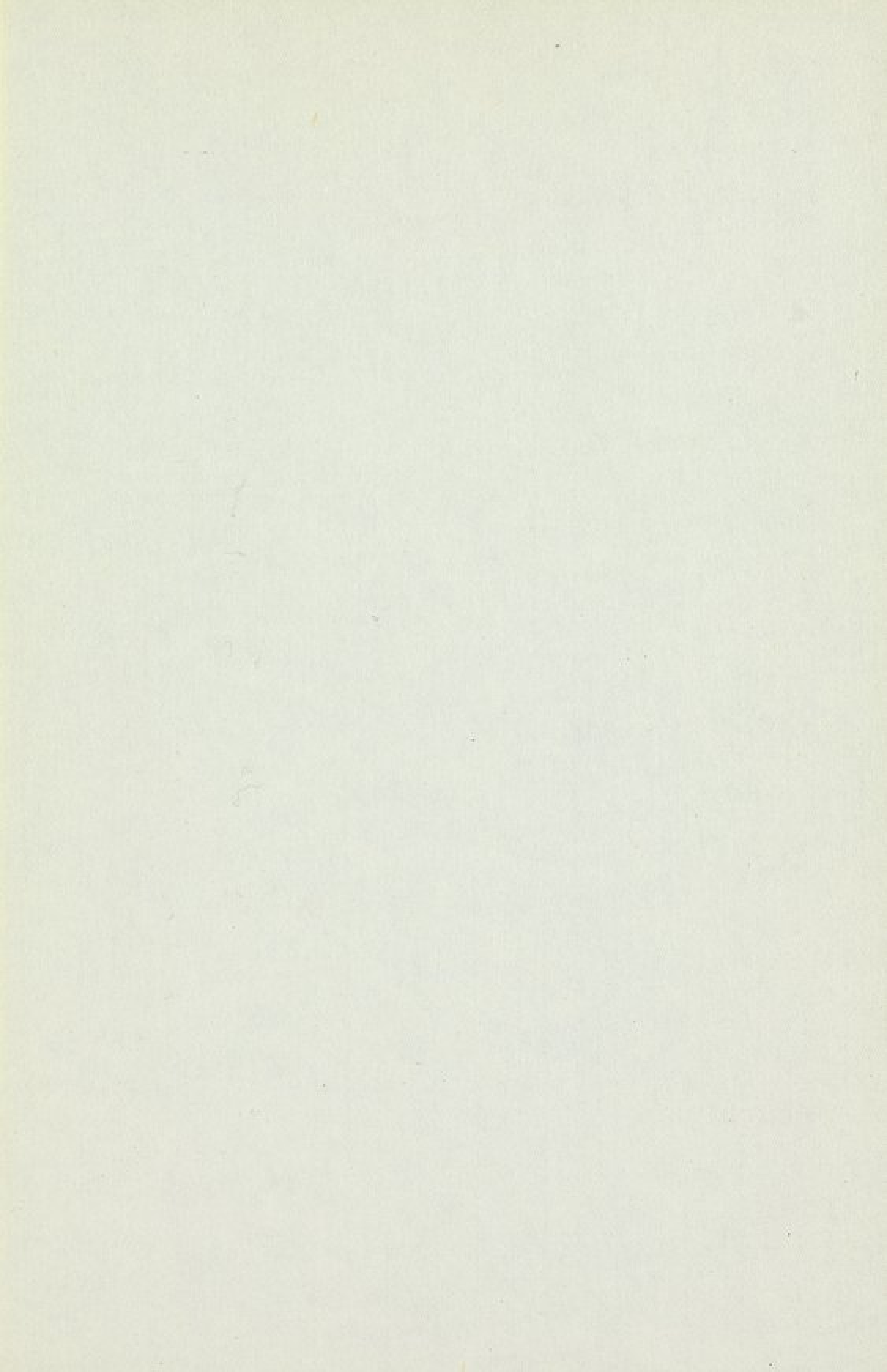
بداند (صفات سلبیه) واقرار کند خداوند بزرگ‌دارای نیرو وحول واراده‌ومشیت است وجهان خلق وامر دارد وصاحب قضا وقدر است واینکه کارهای بندگان خدا مخلوق خدا است بخلق تقدیری نه‌تکوینی (یعنی بشر درعالم خلقت دارای‌اختیار است واعمال بد وخوب او از او وبخود او بر خواهد گشت من یعمل مثقال ذرة خیرا یره ومن یعمل مثقال‌ذرة شراً یره) و گواهی دهد که محمد پیغمبر خدا است وامیرالمؤمنین علی علیه‌السلام وائمه بعد از اوحجت های خدا هستند و دوستان آنها را دوست داشته باشد واز گناهان بزرگ دوری کند وبمسئله رجعت اقرار نماید ودو متعه حج وزنان‌را به‌پذیرد وبمعراج وپرسش در گور وحوض کوثر وشفاعت اقرار داشته باشد وقبول کند که بهشت ودوزخ اکنون موجودند وپل‌صراط وترازو وبرانگیختن ازگورها ودوباره زنده گشتن وحساب و جزا حق است این شخص مؤمن حقیقی است وازپیروان خاندان پیغمبر است .

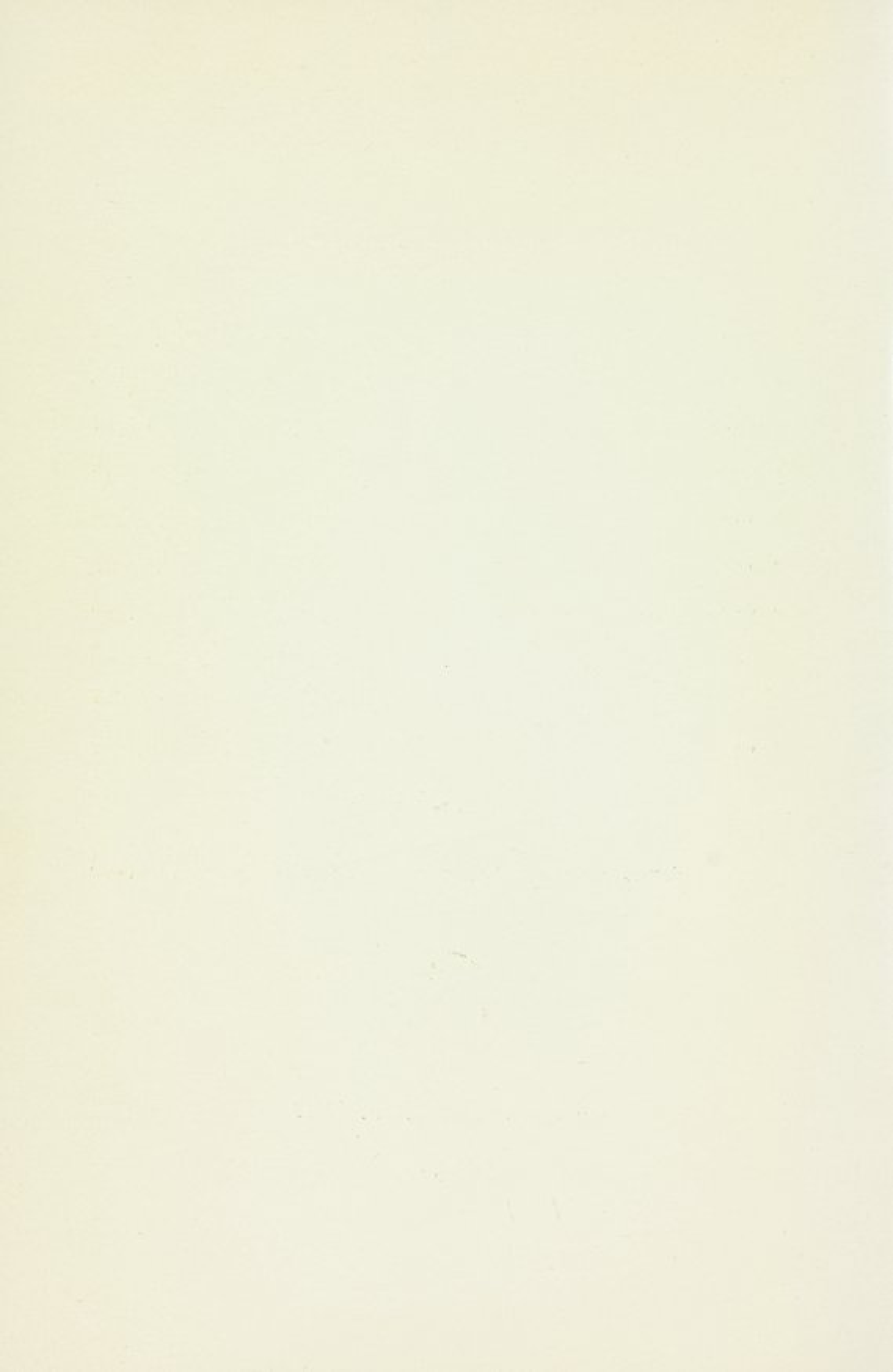
وصلی‌الله علی محمد وآله الطیبین الطاهرین ولله الحمد

ترجمه کتاب **(صفات الشیعه)** تمام‌شد

قسمتی از انتشارات ما

سفینة‌البحار تألیف محدث قمی	۶۰۰ ریال
معالم الزلفی تألیف محدث بحرانی	۶۰۰ «
تاریخ ابن اثیر در ۱۳ جلد	۶۰۰۰ «
شرح صمدیه تألیف سید علیخان	۳۰۰ «
لؤلؤمرجان تألیف علامهٔ نوری	۱۲۰ «
جامع عباسی کبیر تألیف شیخ بهائی	۲۰۰ «
اسلام وتحولات زندگی تألیف محمدقطب، ترجمهٔ محمدعلی عابدی	۳۰۰ «
اسلام و دیگران سید قطب جیبی	۳۵ «
نقش ثروت در پیشرفت اسلام تألیف آیةا... شیرازی ترجمهٔ ـ صادقی اردستانی	۴۰ «

در دست چاپ

اسلام و نابسامانیهای روانی تألیف محمد قطب، ترجمهٔ محمدعلی عابدی

تهران خیابان بوذرجمهری بازار شیرازی

۷۰ ریال